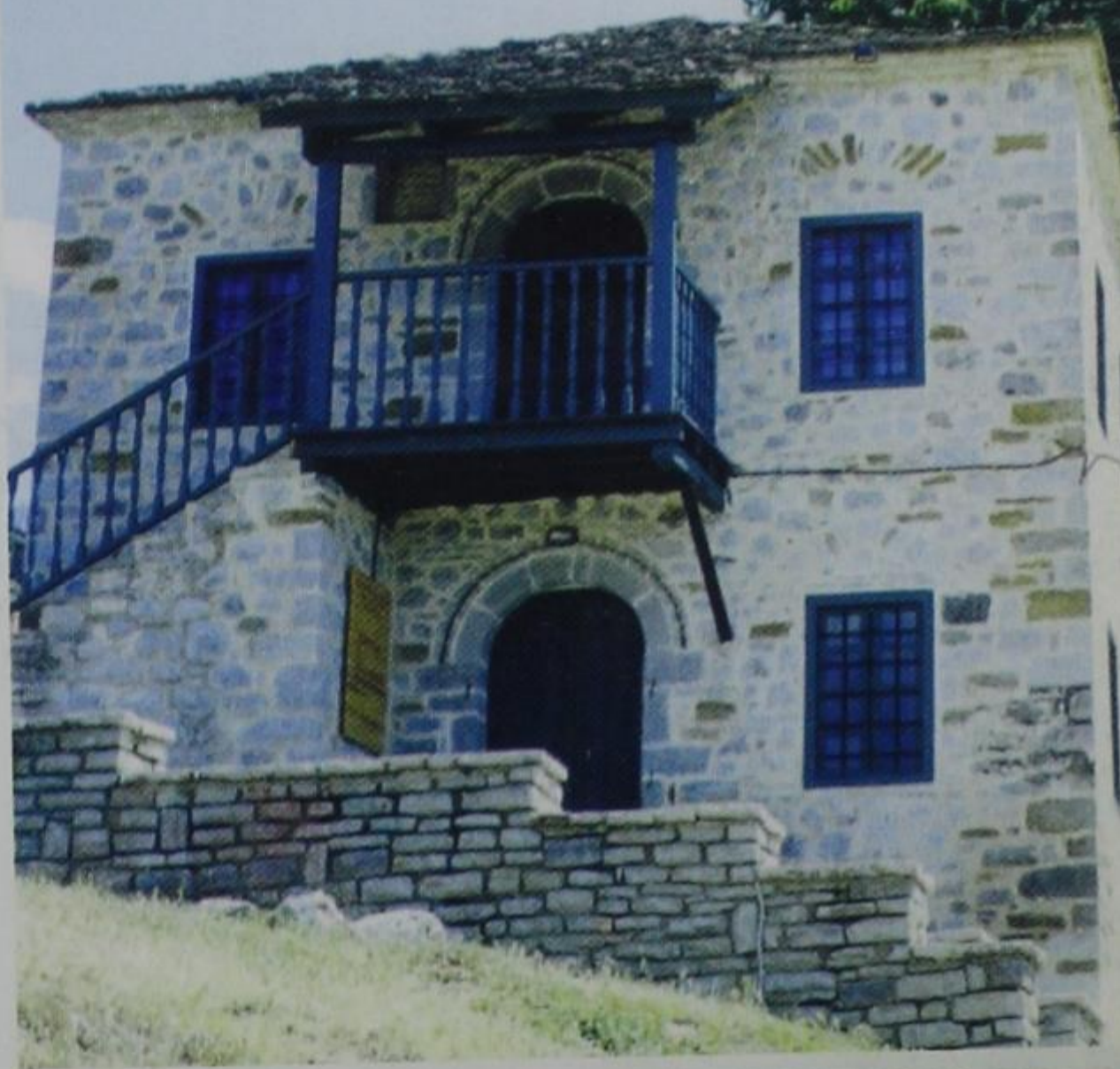

ΚΟΝΙΤΣΑ

27. Ιούλιος
Αύγουστος
1999

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 87 ΔΡΧ. 300
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Το περιοδικό μας πενθεί	151
Έγκλημα ... χωρίς τιμωρία Ο.Σ.Κ.	153
Μαστοροχώρια Ν.Φ.	154
Μουσικές εκδηλώσεις Ε.Σ.Τ.	157
Η χορωδία της Ομοσπονδίας Σ.Τ.	159
Συναυλία ειρήνης Σ.Τ.	160
Συνάντηση Μισσιωτών - Καπαδόκων Α.Χ.	161
Το πανηγύρι του χωριού Κ. Κίτσιος	163
Οι δρόμοι του Πεκλαριού Σ. Καραγιάννη	167
Δεκαπενταύγουστος στη Λαγκάδα	
Π. Μανώλης	168
Μοναστήρι Σ.Π. -	
Εκδηλώσεις στη Βούρμπιανη	169
Αγ. Βαρβάρα (Πλάβαλη) Στεφ. Νάκος	171
Οδοιπορικό στην Καπαδοκία	
Α. Χατζνεφραιμίδη	173
Η βοτανική στην Κόνιτσα Θ. Χήτος	176
Η άσκηση. Ειρ. Κίτσιου	182
Ιστορίες απ' το βιβλίο μου Γ. Ζήμουρας	183
Ηπειρώτες ευεργέτες Λένα Γαλάνη	189
Δελτίο τύπου. Αναγν. Σχολή	191
Το κυκλοφορικό στην Κόνιτσα, Ν. Μπούγια	194
Από τη Λέσχη ηλικιωμένων Θ.Κήτας	196
Οι Μαστοροχωρίτες Μ. Σδούκου	197
Βιβλιοπαρουσίαση Ι.Τ.	199
Μνημόσυνο στην Καλόβρυση Β.Ν.	200
Η λύπη ζήλεψε τη χαρά Κ.Α.Α.	202
Σχόλια Λ. Εζνεπίδης Σ.Τ.	204
Ειδήσεις - Κοινωνικά	205
Αναστ. Ευθυμίου Σ.Β.	210
Νεκρολογίες	211

Φωτ. εξωφ. φωτογραφική έκθεση μνημείων
στην Κόνιτσα

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:**

**Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655) 22.464, 22.212
Fax: (0655) 22.464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Τηλ.-Fax: (0651) 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 2.000
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

Το περιοδικό μας πενθεί

Στις 30/6 πέθανε στα Γιάννινα και την 1/7 κηδεύτηκε στο χωριό του Βούρμπιανη ο Τάσος Ευθυμίου, σε ηλικία 79 ετών.

Το περιοδικό μας πενθεί γιατί έχασε έναν πολύτιμο συνεργάτη που το στήριξε από τότε που πρωτοεκδόθηκε στην Αθήνα.

Ο Τάσος που άσκησε το επάγγελμα του ρολογά στην Κόνιτσα ως τη συνταξιοδότησή του, συμμετείχε σε όλες τις κοινωνικές δραστηριότητες στην πόλη.

Ήταν από τους ιδρυτές της Ορειβατικής Ομάδας στην Κόνιτσα και όλοι, όσοι ανέβηκαν στις βουνοκορφές μαζί του, θυμούνται τις ευχάριστες εκείνες εκδρομές με το ανεξάντλητο χιούμορ και τις πικάντικες ιστορίες του...

Χωρίς πανεπιστημιακές περγαμνές, ο Τάσος ασχολήθηκε ως το θάνατό του με τη Λαογραφία, τη Λογοτεχνία, τη Δημοσιογραφία και ως Ιστοριοδίφης εντρυφήσε σε κάθε λογής αρχεία, φέροντας στο φως της δημοσιότητας διάφορα ιστορικά γεγονότα της παλιότερης εποχής.

Αγωνιζόμενος επαγγελματικά να συντηρήσει την οικογένειά του, παράλληλα διέθετε τον υπόλοιπο χρόνο του για μελέτη και έρευνα, παρουσιάζοντας ένα έργο που θα το ζήλευαν πολλοί Πανεπιστημιακοί.

Εξέδωσε αρκετά ιστορικά και λογοτεχνικά βιβλία, δημοσίευσε ιστορικά ντοκουμέντα, μετέφρασε πάμπολλες τούρκικες επιγραφές, αφού κατάφερε να μάθει μόνος του και τούρκικα για τον σκοπό αυτόν.

Διάβαζε και μιλούσε αλβανικά, γαλλικά και παλικά.

Ο Τ.Ε. για το πολύτιμο έργο του στην επαρχία Κόνιτσας τιμήθηκε στις 3/12/95 από το Πνευμ. Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας, σε ειδική τελετή στην οποία παρευρέθηκε πλήθος κόσμου. Ήταν μια ηθική αμοιβή στον ακαταπόνητο εργάτη του πνεύματος "εν ζωή". Ευτυχώς που προλάβουμε, γιατί στον τόπο μας τις περισσότερες φορές, τιμούμε κάποιους ανθρώπους που προσφέρουν, μετά θάνατο..

Παρ' όλες τις δυσκολίες λόγω της αρρώστειας (πάρκισον) δεν έχασε την

πνευματική του διαύγεια και δεν εγκατέλειψε τη γραφίδα του ως τις τελευταίες μέρες της ζωής του.

Σ' όλες τις δύσκολες στιγμές και στην αρρώστεια του είχε την αμέριστη συμπαράσταση της άξιας συζύγου του Χρυσάνθης. Στη νεκρώσιμη ακολουθία παρέστησαν: ο Μητροπολίτης κ. Ανδρέας, ο Αρχιμ. Π. Ιωήλ Κωστάνταρος, και πολλοί ιερείς.

Την Ένωση Κονιτσιωτών Ιωαννίνων αντιπροσώπευσε ο κ. Δημοσθ. Σκούφιας.

Ο Δήμος Κόνιτσας έστειλε στεφάνι και εκ μέρους του περιοδικού μας, του Ορειβατικού και του Εξωρ.-Συλλόγου απηύθυνε τον τελευταίο χαιρετισμό ο υπεύθυνος Σ. Τουφίδης προσφέροντας και στο Γηροκομείο της Κόνιτσας δέκα χιλ. δραχμές από το ταμείο του περιοδικού, αντί στεφάνου, στη μνήμη του εκλιπόντος.

Ο αγαπητός μας Τάσος αναπαύεται πια στην αγκαλιά της πατρικής γης που τόσο αγάπησε κι έγραψε γι αυτή. Το έργο του θα παραμένει ζωντανό και χρήσιμο στον κάθε ερευνητή της ιστορίας του τόπου και στον κάθε φιλομαθή συγγραφέα.

Νομίζουμε ότι οι Δήμοι Κόνιτσας και Μαστοροχωρίων έχουν την υποχρέωση να φροντίσουν για την έκδοση όλου του έργου του Τ. Ευθυμίου γιατί είναι πολύτιμο για όλη την επαρχία και όχι μόνο γι' αυτήν.

Προτείνουμε στο Δημ. Συμβούλιο της Κόνιτσας να δώσει το όνομά του σε μια οδό της πόλης για να τον τιμήσει μ' αυτόν τον τρόπο και μετά θάνατο.

Σημείωση: Περισσότερα για τη ζωή και το έργο του Τ. Ευθυμίου θα βρεί ο ενδιαφερόμενος στο 66 τεύχος του περιοδικού. "ΚΟΝΙΤΣΑ" σελ. 11, έτους 1996.

ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΔΡΥΜΟ ΒΙΚΟΥ-ΑΩΟΥ

Έγκλημα ... χωρίς τιμωρία

Ο Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου, ανάμεσα στις επαρχίες Κόνιτσας-Ζαγορίου, είναι από τους πιο αξιόλογους δρυμούς της χώρας μας με την πλούσια κλωρίδα και πανίδα του.

Ξέχωρη θέση στην πανίδα κατέχει σίγουρα το αγριόγιδο.

Ζει σ' απάτητα "ζωνάρια" των βουνών και πηδάει από βράχο σε βράχο με καταπληκτική ταχύτητα και ακρίβεια, ενώ κάτω χάσκουν φοβεροί γρεμοί και απύθμενα χάν.

Στολίδι της Χαράδρας Αώου, εντυπωσιάζει τους φυσιολάτρες με την αναπάντεχη παρουσία του, όταν εμφανίζεται μπροστά τους και εξαφανίζεται σαν ξωτικό αμέσως.

Λίγες δεκάδες αγριόγιδων έχουν απομείνει σήμερα, μετά από το ανελέητο κυνήγι ασυνείδητων "ντουφεκάδων". Εφοδιασμένοι με όλα τα σύγχρονα όπλα, από αυτόματες καραμπίνες μέχρι Καλάσνικωφ, δολοφονούν, χωρίς έλεος, τ' ανυπεράσπιστα ζώα κι ενώ είναι προστατευόμενο είδος, καμιά υπηρεσία δεν έλαβε μέχρι σήμερα τα απαραίτητα μέτρα για τη φύλαξη του Δρυμού και την πάταξη της λαθροθηρίας.

Οποιαδήποτε μέρα και κυρίως τα Σαββατοκύριακα, οι "ντουφεκάδες" αλωνίζουν τον Εθν. Δρυμό και γίνεται το μεγάλο μακελιό!

Οι πυροβολισμοί θυμίζουν πόλεμο. (Έχουμε τη μαρτυρία πέντε μελών του Ορειβ. Συλλόγου Κόνιτσας που ανεβαίνο-

ντας τις πλαγιές του "Λάπατου" την Κυριακή πρωί, 4-7-99, μέτρησαν δεκατέσσερις (14) πυροβολισμούς!)

Είναι δυνατόν μετά από τέτοια ασυδοσία να επιβιώσει αυτό το είδος; Βαίνει ολοταχώς προς εξαφάνιση και σε πολύ σύντομο διάστημα, μόνο από τις εγκυκλοπαίδειες θα το γνωρίζουμε πια.

Εμείς έχουμε την απορία: πώς γίνεται σε μη κυνηγητική περίοδο και σε απαγορευμένο-προστατευόμενο(;) Δρυμό να πυροβολούν με κυνηγητικά και πολεμικά όπλα χωρίς να συλλαμβάνεται κανείς.

Έχουμε κράτος, επιτέλους, ή όχι;

Αυτό που γίνεται στον Εθν. Δρυμό ισοδυναμεί με αντεθνική πράξη και πρέπει να αντιμετωπιστεί αυστηρά και παραδειγματικά.

Αρμόδιες Υπηρεσίες, Αυτοδιοίκηση, Σύλλογοι, Οικολ. Οργανώσεις και ευαίσθητοι πολίτες αυτής της χώρας, θα ανεχθούμε την εξαφάνιση αυτού του σπάνιου ζώου με απάθεια;

Απευθύνουμε έκκληση στους Δήμους Κόνιτσας-Ζαγορίου, στις Αρμόδιες Υπηρεσίες, τα Μ.Μ.Ε. και σε κάθε λογικό πολίτη να δραστηριοποιηθούμε για τη σωτηρία του αγριόγιδου.

S.O.S. γιατί σε λίγο θα είναι αργά. "Δεν αρκεί να βλέπει κανείς το κακό, είναι κι αυτός συνυπεύθυνος, αν δεν κάνει κάτι να το αποτρέψει".

Ορειβατικός Σύλλογος Κόνιτσας 10-7-99

Ο Δήμος Μαστοροχωρίων σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Επαρχίας Κόνιτσας και την ΤΕΚΔ, από 8 μέχρι 10 Αυγούστου 1999, διοργάνωσε με επιτυχία τις παρακάτω πολιτιστικές εκδηλώσεις:

Σάββατο 7 Αυγούστου Μουσική Εκδήλωση στο Δημοτικό Διαμέρισμα Καστανέας.

Κυριακή 8 Αυγούστου Μουσική εκδήλωση στο Δημοτικό Διαμέρισμα Πλαγιά.

Δευτέρα 9 Αυγούστου Μουσική εκδήλωση στο Δημοτικό Διαμέρισμα Βούρμπιανης.

Τρίτη 10 Αυγούστου Θεατρική βραδυά στο Κεφαλοχώρι. Το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Ιωαννίνων, ανέβασε τη θεατρική παράσταση "Στο ΧΑΝΙ".

Οι μουσικές εκδηλώσεις είναι αφιερωμένες στους μεγάλους Ηπειρώτες Ευεργέτες. Το πρόγραμμα περιλάμβανε παραδοσιακή χορωδία ενηλίκων δημοτική ορχήστρα, πειραματική ορχήστρα νέων Καστανέας, προβολές σλάϊτς και κείμενα.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στους νέους και τους φορείς της Καστανιανης, που όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος απέδειξαν ότι έχουν σε θέματα παράδοσης και πολιτισμού ιδιαίτερες ευαι-

σθησίες, αφού ήταν η ψυχή των εκδηλώσεων με πρωταγωνιστές το Σύλλογο Κοτανιαντών της Αθήνας και το μαέστρο της Ορχήστρας Αλέκο Παπαχρήστο.

Πραγματοποιήθηκαν οι προγραμματισμένες γενικές συνελεύσεις των κατοίκων των Δημοτικών Διαμερισμάτων. Η συμμετοχή και το ενδιαφέρον των κατοίκων για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα χωριά, ύστερα από τις συνενώσεις, ήταν τα κυρίαρχα στοιχεία. Η σοβαρότητα των προτάσεων, η συλλογικότητα, πρωτόγνωρο στοιχείο για τα χωριά μας, ο προβληματισμός και οι σκέψεις για την πορεία και τη φιλοσοφία του Δήμου μας, αλλά και η επιθυμία όλων μας για την επιτυχία του Δήμου Μαστοροχωρίων είναι ικανά στοιχεία, όχι μόνο για την επιβίωσή του, αλλά και την ευημερία του. Στις συνελεύσεις παραβρέθηκαν οι Δημοτικοί Σύμβουλοι και ο Δήμαρχος, που το φετινό καλοκαίρι για αυτόν ήταν ιδιαίτερα κοπιαστικό, αφού στις θέσεις του και τις παρεμβάσεις του έδειξαν οι κάτοικοι ιδιαίτερη βαρύτητα. Ο Δήμαρχος δεσμεύθηκε ότι το χειμώνα θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα συνάντηση του πλούσιου δυναμικού της διασποράς (συλλόγους, αδελφοί, επιστήμονες, επιχειρηματίες, καλλιτέχνες κ.α.) για να

συζητηθεί, καταγραφεί ο ρόλος τους και μεθοδευθεί τρόπος αξιοποίησής τους. Μέσα από τις συνελεύσεις τέθηκε και ο προβληματισμός της επικοινωνίας του Δήμου τόσο με μόνιμους κατοίκους των Δημ. Διαμερισμάτων, όσο και με τους δημότες και μή που διαμένουν αλλού. Στη συνέλευση της Δροσοπηγής προτάθηκε από το Γ. Κοτολούλη και θα συζητηθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο η έκδοση τακτικού εντύπου με τη δραστηριότητα του Δήμου, ιστορικά και πολιτιστικά θέματα και τις δυναμικές παροικίες των αποδήμων. Αξίζει εδώ να αναφερθεί η έκδοση των δύο εντύπων (περιοδικών) των Συλλόγων Χιονιαδιτών και Ασημοχωριτών που σε παρουσίαση και περιεχόμενο είναι αξιόλογα, αλλά δεν μπορούν να καλύψουν την ευρύτερη περιοχή του Δήμου.

Ακόμα στις λαϊκές συνελεύσεις του καλοκαιριού τονίσθηκε η ανάγκη να συγκεντρωθεί από τους Συλλόγους, Αδελφότητες και φορείς τους όλο το αρχειακό υλικό που θα αναφέρεται στην παράδοση, τη ζωή και την ιστορία των χωριών μας, όπως φωτογραφικό υλικό, κιάπια, συμφωνητικά, ομόλογα, τετράδια λογαριασμών, αλληλογραφία κ.α. αυτό θα βοηθήσει το Δήμο στην έκδοση ενός σοβαρού και αξιόπιστου εντύπου γνωριμίας (ελληνικά και αγγλικά) που θα αναφέρεται στην ιστορία, τη φυσιογνωμία, το παρόν και το μέλλον των χωριών μας. Επίσης θα είναι η πηγή μελλοντικών ερευνών και θα βοηθήσει την έκδοση του βιβλίου "Μαστοροχώ-

ρια", που θα περιγράφει τη ζωή των μαστόρων της πέτρας, του ξύλου, της αγιογραφίας και την παραδοσιακή αγροτική και κτηνοτροφική ζωή, που ήταν ανέκαθεν ο τομέας επιβίωσής μας.

Στη συνεδρίαση της 23ης Αυγούστου το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε για την δημιουργία αμιγούς δημοτικής επιχείρησης με δραστηριότητες την ένταξη του Δήμου σε αναπτυξιακά προγράμματα και την απευθείας εκτέλεση έργων. Η επιχείρηση ονομάζεται Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Μαστοροχωριών (Δ.Ε.Α.Μ.)

Ο Δήμος Μαστοροχωριών πρότεινε να ενταχθεί στην Κοινοτική πρωτοβουλία INTERREG II η δραστηριότητα για τον εντοπισμό και καταγραφή στοιχείων της πολιτισμικής κληρονομιάς της ευρύτερης ανθρωπογεωγραφικής περιοχής της Ηπείρου με σκοπό την αξιοποίηση και την προβολή τους για την ενδυνάμωση του τοπικού δυναμικού. Οι Φορείς που θα υλοποιήσουν το πρόγραμμα είναι η Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας, και το Πνευματικό Κέντρο Κεφαλοχωρίου. Από την ένταξή μας το ίδιο πρόγραμμα εκτελείται σήμερα στην Πυρσόγιαννη το έργο "Δημιουργία Μουσείου Ηπειρωτών Μαστόρων". Παρουσίαση του έργου έκανε στις 10 Ιουνίου στις Σέρρες, σε εκδήλωση που οργάνωσε η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Βασίλης Παπαγεωργίου.

Στις 6 Ιουλίου 1999 στην Αθήνα ο Δή-

μαρχος Γρηγόρης Παπανώτης και ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Βασίλης Παπαγεωργίου εκπροσώπησαν το Δήμο στη συνάντηση εργασίας που οργάνωσε ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού με θέμα την παρουσίαση της “Μελέτης για τη Διαχείριση με στόχο την ήπιαοικολογική τουριστική ανάπτυξη του τμήματος της χώρας, που καθορίζεται από τον άξονα της οροσειράς της Πίνδου, και από τις Πρέσπες μέχρι τη Ναύπακτο”. Στις προτεινόμενες 17 τουριστικές περιοχές με κέντρα προβολής, διαχείρισης και πληροφόρησης επισκεπτών είναι και η περιοχή Μαστοροχωρίων - Σαρανταπόρου. Προκύπτει για δυναμική παρέμβαση αξιοποίηση στον ορεινό όγκο της Πίνδου. Προτεραιότητα σε έργα έχουν η αξιοποίηση “αποκατάσταση και μετατροπή παλαιών και παραδοσιακών κενών κατοικιών σε ξενώνες. Το πρόγραμμα επίσης εισηγείται και τη δημιουργία νέων μικρών ξενοδοχειακών μονάδων 25-50 κλινών με σεβασμό περιβάλλον. Η μελέτη υπολογίζει ότι θα απαιτηθεί η συνολική δαπάνη περίπου των 154 δισεκατομμυρίων δραχμών, στα οποία θα πρέπει να προστεθούν τα κεφάλαια που θα επενδύσει ο ιδιωτικός τομέας. Οι προοπτικές ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού και για το Δήμο Μαστοροχωρίων είναι περίοπτες και το μέλλον αισιόδοξο σε όσους επενδύσουν σ’ αυτόν.

Με συμμετοχή εκπροσώπων μας και την εισήγηση του Δημάρχου μας με θέμα “Σκέψεις και κρίσεις για την πορεία των αναπτυξιακών προγραμμάτων”

πραγματοποιήθηκε στην Ηγουμενίτσα το 6ο Παγκόσμιο Πανηπειρωτικό Συνέδριο, που οργάνωσε με επιτυχία η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας. Ο Γρηγόρης Παπανώτης παρουσίασε την εισήγησή του στις 27 Αυγούστου, δεύτερη μέρα του συνεδρίου, και αναφέρθηκε σε γενικότερα θέματα ανάπτυξης της Ηπείρου, εντυπωσίασε με τις θέσεις του, που περιληπτικά περιλαμβάνει για πολλούς λόγους την αντίθεσή του με τη σιδηροδρομική σύνδεση της Ηπείρου και το φυσικό αέριο. Προτάθηκε η ενθάρρυνση της βιομηχανικής δραστηριότητας και κυρίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να μη δοθεί μόνο προτεραιότητα στον τουρισμό, ο οποίος δεν προσφέρει την πολλαπλασιαστικότητα της μεταποίησης. Επίσης πρότεινε τη θέσπιση ενός επενδυτικού και φορολογικού πλαισίου ικανό να προσελκύσει τις ιδιωτικές επενδύσεις, παράλληλα με την ολοκλήρωση των βασικών υποδομών, όπως π.χ. είναι η εγνατία οδός, το αεροδρόμιο των Ιωαννίνων, το λιμάνι της Ηγουμενίτσας, ο δυτικός οδικός άξονας Καλαμάτας-Κακαβιάς και ο άξονας Ιωαννίνων Κοζάνης, μέσω Μαστοροχωρίων.

Αναφέρθηκε στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, επειδή έχει λάβει εξαιρετική ευρύτητα η χρήση των όρων “αειφορία” και “βιώσιμη ανάπτυξη” μόνο και μόνο να αιτιολογηθεί η εκμετάλλευσή του”.

Ν.Φ.

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1999

Μέσα στα πλαίσια των Πολιτιστικών εκδηλώσεων, η Ομοσπονδία Αδελφοτήτων της Επαρχίας Κόνιτσας, σε συνεργασία με το Δήμο Μαστοροχωρίων, παρουσίασε και εφέτος στις 7,8,9 Αυγούστου, τις μουσικές εκδηλώσεις με την παραδοσιακή χορωδία, την ορχήστρα νέων και την χορωδία νέων που αποτελούνται από τα χωριά Καστανέα, Πύργο, Κεφαλοχώρι και Οξυά, αφιερωμένες στους Εθνικούς Ευεργέτες.

Αυτό το ενδιαφέρον πείραμα που άρχισε πριν 4 χρόνια στην Καστανίανη μαζί με τ' άλλα χωριά και τις Αδελφότητες του Κεφαλοχωρίου, Πύργου, Οξυάς, Βούρμπιανης, Πλαγιάς και Πέρυσι του Ασημοχωρίου, του Κερασόβου και της Δροσοπηγής, συγκίνησε όλους τους κατοίκους της περιοχής.

Η ιδιαιτερότητα αυτού του πειράματος, έγκειται στο γεγονός ότι ενεργοποιούνται 80-100 άτομα που ανήκουν και στις 3 γενεές. Επάνω στη σκηνή βλέπει κανείς μικρά παιδιά, γονείς ως την 80χρονη Κυρία Μαριγούλα, απόδημοι Ηπειρώτες μαζί με τους μόνιμους κατοίκους.

Το δημοτικό τραγούδι, όσο τραγουδιέται, είναι ένας ζωντανός οργανισμός, όπως και η ελληνική γλώσσα που δέχεται νέα στοιχεία που τα ενσωματώνουν, αλλιώς θα θύμιζαν σπαράγματα μιας παρωχημένης εποχής. Ο νέος και η νέα

που σπουδάζουν κλασική μουσική στα ωσεία των αστικών κέντρων, προσεγγίζουν καλύτερα το παραδοσιακό τραγούδι μέσα από τον έντεχνο τρόπο, γιατί δυστυχώς επικρατεί εντύπωση ότι είναι παρακατιανό, χωριάτικο, ενώ κρύβει μέσα του μεγάλο πλούτο καλλιτεχνικό-πολιτισμικό, ιστορικό, συγκρίνοντάς το με μερικά σύγχρονα που ζούνε μόνο 2-3 μήνες και ύστερα ξεχνιούνται.

Χτίζουμε κάθε χρόνο, λιθάρι πάνω στο λιθάρι, με μεγάλο σεβασμό, μία στέρεα γέφυρα, ανάμεσα στο δημοτικό τραγούδι και τον έντεχνο τρόπο προσέγγισης των νέων μας.

Τραγουδώντας όλοι μαζί, αντιστεκόμαστε στη σύγχρονη βαρβαρότητα, τιμώντας τους άξιους Ηπειρώτες και Ηπειρώτισσες για την μεγάλη τους προσφορά στον τόπο.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον Δήμο Μαστοροχωρίων για την οικονομική ενίσχυση αυτών των εκδηλώσεων.

Επίσης ευχαριστούμε τον κ. Αλέκο Παπαχρήστου που είχε την ευθύνη του μουσικού προγράμματος.

- Την κα. Ελένη Γαλάνη που έγραψε το κείμενο για τους εθνικούς ευεργέτες.

- Τον κο Δημήτρη Σδούκου, ακάματο συνεργάτη και υπεύθυνο της οργάνωσης των εκδηλώσεων.

- Τα μέλη της παραδοσιακής χορωδίας των 4 χωριών Καστανέας, Κεφαλοχωρίου, Πύργου και Οξυάς.

- Την χορωδία νέων Καστανέας, και την άξια δασκάλα τους Μαρία Τσουμάνη.

- Την ορχήστρα νέων Καστανέας.

- Τη μεσόφωνο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, κα Ηλέκτρα Βάργκα-Σδούκου από το Κεφαλοχώρι και το Κεράσοβο.

- Την τραγουδίστρια Μαριάννα Τζήμα και τον Κώστα Δούκα από την Καστανέα.

- Τον πολύτιμο συνεργάτη, τεχνικό ήχου Γιώργο Τσακίρη.

Και τέλος όλους τους αφανείς εθελοντές που βοήθησαν ώστε να έχουμε ένα επιτυχημένο αποτέλεσμα.

Ε.Σ.Τ.

Εκδηλώσεις στην Καστιάνιανη

Όπως κάθε χρόνο, κι εφέτος στην Καστιάνιανη έγιναν διάφορες εκδηλώσεις από την Αδελφότητα του χωριού:

Στις 10/8 το βράδυ το πρόγραμμα εί-

χε κλασική μουσική από παιδιά - σπουδαστές ωδείων. (επιμέλεια: Μαρία - Μπίμπα - Τσουμάνη).

Στις 11/8, μουσικοποιτική βραδιά με απαγγελία ποιημάτων Ν. Καβαδία και ζωντανή εκτέλεση μελοποιημένων ποιημάτων του. (επιμέλεια; Κων. Δούκας - Σπ. Τσουμάνης - Θύμιος Γκόσιος).

12/8 Ημέρας περιβάλλοντος.

Συμβολική δεντροφύτευση και καθαρισμός κεντρικών δρόμων του χωριού από παιδιά και νέους. Ομιλία για το περιβάλλον, προβολή διαφανειών και της ταινίας "Η ΑΡΚΟΥΔΑ" (Επιμέλεια: Κων. Κατσαρός - Κατερίνα Γκόσιου).

13/8 Μουσική βραδιά στην Κεντρική Πλατεία με ελληνικά τραγούδια από τη λαϊκή ορχήστρα νέων φίλων του χωριού. (Επιμέλεια: Μ. Μπίμπα-Τσουμάνη-Μαριάννα Τζήμα - Μέλη).

Στη διάρκεια των εκδηλώσεων λειτούργησε έκθεση φωτογραφίας με θέματα από την Καστιάνιανη και τα γύρω βουνά από τον Κων. Κατσαρό.

Η Χορωδία Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων στο Πανηπειρωτικό Συνέδριο

Στα πλαίσια του 6ου Πανηπειρωτικού Συνεδρίου που έγινε στην Ηγουμενίτσα στις 26-29/8 κλήθηκε από την Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Κόνιτσας και η χορωδία που αποτελείται από μέλη των Αδελφοτήτων Κεφαλοχωρίου, Καστανέας, Πύργου, Κερασόβου για μια συναυλία στην Πέρδικα Θεσπρωτίας με την έναρξη των εκδηλώσεων παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Με λεωφορείο του Δήμου Κόνιτσας που διέθεσε γι' αυτόν το σκοπό ο Δήμαρχος, τα μέλη της χορωδίας έφτασαν το μεσημέρι στο ξενοδοχείο Regina mare όπου έγινε το βράδυ η εκδήλωση ενώπιον του Προέδρου κ. Στεφανόπουλου, αρχηγών κομμάτων, βουλευτών και εκατοντάδων συνέδρων απ' όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Προβλήθηκαν σλάιτς και ακούστηκαν παραδοσιακά τραγούδια της περιοχής Κόνιτσας.

Τη σκηνοθεσία έκανε η κ. Λένα Γαλάνη

μέλος του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας και τη διεύθυνση της χορωδίας είχε ο εξαίρετος μουσικός κ. Αλέκος Παπαχρήστου από την Καστανέα.

Μετά την επιτυχημένη εκδήλωση της χορωδίας προσφέρθηκε πλούσιο δείπνο στα μέλη της και τα μεσάνυχτα, με τον καλό οδηγό του Δημοτικού λεωφορείου κ. Νίκο Ρούση αναχώρησαν όλοι για τα χωριά τους.

Για την ιστορία αναφέρουμε τα ονόματά τους: Σδούκος Δημ. Σδούκου Μαρία, Γαλάνη Λένα, Κίσκου Γεωργία, Σδούκου - Βάργκα Ηλέκτρα, Κουκούμης Νίκος, Μουσιου Μαριγούλα, Μπίκης Χαραλ. Μπίκη Αγαθή, Σωτηρίου Ροδόκλεια, Γκότσος Χριστοφ. Γκότσου Ευλαμπία, Τζήμας Φίλιππας, Τζήμα Βασιλική, Λαμπροπούλου Βασιλική, Ντέμος Δημ. Ντέμου Κατίνα και Χρυσάνθη Τουφίδη. Την αφήγηση των ιστορικών κειμένων έκανε η ηθοποιός Δανάη Τζήμα.

Συγχαρητήρια σε όλα τα μέλη της χορωδίας για την αξιόλογη προσπάθειά τους και ιδιαίτερα στον αεικίνητο μαέστρο κ. Παπαχρήστου.

Ευχόμαστε συνέχιση της προσπάθειας, με τη συμπαράσταση των Δήμων και Αδελφοτήτων καθώς και όλων των πολιτών.

Σ.Τ.

Συναυλία ειρήνης και φιλίας

Ο σύλλογος "Φίλων Πολυφωνικής μουσικής" που εδρεύει στα Γιάννινα πραγματοποίησε στις 30.8, στην αίθουσα του Δήμου συναυλία με τη χορωδία του Βελιγραδίου "BARUCH" η οποία έχει παράδοση εκατόν είκοσι ετών.

Η πολυμελής χορωδία (Περί τα πενήντα άτομα) τραγούδησε παραδοσιακά και σύγχρονα τραγούδια - ακόμα και ελληνικά - μαγεύοντας το ακροατήριο με την τέλεια εκτέλεση του προγράμματος και αποσπώντας τα ενθουσιώδη

χειροκροτήματα του κόσμου.

Ήταν μια σπάνια βραδιά που θα τη θυμούνται για χρόνια όσοι τυχεροί παρακολούθησαν την εκδήλωση.

Σ.Τ.

Καταγγελία

Το Κ.Π.Ε. Κόνιτσας λαμβάνοντας υπ' όψιν την καταγγελία πέντε μελών του Ορειβατικού Συλλόγου Κόνιτσας ενώνει την φωνή του και καταγγέλλει προς τους Κονιτσιώτες και όλους τους αρμόδιους φορείς την συστηματική εξολόθρευση ενός σπάνιου είδους του Εθνικού Δρυμού Βίκου-Αώου, του Αγριόγιδου.

Ζητούμε από όλους τους αρμόδιους φορείς να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να πάρουν άμεσα μέτρα για την σωτηρία του.

Συνηποβάλλουμε την καταγγελία του Ορειβατικού Συλλόγου Κόνιτσας από την εφημερίδα "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ" της 13/07/99.

Κοινοποίηση: Δήμος Κόνιτσας Δασαρχείο Κόνιτσας Αστυνομική Διεύθυνση Κόνιτσας

Για το Κ.Π.Ε. Κόνιτσας Τσουβάλη Κατερίνα

3η Πανελλαδική συνάντηση ΜΙΣΤΙΩΤΩΝ - ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ

Μέσα σε κλίμα συγκίνησης και ενθουσιασμού 28 Αυγούστου 1999 η 3η ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΙΣΤΙΩΤΩΝ - ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ.

Η διοργάνωση έγινε από τον ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ "ΟΙ ΡΙΖΕΣ" και από το ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν οι Σύλλογοι:

1. Πολιτιστικός Λαογραφικός Σύλλογος Κόνιτσας "ΟΙ ΡΙΖΕΣ"
2. Πολιτιστικός Σύλλογος Καππαδόκων Αλεξανδρούπολης "ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ"
3. Πολιτιστικός Σύλλογος Καππαδόκων Ξάνθης "Ο ΑΙ ΒΛΑΣΗΣ"
4. Μορφωτικός Σύλλογος Κοκκινο-

χώματος Νομού Καβάλλας

5. Πολιτιστικός Σύλλογος ΜΙΣΤΙΩΤΩΝ Νέου Αγιονερίου Κιλκίς.
6. Πολιτιστικός Σύλλογος ΜΙΣΤΙΩΤΩΝ Μάνδρας Λάρισας "Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ"
7. Πολιτιστικός Σύλλογος Καππαδόκων Μαυρολόφου Αλμυρού "Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΤΣΑΡΙΚΛΙ".
8. Πολιτιστικός Σύλλογος Καππαδόκων Νέου Ικονίου Νομού Καρδίτσας
9. Πολιτιστικός Σύλλογος Καππαδόκων Ξεροχωρίου ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
10. Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ με εκπρόσωπο τον Πρόεδρο κ. Αναστάσιο Χαρισμίδα.
11. Πολιτιστικός Σύλλογος Καππαδόκων Μηλότοπου Γιαννιτσών.
12. Η Αδελφότητα Ποντίων και Μικρασιατών Νομού Ιωαννίνων με έδρα την Ανατολή.

Οι Καππαδοκικοί χοροί και τα τραγούδια που παρουσιάστηκαν από τα χορευτικά των συλλόγων, η επίδειξη του τινάγματος του μαλλιού με τη "ντελάρα" από παλιούς παπλωματάδες και ένα εύθυμο δρώμενο με τίτλο (Γάμος

στο ΜΙΣΤΙ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ) ταξίδεψαν τους μεγαλύτερους πίσω στο χρόνο, ζωτάνεψαν μνήμες γλυκές και αγαπημένες από την αλησμόνητη πατρίδα τους την Καππαδοκία και έκανε τους νεώτερους να νιώσουν και να μάθουν τα ήθη και έθιμα των προγόνων τους.

Συγκινητικές ήταν οι στιγμές αναγνώρισης και συνάντησης συγγενών που οι δικοί τους μετά το μακρύ δρόμο της προσφυγιάς χάθηκαν και σκόρπισαν σε διάφορα μέρη της Ελλάδος.

Την επομένη ημέρα Κυριακή 29 Αυγούστου 1999 συνεδρίασαν οι συμμετέχοντες και αποφάσισαν:

1. Η 4η ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΙΣΤΙΩΤΩΝ - ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ να γίνει στο Κοκκινόχωμα Νομού

Καβάλας.

2. Οι Σύλλογοι να βρίσκονται σε διαρκή συνεργασία μεταξύ τους για την αναλλαγή ιδεών, την διαρκή έρευνα για την συλλογή στοιχείων με σκοπό την έκδοση βιβλίων, την ανάδειξη και διατήρηση του Πολιτισμού των Αλησμόνητων Πατρίδων.

3. Την συμμετοχή των Προσφυγικών Συλλόγων στις εκδηλώσεις Εθνικής Μνήμης κάθε 14 Σεπτέμβρη ημέρα μνήμης της Μικρασιατικής καταστροφής.

4. Την κάθε βοήθεια νεοϊθρυθέντων προσφυγικών Συλλόγων ή Σωματείων.

Με τιμή

*Ο Πρόεδρος του
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΟΙ ΡΙΖΕΣ"
ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ*

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΥΡΓΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

“ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ”

Εξαιρετική επιτυχία σημείωσε και φέτος το πατροπαράδοτο πανηγύρι του 15 Αυγούστου που διοργάνωσε η Αδελφότητα Πύργου Κόνιτσας.

Με την συμμετοχή πλήθους κόσμου και ιδιαίτερα της νεολαίας που διψάει για κάθε τι γνήσιο και αληθινό, ξεκίνησε το γλέντι την παραμονή με τον χορό των γυναικών, ντυμένων με την όμορφη παραδοσιακή φορεσιά της Στρατσανίτισσας.

Την επόμενη μέρα της μεγάλης γιορτής η Αδελφότητα πρόσφερε σε όλους τους

συγχωριανούς δώδεκα ψητά αρνιά, άφθονες νόστιμες πίπτες στον χώρο της μεγάλης Πλατείας, μπροστά στο πέτρινο Σχολείο υπό τους ήχους της παραδοσιακής ζυγιάς του Σπύρου Βασιλείου.

Για πρώτη φορά, τα παιδιά των αστικών κέντρων, παρακολούθησαν με μεγάλο ενδιαφέρον τον τρόπο που οι γιαγιάδες τους χτυπούσαν το γάλα για να βγάλουν το αγνό βούτυρο και το ξυνόγαλο, *προϊόντα καθαρά χωρίς διοξίνες και δηλητήρια που μας σερβίρουν τελευταία.*

Τρεις μεγάλοι κύκλοι από γέροντες, γονείς και μικρά παιδιά χόρεψαν ως το πρωί, όπως ξέρουν να διασκεδάζουν και να ξεφαντώνουν οι ξενιτεμένοι Στρατσανίτες.

Ε.Γ.

“Το πανηγύρι του χωριού”

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ

Εκεί στ' απόσκια της Νύμφης, στα δροσερά λιβάδια, που γαργαρίζουν τα νερά και χύνονται καθάρια. Εκεί στη ρεματιά της δικής μας Κολοκυθιάς είναι κτισμένο το όμορφο Πεκλαρι-χωριό με πλούσια, όμορφη βλάστηση-πλούσια πηγαία γάργαρα νερά και με όλων των ειδών τ' αγριολούλουδα- δίκαια ονομάστηκε το “ΠΕΡΙΒΟΛΙ τ' ΟΥΡΑΝΟΥ”. Τα πέτρινα σπίτια των τεσσάρων μαχαλάδων ξεπροβάλλουν σαν μανπάρια στη δασωμένη βουνοπλαγιά με σύμβολο και προσκύνημα στο μεσοχώρι την εκκλησία του Αν-Γιώργη, Βυζαντινό μνημείο τέχνης που χρονολογείται ποιος ξέρει από πότε, αφού η ακριβώς ημερομηνία ανέγερσής του δεν βρέθηκε, αλλά και κανένας δεν θυμάται πόσους αιώνες κουβαλά στην πλάτη της, η γέρικη εκκλησία μας. Σταθμό στα πολιτιστικά και θρησκευτικά δρώμενα του χωριού μας αποτελεί το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής και του Αν-Παντελεήμονα 26 και 27 Ιουλίου. Το πανηγύρι είναι για το χωριό μας μια σημαντική θρησκευτική και πολιτιστική εκδήλωση, είναι ακόμα μια ευκαιρία να απολαύσουν οι επισκέπτες - προσκυνητές όχι μόνο το ιερό τελετουργικό της γιορτής, αλλά

και την απερίγραπτη ομορφιά και μαγεία της διαδρομής- ανεβαίνοντας στο βράχο της “Αγίας Παρασκευής” αλλά και του περιβάλλοντος χώρου. Εδώ στον ιερό βράχο της Αγίας, οι απανταχού Πεκλαρίτες και όχι μόνο δίνουν κάθε χρόνο στις 26 του Ιούλη το Μεγάλο ραντεβού. Έτσι και φέτος πουρνό-πουρνό με τις Ανατολή του ήλιου, απ' όλα τα σοκάκια των μαχαλάδων του χωριού νέοι, γέροι, παιδιά, μεσόκοποι κάθε ηλικίας, ανήμποροι τις άλλες μέρες να κινηθούν και να μετακινηθούν την άγια αυτή μέρα βάζουν φτερά στα πόδια τους και με την δύναμη της πίστεώς τους φτάνουν εκεί ψηλά ευλαβείς προσκυνητές. Έτσι και φέτος ο Μπάρμπα-Αλέξης (Αλέξης Ι. Κεφάλας) πιστός στο ραντεβού της Αγίας, πήρε τις πατερίτσες του και “Ω! του ΘΑΥΜΑΤΟΣ” ανέβηκε εκεί ψηλά για 90ή χρονιά και φέτος. Του ευχόμαστε και του χρόνου να είναι και να παραδειγματίζει με την θέληση της πίστεως του νέους, γέρους και παιδιά και να μας θυμίζει ότι η Αγία μια φορά το χρόνο

τουλάχιστον μας περιμένει. Ο βράχος της Αγίας Παρασκευής με το γραφικό ομώνυμο εκκλησιάκι στην κορυφή του, δεσπάζει των στενών της χαράδρας της Σκάλας

Το Μεσοχώρι.

και της πλαγιάς του Στοιχειού, (Στεχιο) και της Αειόπετρας και δεν είναι μόνο ιερό-θρησκευτικό μετερίζι, αλλά είναι και χώρος άπειρου κάλλους και ομορφιάς, αφού ο λαξευμένος από τη φύση ογκόλιθος δεσπόζει και κυριαρχεί σαν φύλακας άγγελος και τηλαυγής φάρος που κατευθύνει τα βήματα των προσκυνητών στο τρικυμιώδες ταξίδι της ζωής τους.

Πρώτη μέρα της γιορτής και μετά το ιερό τελετουργικό αναβιώνουν τα ήθη και έθιμα του χωριού μας με αποκορύφωμα το ολονύκτιο γλέντι στο μεσοχώρι του χωριού με παραδοσιακή τοπική ορχήστρα και με άψογη οργάνωση με τις φιλότιμες προσπάθειες του Διοικητικού Συμβουλίου του εξωραϊστικού Συλλόγου του χωριού μας και τη συμπάρασταση όλων των νέων, σημάδι παρήγορο για τη συνέχιση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η δεύτερη μέρα 27 Ιούλη γιορτή του Αν-Παντελεήμονα μας βρίσκει και πάλι όλους πουρνό-πουρνό στην πέτρινη εκκλησία του Αγίου στο κέντρο του πάνω μαχαλά, κάτω από τη δροσερή σκιά του γέρου Πλάτανου ευλαβείς προσκυνητές παρακολουθούμε τον τελετουργικό της ημέρας δεχόμενοι την ημέρα αυτή πλήθος προσκυνητών και από τα πέριξ γειτονικά χωριά και κυρίως από την Κόνιτσα και με πρώτο το Δήμαρχό μας, συνοδευόμενο από Αντιδημάρχους, Δημοτικούς Συμβούλους και εκλεκτούς συνεργάτες του. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι με τις προσπάθειες του τοπικού Συμβουλίου, του εξωραϊστικού Συλλόγου και της Αδελφότητας και

υπό την Σκέπη του Δήμου Κόνιτσας το Πεκλάρι θα αποτελέσει πόλο, έλξης και σημείο αναφοράς πολιτιστικών εκδηλώσεων. Και η δεύτερη μέρα κύλησε με ολονύκτιο ξεφάντωμα στην πλατεία του χωριού που έρρεε άφθονα το παραδοσιακό τσίπουρο και το μπρούσκο βαρελίσιο κοκκινέλι παραγωγής των νοικοκυραίων μας. Άφθονοι παραδοσιακοί μεζέδες και τα εδέσματα από τους μπαχτσέδες του χωριού μας αναβιώνουν την ιστορική τους παράδοση. Η οργάνωση του τριήμερου άριστη· αυτοί που ανέλαβαν να μας εξυπηρετήσουν προσέφεραν τον καλύτερό τους εαυτό.

Ζωντανή νότα της παράδοσης η παρουσία και την πρώτη και την δεύτερη μέρα χορευτικών μπαλέτων, αξιέπαινη πρωτοβουλία και αυτή του εξωραϊστικού μας Συλλόγου, ξεσήκωσαν με την εμφάνισή τους - παραδοσιακές στολές - παραδοσιακοί χοροί, όλους τους συμμετέχοντες στις εκδηλώσεις του πανηγυριού, που το τριήμερο ξεπέρασαν τους 1.500, αριθμούς ρεκόρ.

Καλούμε τους απανταχού Πεκλαρίτες και κυρίως εκείνους που η μοίρα και οι ανάγκες της ζωής τους ξερίζωσε από τον τόπο μας και τους έστειλε και μέχρι την μακρινή Αυστραλία, να διαβάσουν τις λίγες αυτές γραμμές και να θυμούνται ότι το Πεκλάρι ζει και δημιουργεί. Οι νέοι του χωριού, μας φυλάνε εδώ και τιμούν τα όσια και ιερά, που οι γηροντότεροι προσφέρουν ακόμη γιατί σβαρνίζοντας τα γέρικα κουρασμένα πόδια τους, παρασύρουν μαζί χαλίκια

και κοιτώνια από του Πήχα μέχρι του Σπύρου Κίτσιου και βρίσκουμε έτσι τους δρόμους ανοιχτούς για να περπατάμε ελεύθερα. Τα ιερά προσκυνήματα του χωριού μας περιμένουν, γιατί οι ρίζες μας είναι ενωμένες με το χώμα μας το αγαπημένο και η επιθυμία όλων μας είναι να γίνει τάφος μας αυτό.

Στον Αν-Γιώργη την Κυρική 25 Ιούλη παραμονή της Αγίας Παρασκευής έλαβε χώρα μια σεμνή τελετή, πρωτοβουλία και αυτή του εξωραϊστικού μας Συλλόγου- επιμνημόσυνη δέηση υπέρ αναπαύσεως των ψυχών όλων όσων γεννήθηκαν, έζησαν και πέθαναν στον τόπο αυτό. Η πρωτοβουλία αυτή χειροκροτήθηκε απ' όλους μας και θα τελείται κάθε 2 χρόνια, την τελευταία Κυριακή προ της παραμονής της Αγίας Παρασκευής. Εκεί ο πρόεδρος του εξωραϊστικού μας Συλλόγου Βασίλης Α. Σπανός είπε με φιλολογική γλαφυρότητα....

*Σεβαστέ πατήρ Ευάγγελε,
κύριε εκπρόσωπε του Δήμου,
αγαπητοί συγχωριανοί*

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας, τελεί το σημερινό μνημόσυνο θέλοντας να εκφράσει ένα ελάχιστο δείγμα τιμής και ευγνωμοσύνης προς όλους τους συγχωριανούς μας οι οποίοι, είτε γεννήθηκαν, είτε έζησαν και πέθαναν σ' αυτόν εδώ τον τόπο.

Είναι βέβαια αναγκαίο να διευκρινίσουμε ότι τιμή και δόξα πρέπει κατεξοχήν σ' αυτούς που είτε προσέφεραν εξαιρετικές υπηρεσίες στο χωριό μας, είτε α-

κόμη περισσότερο θυσίασαν και την ίδια τους τη ζωή γιαυτό και για την πατρίδα. Με το σημερινό όμως μνημόσυνο θέλουμε να προσευχηθούμε υπέρ αναπαύσεως των ψυχών όλων ανεξαιρέτως των συγχωριανών μας δεσμευόμαστε όμως να τιμήσουμε με ένα ξεχωριστό μνημόσυνο όλους όσους έπεσαν για το υπέρτατο ιδανικό, την πατρίδα, καθώς επίσης και όλους τους ευεργέτες του χωριού μας.

Πολλοί άλλωστε είναι οι λόγοι που μας έκαναν να αισθανθούμε αυτή την ανάγκη της ευγνωμοσύνης και της ευχαριστίας προς τους γνωστούς και άγνωστους συγχωριανούς μας:

Πρώτον, γιατί οι από ιδρύσεως του χωριού μας κάτοικοί του, σεβάσθηκαν απόλυτα το φυσικό περιβάλλον και κατόρθωσαν, στα τόσα χρόνια μέχρι σήμερα, να διαφυλάξουν απείραχτο το φυσικό πλούτο και την φυσική ομορφιά του γύρω χώρου, και έτσι να το παραδώσουν στις επόμενες γενιές μέχρι τη δική μας.

Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι η φυσική αυτή ομορφιά δεν διασαλεύτηκε ούτε από τα κατά καιρούς δημιουργήματά τους (σπίτια, σχολεία, βρύσες, γέφυρες κ.λ.π.). Αντίθετα, θα λέγαμε ότι τα κτίσματα αυτά είναι τόσο εναρμονισμένα με το υπόλοιπο φυσικό περιβάλλον, ώστε να αποτελούν πλέον αναγκαίο και αναπόσπαστο κομμάτι του, εμείς δε σήμερα στα πρόθυρα του 2000 να μένουμε έκθαμβοι μπροστά στην αρχιτεκτονική τους ικανότητα και την οικολογική τους ευαισθησία.

Δεύτερο, γιατί όλοι αυτοί οι επώνυμοι

και ανώνυμοι συγχωριανοί μας, με το ήθος τους και το χαρακτήρα τους, την τέχνη τους και το μεράκι τους, έγιναν οι καλύτεροι πρεσβευτές και διαφημιστές του χωριού μας κάνοντας γνωστό σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, όπου έζησαν, την μικρή αυτή γωνία της με τις τόσες ομορφιές, τον τόσο πλούτο και την τόση χάρη της.

Και τρίτον, γιατί διαμόρφωσαν την πολιτιστική παράδοση του χωριού μας, καθιερώνοντας και θεσπίζοντας εκδηλώσεις και τελετές για κάθε σημαντική στιγμή της ζωής μας, για κάθε γιορτινή μέρα. Διέπλασαν έτσι παραδόσεις, ήθη και έθιμα για όλο το χρόνο, ό,τι πιο σημαντικό και πολυτιμότερο μπορεί να έχει μια κοινωνία για να επιζήσει, για να διακρίνει και να διαφοροποιείται από τις άλλες. Αυτά τα έθιμα ήταν αναπόσπαστο κομμάτι της απλής, αλλά καθόλου ευκαταφρόνητης ζωής τους, και σαν την σημαντικότερη κληρονομιά τα παρέδωσαν σε μας τους νεώτερους, με την εντολή να διαφυλάξουν και ανόθευτα να παραδώσουμε στις επόμενες γενιές.

Ο Σύλλογός μας έχοντας σαν κύριο και πρωταρχικό σκοπό τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των πριν από εμάς συγχωριανών μας και τη διαφύλαξη της φυσικής ομορφιάς του χωριού μας, τελεί σήμερα το λήπο αυτό μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών τους, και παράλληλα, πιστεύοντας ότι έχει και την σύμφωνη γνώμη όλων σας, αναλαμβάνει την υποχρέωση να τελεί κάθε δύο χρόνια

την τελευταία Κυριακή πριν από το πανηγύρι του χωριού μας, το μνημόσυνο αυτό για όλους τους γνωστούς και άγνωστους συγχωριανούς μας

*Ας είναι αιωνία τους η μνήμη
Σας Ευχαριστούμε*

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας για την ξεχωριστή μέριμνα και το ζωηρό ενδιαφέρον του εξωρ. Συλλόγου και των νέων του χωριού μας και κυρίως για τις προσπάθειες που καταβάλλουν, για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και ιδιαίτερα τους ευχαριστούμε γιατί η προσπάθειά τους δεν τελειώνει εδώ, αλλά φαίνεται ότι σχεδιάζουν και προγραμματίζουν για το μέλλον του χωριού μας και είναι φανερό πως η συνδρομή τους θα είναι καθοριστική στη διατήρηση όχι μόνον των θρησκευτικών μας μνημείων, αλλά και στη διάσωση παράδοσης, εθίμων και κειμηλίων που κρατούν τη μνήμη ζωντανή και την πίστη ακέραιη.

Χρειάζονται όμως συμπαράσταση στο έργο τους και φαίνεται ότι το τοπικό Συμβούλιο του χωριού με πάρεδρο τον ακούραστο Πασχάλη Ζώτο και το Διοικητικό Συμβούλιο της αδελφότητας, το εκκλησιαστικό Συμβούλιο με επικεφαλής τον Σεβάσμιο Ευάγγελο συνεργαζόμενοι θα αποτελέσουν τον κεντρικό πυρήνα αναβάθμισης του χωριού μας.

Αρκεί και οι έξω από το χορό να συμβάλουν με την θετική τους κρίση και βάζοντας κάπου - κάπου και το χέρι στη σακούλα, γιατί όπως έλεγε η μακαρίτισσα η μάνα Πότα, Με..... δεν βάφονται αυγά.

Οι δρόμοι του Πεκλαριού

Όλοι οι δρόμοι μας, οδηγούν εδώ· στο Πεκλάρι. Στη γη των προγόνων μας. Στα Άγια Χώματα των πατεράδων και των παππούδων που γνωρίσαμε, των προπάππων, που μας άφησαν τόσο άξια μνημεία του πνεύματος και της τέχνης.

Οι δρόμοι εκείνοι, που ξεκίνησαν εκατοντάδες χρόνια πριν από το Πεκλάρι μας οδήγησαν σε όλα σχεδόν τα μέρη της γης απ' άκρη σ' άκρη.

Οι Πεκλαρίτες γύρισαν τα χωριά της Κόνιτσας, δουλεύοντας σαν κτιστάδες και αργότερα σαν υλοτόμοι, ραφτάδες, τσαγκαράδες, σιδεράδες και φούρναροι.

Εργάστηκαν ακόμη σαν δάσκαλοι, καθηγητές, υπάλληλοι και διευθυντές Δημοσίων και Ιδιωτικών Υπηρεσιών. Έτσι οδηγήθηκαν σε διάφορες πόλεις σε πολλά μέρη της Ελλάδας, σε πολλές χώρες της Ευρώπης, στα πέρατα της γης.

Ταξίδεψαν στη Ρωσία, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, χώρες όπου άφησαν νωπά τα σημάδια της πατρίδας τους. Έφτασαν μέχρι τη μακρινή Σουηδία και στην κοντινή Αίγυπτο. Ακόμη στην Γερμανία, όπου εργάστηκαν πυρετωδώς για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην και τα ναύλα για την πατρίδα. Γιατί οι περισσότεροι ακόμη και σήμερα εργάζονται πολύ σκληρά, για να μπορέσουν μια μέρα να επιστρέψουν στα πάτρια εδάφη.

Οι χωριανοί του Πεκλαριού, ταξίδεψαν μέχρι και την Αυστραλία, όπου πρόλαβε να φτάσει η εργατικότητά τους. Στους Πεκλαρίτες που έζησαν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους μακριά από το Πεκλάρι, γιατί τους ανάγκασαν λόγοι διαβίωσης, οφείλουμε εμείς οι νεώτεροι Πεκλαρίτες, ένα "ευχαριστώ" χωρίς αρχή και τέλος, γιατί αυτοί μας δίδαξαν τα πάντα.

Πρώτα μας έμαθαν την αγάπη προς τον Θεό, που τους βοήθησε ν' αντέξουν τις δυσκολίες που υπήρχαν στο κοινούριο μέρος εγκατάστασής τους, μακριά τις πιο πολλές φορές από γονείς, συγγενείς και παιδιά. Μας δίδαξαν την αγάπη προς τον πλησίον. Γιατί οι άνθρωποι αυτοί, αληθινοί αγωνιστές, έφαγαν ψωμί και αλάτι με άλλους ανθρώπους όλων των φυλών της γης και χαιρέτησαν εχθρούς και φίλους της πατρίδας τους, αφού γι' αυτούς ήταν ο ήλιος και το φεγγάρι της μέρας και της νύχτας τους. Μας μετέδωσαν την αγάπη για την πατρίδα γιατί αυτοί περισσότερο αισθάνθηκαν την έλλειψή της. Αυτοί στερήθηκαν το καθαίο νερό των πηγών του χωριού μας, την ιδιόμορφη βλάστηση, τα πέτρινα σπίτια με τον τσίγκο τα πιο πολλά σήμερα στη σκεπή*, που κάνει το ρυθμό της βροχής να ξεκουράζει το πνεύμα.

Να γιατί εμείς οι νεώτεροι Πεκλαρίτες, πρέπει μια μέρα ή μια νύχτα να μπορέσουμε να προσπαθήσουμε, να φτάσουμε εδώ στο Πεκλάρι.

Σ' αυτό το πριγκηπικό χωριό, που γέννησε "μικρούς" και "μεγάλους". Άξιους δουλευταράδες, ανθρώπους πνευματικούς αλλά και αρχοντάδες. Αυτούς που ξέρουν να ζουν σε όλους τους καιρούς. Στα περισσότερα ή στα λιγότερα. Στα εύκολα και στα δύσκολα. Μα που δεν αρνούνται το χωριό τους ό,τι κι αν γίνει.

Σεβαστή Καραγιάννη

*Παλιά η σκεπή γινόταν με άλλα υλικά: Στο κάτω μέρος της σκεπής τοποθετούσαν ψαλίδια από ξύλο (έλατος, πεύκο, βαλανιδιά). Επάνω σ' αυτά έβαζαν τα πέταβρα (υλικό που έμοιαζε με σανίδια) και πάνω σ' αυτά έστρωναν την πλάκα (ειδικές πεπλατυσμένες πέτρες που μετέφεραν από τις γύρω περιοχές).

Δεκαπενταύγουστος στη Λαγκάδα

Με εξαιρετική επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος το καθιερωμένο πανηγύρι, στις 15 Αυγούστου, στο χωριό μας Λαγκάδα.

Το πρωί παρκολλούθησαν την θείαν Λειτουργίαν στον Ιερό ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου "Παναγίας" και στην συνέχεια την αρτοκλασίαν όλοι οι κάτοικοι. Στην Θεία Λειτουργία εκχοροστάτησε ο Πατήρ Νικόλαος Μέμος και έψαλαν ο Ιωάννης Ντίνης και ο Κων/νος Χρ. Νάτσης.

Από νωρίς το απόγευμα στην πλατεία του σχολείου - πλατεία του χωριού μας - ακούγονταν τα κλαρίνα να παίζουν μελωδικούς και νοσταλγικούς σκοπούς και έδωσαν την χαρακτηριστική ατμόσφαιρα του Ηπειρώτικου Πανηγυριού.

Ο νοσταλγικός πόθος προς την γενέθλια γη είναι από τα ευγενέστερα συναισθήματα που πλημμυρίζουν την καρδιά εμάς των ταξιδευμένων Λαγκαδιωτών. Αυτήν την νοσταλγία και αγάπη για την γενέθλια γη προσπαθούμε να μεταδώσουμε και στους νέους μας, τα παιδιά μας, με τις

συγκεντρώσεις αυτές και είμαστε πολύ χαρούμενοι που τους βλέπουμε να μην εγκαταλείπουν τα ήθη και έθιμα της ιδιαιτέρας μας Πατρίδας.

Το γλέντι και ο χορός άρχισε, ο χωριανός μας Θεοφάνης Ευαγ. Κατσιώτας με το τραγούδι του και ο εναλλασσόμενος σκοπός του κλαρίνου έκανε τις καρδιές μας άλλοτε να πλημμυρίζουν από συγκίνηση και νοσταλγία και άλλοτε από χαρά. Τον ευχαριστούμε για τα ανάμεικτα συναισθήματα που μας χάρισε αυτές τις δύο βραδιές που βρεθήκαμε αντάμα.

Ο χορός κράτησε μέχρι το πρωί με αδιάπτωτο κέφι. Ιδιαίτερώς με κέφι χόρεψαν οι νέες και οι νέοι μας, μπράβο τους.

Εκφράζω τα θερμά συγχαρητήρια στο Δ.Σ. της Αδελφότητας για την διοργάνωση του πανηγυριού και σε όλους τους συμμετέχοντες.

Ευχαριστούμε θερμότατα όλους, φίλους και συγχωριανούς, γι' αυτό το αντάμωμα Σας περιμένουμε και του χρόνου.

Πασχάλης Δημ. Μανώλης

Υ.Γ. Αγαπητέ Σωτήρη.

Κράτησε ψηλά την σημαία της γενέθλιας Πατρίδας μας (το περιοδικό μας ΚΟΝΙΤΣΑ) και όρθωσε την στην πιο ψηλή βουνοκορφή

της για να την ατενίζουμε εμείς οι ξενιτεμένοι σε όποιο σημείο της γης κι αν βρισκόμαστε.

Διατήρησε αδρή και έντονα υψωμένη τη φωνή της Μάνας γης μας και να την ακούμε εμείς οι νοσταλγοί της.

Σου εύχομαι προσωπικά σε σένα, αλλά και στην συντακτική επιτροπή *Καλό Χειμώνα*, με υγεία και κάθε ποθητή ευτυχία.

Μετά βαθυτάτης εκτιμήσεως
Πασχάλης Δημ. Μανώλης

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Πραγματοποιήθηκε και φέτος με ξεχωριστή επιτυχία στις 5 και 6 Αυγούστου 1999 γιορτή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος το παραδοσιακό πανηγύρι στο Μοναστήρι.

Το βράδυ της παραμονής τίμησε το γλέντι και ο Δήμαρχος της πόλης μας κ. Πρόδρομος Χατζνεφραιμίδης.

Ο Κύριος Δήμαρχος παραβρέθηκε και στην θεία Λειτουργία που τελέστηκε το πρωί της επόμενης μέρας ανήμερα της εορτής στην εκκλησία του Αγ. Αθανασίου.

Σε κατ' ιδίαν συζητήσεις με χωριανούς αναφέρθηκε με τα κολακευτικότερα λόγια για το πανηγύρι και το χωριό μας και τον ευχαριστούμε γιαυτό.

Το γλέντι κορυφώθηκε την ημέρα της γιορτής με αθρόα προσέλευση, όχι μόνο των απανταχού Μοναστηριωτών, αλλά και κατοίκων γειτονικών χωριών ενώ το συγκρότημα του Μιχ. Πανουσακού συνέβαλε με την δεξιοτεχνία του στην επιτυχία του πανηγυριού.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους αφανείς εργάτες που συνέβαλαν στην άψογη διενέργεια του πανηγυριού καθώς και όσους τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση και να ανανεώσουμε το ραντεβού για του χρόνου τις ίδιες μέρες.

Σ.Π.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ

Το Δεκαπενταύγουστο, όπως κάθε χρόνο, έγιναν από το Πολιτιστικό Σύλλογο πολλές και ωραίες εκδηλώσεις.

Στις 9/8 με τη συνεργασία του Δήμου μας, πραγματοποιήθηκε στη Βούρμπιανη, πολιτιστική εκδήλωση από την Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Επαρχίας Κόνιτσας. Την εκδήλωση που άφησε τις καλλύτερες εντυπώσεις παρακολούθησαν στο προαύλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου, ο Δήμαρχός μας με αρκετά μέλη του Δ.Σ. πλήθος συγχωριανών μας και αρκετοί συμπατριώτες από τα γύρω χωριά. Μετά το πέρας των εκδηλώσεων καλλιτέχνες και θεατές μετέβησαν στην πλατεία του χωριού, όπου ακολούθησε τρικούβερο γλέντι, με τοπικούς χορούς και τραγούδια μέχρι τα ξημερώματα.

Στις 10 και 11/8 στο γήπεδο μπάσκετ, έλαβε χώρα συνάντηση καλαθόσφαιρας ημιπελικού, μεταξύ ομάδων των χωριών της περιοχής μας.

Στις 12/8 έγινε το καθιερωμένο γλέντι με χορούς και τραγούδια μέχρι πρωίας με τη συμμετοχή συγχωριανών και φίλων της Βούρμπιανης, από τα γύρω χωριά. Η συμμετοχή της νεολαίας του χωριού μας που κάθε χρόνο είναι αυξημένη ομολογουμένως συγκίνησε όλους μας αναπολώντας εκείνα τα παλιά χρόνια που η Βούρμπιανη έσφυζε από νιάτα.

Στις 13/8 στο γήπεδο του μπάσκετ, έ-

γινε ο τελικός αγώνας μεταξύ των ομάδων Βούρμπιανης και Πληκατίου. Νικήτρια με σκορ 52-46 αναδείχθηκε η ομάδα Βούρμπιανης και της απονεμήθηκε κύπελλο.

Από την επιτροπή του Κληροδοτήματος έγινε επιμέτρηση και παραλαβή των έργων που είχαν προγραμματιστεί να κατασκευαστούν το 1999 και τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από το κληροδοτήμα Χαρ. Ζήκου.

Στις 14/8 ο απόγευμα, έγινε Μέγας Εσπερινός με λιπάνευση της ιερής εικόνας της ΠΑΝΑΓΙΑΣ. Στη συνέχεια ακολούθησε η καθιερωμένη ετήσια γενική συνέλευση, όπου έγινε λεπτομερής απολογισμός από τον Πολιτιστικό Σύλλογο, κλείνοντας η συνεδρίαση με συζήτηση μεταξύ Δ.Σ. και συγχωριανών, σε ό,τι αφορά την επισήμανση των προβλημάτων του χωριού μας και προτάσεις για την επίλυσή των.

Στις 15/8 όσοι βρεθήκαμε στην Βούρμπιανη παρακολουθήσαμε τη Θεία Λειτουργία στον ιερό ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου, όπου εψάλη και το καθιερωμένο μνημόσυνο υπέρ των Ευεργετών του χωριού μας. Στην τελετή παρέστη η επιτροπή του Κληροδοτήματος Χαρ. ΖΗΚΟΥ κ. Ιωάννης Κισσαντώνης, Εμμανουήλ Κακαβάς και Γεώργιος Γκιώκας. Τον λόγο εκφώνησε ο κ. Εμ. Κακαβάς. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας στην πλατεία του χωριού έγινε διαγωνισμός ζωγραφικής από παιδιά Δημοτικού Γυμνασίου και Λυκείου.

Στις 17/8 ώρα 10.00 στην κεντρική

πλατεία του χωριού μας έγινε λαϊκή συνέλευση την οποία είχε προγραμματίσει η Τοπική Επιτροπή Βούρμπιανης και στην οποία παρέστη ο Δήμαρχος μας κ. Γρηγόρης Παπανώτης με μέλη του Δ.Σ. ακούγοντας με μεγάλη προσοχή τα προβλήματα των κατοίκων. Βέβαια δεν ζούμε με ψευδαισθήσεις ώστε να περιμένουμε από το Δήμαρχο να πάρει ένα μαγικό ραβδί και να μας λύσει τα προβλήματα δεκαετιών, αλλά είμαστε σίγουροι ότι θα κάνει ότι είναι δυνατόν, για τυχόν επίλυσή τους.

Οι εκδηλώσεις έκλεισαν το απόγευμα της ίδιας ημέρας, με την εορτή του Αγίου Αρσενίου (1880-1877) ο οποίος γεννήθηκε στα Ιωάννινα και ασκήτευσε στην Πάρο, όπου στις 7 το απόγευμα μετά τον Εσπερινό στον ιερό ναό του Αγίου Νικολάου, έγινε αρτοκλασία και παράκληση στο προσκυνητάρι του Αγίου Αρσενίου που ανήγειρε στον περίβολο της οικίας του ο δραστήριος συγχωριανός μας κ. Ιωάννης Γιαϊλόγλου. Στην τελετή συμμετείχαν όλοι οι συγχωριανοί μας, όπου στη συνέχεια απόλαυσαν μικρή δεξίωση που παρέθεσε η οικογένειά του, στον πολύ ωραία διαμορφωμένο κήπο της οικίας τους.

Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στον Πρόεδρο κ. Αλέξανδρο Αυδή και τα μέλη του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου, για τις υπεράνθρωπες προσπάθειες επιτυχίας των εκδηλώσεων, που έχουν σαν αποτέλεσμα ν' αποκτήσουν ζωντανία τους καλοκαιρινούς μήνες η Βούρμπιανη.

Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών

ΧΩΡΙΟ ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ (ΠΛΑΒΑΛΗ) ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Δύο φωτογραφίες δύο εποχές.

Η πρώτη φωτογραφία βγαλμένη το έτος 1938, ή 1939 25η Μαρτίου, εθνική Γιορτή. Τα παιδιά είπαμε το ποίημά μας και ο Δάσκαλος Γεωργιάδης εκφώνησε τον Πανυγυρικό της ημέρας. 50 περίπου οικογένειες κάτοικοι τότε. 50 περίπου παιδιά, όπως μαρτυρεί και η φωτογραφία μεγαλώναμε στο φτωχό χωριό. Στην πρώτη σειρά είμασταν τα πρωτάκια, πιο πίσω οι μεγαλύτεροι, και μετά οι ηλικιωμένοι.

Δίπλα στο προαύλιο του Σχολείου είναι η εκκλησία του χωριού. ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Τα σκαλοπάτια όπως η δεύτερη φωτογραφία δείχνει ότι απέχουν μόλις 3 μέτρα από το προαύλιο του Σχολείου.

Η δεύτερη φωτογραφία είναι βγαλμένη το 1998.

Στο προαύλιο του σχολείου παίζαμε στα διαλείμματα και τις ελεύθερες ώρες τα παιχνίδια της εποχής. Θυμάμαι τα Σκλαβάκια, την τσιολέγκα, το κρυφτούλι, κανένα τόπι φτιαγμένο από κουρέλια, τον κουτσό, τα πεντάκια (πεντόβολα) τα κορέτσια...

Οι δυνατές φωνές των παιδιών ενοχλούσαν κάποτε τους μεγάλους που ήταν μαζεμένοι στα σκαλιά της εκκλησίας μόλις σουρούπωνε και συζητούσαν τα προβλήματα του χωριού. Τις περισσότερες φορές η συζήτηση γινόταν πολύ ζωηρή, και κατέληγε σε καυγά. Όμως την επομένη είχε ξεχαστεί ο καυγάς, κι η βουλή του χωριού είχε κα-

Αγ. Βαρβάρα (Πλάβαλη) 1938-39

Αγ. Νικόλαος (Πλάβαλη)

νούργια θέματα και προβλήματα να λύσει τώρα όπως δείχνει η φωτογραφία τα σκαλοπάτια ερήμωσαν. Όλοι φύγαμε και μόνο το καλοκαίρι ζωντανεύει για λίγο με την επίσκεψη των χωριανών. Ήταν πολύ δύστυχα τα χρόνια τότε, αυτό είναι αλήθεια. Μας έλειπαν τα

απαραίτητα, ακόμα και το ψωμί δεν το χορταίναμε. Ήταν όμως ανθρώπινα, ο σεβασμός, η αγάπη, η κατανόηση τότε περίσσευαν. Τώρα τα αποκτήσαμε όλα τα αγαθά, χάσαμε όμως την ανθρωπιά.

Στέφανος Νάκος

ΑΝΘΩΜΕΛΟ	ΓΡΑΜΜΟΥ
ΓΥΡΗ	ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ ΠΟΛΤΟΣ
ΖΑΡΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	
ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ	0655 29089
	0665 27537

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπαρ, θέρμανση, παρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γεφυρας Αωρου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΑ ΧΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΙΝΗ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

Του ΑΝΔΡΕΑ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Προχωρήσαμε προς τον κάμφο. Κάποιος ντόπιος μας είπε, ότι στον κάμφο δεν υπήρχε νερό. Τα τελευταία πέντε χρόνια το κράτος έκανε πομώνες και άρχισαν έτσι τα χωράφια να ποτίζονται. Εκτός από σιτάρι φυτεύουν τώρα και άλλα είδη, ακόμη και πατάτες.

Στην επικοινωνία μας με τους ντόπιους βοήθησε το γεγονός, ότι κάποιοι από εμάς γνώριζαν την τούρκικη γλώσσα.

Λίγο πιο κάτω υπήρχε ένας χώρος φραγμένος με πέτρες. Από τις περιγραφές των γερόντων στην Κόνιτσα καταλάβαμε, ότι πρόκειται για την εκκλησία του Αϊ-Λιά. Η εκκλησία αυτή ήταν μισή έξω από το έδαφος και μισή κάτω απ' αυτό. Τώρα σώζεται μόνο το υπόγειο μέρος. Ξεχώριζες το ιερό, ενώ τα υπόλοιπα γκρεμίστηκαν για να κατασκευαστεί ένας τοίχος.

Ακριβώς δίπλα από την εκκλησία του Αϊ-Λιά βρισκόταν το νεκροταφείο των χριστιανών. Κάποιος ντόπιος μας είπε, πως οι χωρικοί που εγκαταστάθηκαν εδώ σεβάστηκαν τους χριστιανικούς τάφους, γι' αυτό δεν πείραξαν τίποτε σ' αυτό το μέρος. Μάλιστα έκαναν τους δικούς τους τάφους κοντά στους χριστιανικούς.

Σε κάποιες διηγήσεις των γερόντων στην Κόνιτσα μας ανέφεραν, πως απέναντι από τον Προφήτη Ηλία βρισκόταν τα

σπίτια των Μωϋσή, των Φατέ και των Κυρτσόγλου. Ο Αγάπιος Μωυσίδης από την Κόνιτσα μας είχε αναφέρει πως απέναντι από το σπίτι τους στο Μιστί υπήρχε ένα μεγάλο πηγάδι, από το οποίο έπαιρνε νερό όλη η γειτονιά. Όντως απέναντι από τον Προφήτη Ηλία, πάνω σε ένα λοφίσκο υπήρχε ως τώρα ένα μεγάλο πηγάδι.

Προχωρήσαμε πιο κάτω και μπήκαμε με θάρρος σε κάποιο σπίτι. Τους εξηγήσαμε γιατί ήρθαμε και πως ψάχναμε τα σπίτια των παππούδων μας. Τα κελάρια που υπήρχαν από παλιά τα χρησιμοποιούσαν και αυτοί ως αποθήκες. Οι κάτοικοι ήταν πολύ φιλόξενοι και μας πρόσφεραν πατάτες που τις έψησαν σε στάχτη. Ήταν νοστιμότητες.

Στο επόμενο στενό βρήκαμε ένα μικρό καφεενεδάκι. Οι γέροι που καθόνταν εκεί μας καλοδέχτηκαν και μας πρόσφεραν καφέ και αναψυκτικά. Τους εξηγήσαμε γιατί ήρθαμε στο χωριό και παραξενεύτηκαν που κάναμε ένα τόσο μεγάλο ταξίδι.

Βρισκόμαστε στη βόρεια πλευρά του χωριού και κοντά στην εκκλησία του Αγ. Βασιλείου. Ο ντόπιος που μας συνόδευε μας είπε, πως στα σπίτια αυτά που βρισκόμασταν έμεναν οι τελευταίοι Έλληνες χριστιανοί του χωριού πριν από τον ξεριζωμό.

Το χωριό είχε γεμίσει από Τούρκους, πρόσφυγες από την Ελλάδα, και μετά από κάποιο χρονικό διάστημα αυτοί έφυγαν

για την Ελλάδα, σαν να μην ήθελαν να αποδεχτούν τα γεγονότα. Έκτοτε τα σπίτια αυτά δεν ξανακατοικήθηκαν. Ερήμωσαν και γκρεμίστηκαν, λες και περιμένουν τους παλιούς σπιτονοικοκύρηδες για να ξαναζωντανέψουν.

Ρωτήσαμε το συνόδό μας αν γνώριζε, από διηγήσεις που βρίσκεται το σπίτι των Χατζημελεταίων. Όντως γνώριζε, όπως του είχαν πει δηλαδή. Προχωρήσαμε σ' ένα στενό δρομάκι. Τα βήματά μας έγιναν πιο γρήγορα. Αφού περάσαμε από πολλά στενά δρομάκια βρεθήκαμε μπροστά σ' ένα μεγάλο σπίτι.

Μπήκαμε στην αυλή του. Ήταν το σπίτι των Χατζημελεταίων. Στην αυλή υπήρχαν παντού κοπριές, τις οποίες στέγνωναν, τις ανακάτευαν με άχυρα, τις έφτιαχναν μπάλες και τις έκαιγαν το χειμώνα για να ζεσταίνονται. Επίσης υπήρχαν αρκετά "λατσιά", πέτρες πελεκειμένες, με μεγάλο βαθούλωμα στη μέση, όπου μαζεύαν νερό για να ποτίζουν τα ζώα. Γρήγορα πλησίασαν αυτοί που έμεναν στο σπίτι. Το σπίτι είναι διόροφο. Στον επάνω όροφο έμεναν τα μέλη της οικογένειας.

Στο κάτω όροφο ήταν τα κελάρια, που χρησίμευαν ως αποθήκη. Τα κελάρια α-

ποτελούνταν από συνεχόμενα δωμάτια.

Η συγκίνηση ήταν μεγάλη, κυρίως από την Ντίνα Χατζημελετίου, που βρισκόταν στο σπίτι του προπαπού της.

Το κάθε σόϊ, πολλές οικογένειες μαζί, είχε το δικό του χώρο. Υπήρχαν περισσότερα από ένα σπίτια, τα οποία περιτοιχίζονταν από ψηλά τείχη.

Προχωρήσαμε πιο κάτω, στην επόμενη μάντρα.

Κατευθυνόμαστε προς τα σπίτια των Φατέ. Ο Θωμά Φατές μετράει τα σπίτια που υπήρχαν μέσα στη μάντρα. Ήταν έξι, ακριβώς όπως του είχε πει η γιαγιά του. Του είχε πει ότι ο τοίχος γύρω από τα σπίτια τους ήταν ψηλός και ότι βρισκόταν λίγο πιο πέρα από τα σπίτια των Μωϋσιδέων. Κατεβήκαμε στα παλιά σπίτια και στα κελάρια. Ο χώρος ήταν τεράστιος. Ο ιδιοκτήτης μας είπε πως δεν πρόκειται να χαλάσουν τίποτε από τα σπίτια. Έτσι τα βρήκαν από τους πατεράδες τους, έτσι τα χρησιμοποιούν και οι ίδιοι. Μας πρόσφεραν "αριά" δηλ. ξυνόγαλο που ήταν πραγματικά δροσιστικό. Βγάλαμε μερικές αναμνηστικές φωτογραφίες.

Η γυναίκα του ιδιοκτήτη δεν ήθελε να τη φωτογραφίσουμε. Μικρά παιδιά έπαι-

ζαν γύρω από μας και γελούσαν με τις φωτογραφίες που βγάλαμε.

Τους προσφέραμε γλυκίσματα και η χαρά τους ήταν απεριόριστη.

Φύγαμε και απ' αυτό το σπίτι όλοι μας συγκινημένοι. Ήταν το δεύτερο σπίτι που ανακαλύψαμε σε ποιόν ανήκε, ποιός έμενε

Μισί Καπαδοκίας

εκεί πριν το 1922.

Συνεχίσαμε να περπατάμε μαζί με τον συνοδό μας από το Μιστί. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια μεγάλη ρεματιά, την οποία οι παπούδες μας την ονόμαζαν ΓΑΝΟΥΝΤΑΡΑ. Ο ντόπιος μας είπε πως και αυτοί χρησιμοποιούν την ίδια ονομασία. Τότε τον ρωτήσαμε αν γνωρίζει κάποιο αλώνι που οι Έλληνες το ονόμαζαν ΓΑΙΑΜΠΑΣΙ. Υπάρχει μας λέει αυτό το αλώνι και ότι και οι ίδιοι το ονόμαζαν έτσι μέχρι τελευταία. Μας οδήγησε στο αλώνι. Ήταν ένα μεγάλο πέτρινο αλώνι, που όπως μας έλεγαν οι δικοί μας το χρησιμοποιούσαν τα σπίτια που βρισκόταν κοντά σ' αυτό. Όπως μου είχαν πει πάνω από το αλώνι βρισκόταν το σπίτι της γιαγιάς μου, της Ελισσάβει, που καταγόταν από το "σόι" των "Γκιαίτ", των Γαϊτανιδέων.

Πίσω από τα σπίτια των Γαϊτανιδέων, βρίσκονταν δύο απομονωμένα σπίτια, στα οποία, όπως μας είπαν έμενε η οικογένεια Κιοσκόρ, που ήταν οργανοπαίχτες.

Όλα ήταν όπως μας τα είχαν περιγράψει πριν φύγουμε από την Κόνιτσα. Λες και ο χρόνος δεν πέρασε από πάνω τους. Καμία εξέλιξη.

Ο χρόνος μας πιέζει. Το πούλμαν μας περίμενε για την αναχώρηση. Κάναμε μια βόλτα γύρω από τα σπίτια των Γαϊτανιδέων, ανεβήκαμε προς το Γανούνταρα και φτάσαμε στα σπίτια των Κιοσκόρ.

Αρχίσαμε να καταβαίνουμε προς το λεωφορείο και βλέπαμε το χωριό με φόντο το ηλιοβασίλεμα. Φτάνουμε στον κεντρικό

δρόμο. Εκεί ο συνοδός μας λέει πως σε κάποιο σπίτι εκεί κοντά έμεναν κάποιοι με το όνομα Χατζνεφραιμίδη. Ήταν το σπίτι σκέφτηκα του παππού μου. Το ενδιαφέρον μου αναζωοπνήθηκε. Δυστυχώς, όμως διαπιστώσαμε ότι έγινε κάποιο μπέρδεμα.

Το γκρουπ στο λεωφορείο μας περίμενε. Βιαστικά έδωσα στον ντόπιο συνοδό μας για το χωριό ένα δίσκο στον οποίο απεικονιζόταν η Κόνιτσα και το γεφύρι. Επίσης του έδωσα αρκετά βιβλία και φωτογραφίες από την Κόνιτσα.

Βιαστικά τραβούσαμε τις τελευταίες φωτογραφίες καθώς το λεωφορείο απομακρυνόταν από το ΜΙΣΤΙ. Πριν φτάσουμε στον κεντρικό δρόμο είχε πια σουρουπώσει. Στο λεωφορείο όλοι συζητούσαν τις εντυπώσεις τους από το ΜΙΣΤΙ, αν βρήκν τα σπίτια των παπούδων τους και για την εκκλησία του Αγ. Βασιλείου. Κοιτάζουμε για μια τελευταία φορά το ΜΙΣΤΙ, το χωριό όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν οι παπούδες μας και από το οποίο ξεριζώθηκαν χωρίς τη θέλησή τους και οδηγήθηκαν μακριά απ' αυτό, σε τόπους που ήταν ξένοι γι' αυτούς.

(Συνεχίζεται)

Πόρτες υπογείων σπιτιών στο Μιστί.

- Geranium lucidum* L. (Μπουραζάνι)
Geranium molle L. (Μπουραζάνι)
Geranium purpureum Vill. (Αμάραντος)
Geranium pyrenaicum Burm. fil. (Φούρκα)
Geranium sanguineum L. (Αμάραντος, Κόνιτσα)
Geranium sylvaticum L. (Κάμενικ)

Gesneriaceae

- Ramonda serbica* Pancic (Αμάραντος, Στόμιο)

Hypericaceae

- Hypericum barbatum* Jacq. (Κάμενικ)
Hypericum perforatum L. (Στόμιο, Κόνιτσα, Βασιλίτσα)
Hypericum rumeliacum Boiss.
 Subsp. *apollinis* (Boiss. & Heldr.) Robson & Strid (Κάμενικ, Αμάραντος, Στόμιο, Σουσνίτσα)
Hypericum spruneri Boiss. (Στόμιο, Σουσνίτσα)
Hypericum tetrapterum Fries (Κλειδωνιά)

Labiatae

- Acinos suaveolens* (Sibth. & Sm.) C. Don (Αμάραντος, Στόμιο)
Ajuga chamaepitum (L.) Schreber
 Subsp. *chia* (Schreber) Arcangeli (Δίσπρατο)
Ajuga orientalis L. (Μπουραζάνι)
Ballota macedonica Vandas (Αμάραντος)
Calamintha grandiflora (L.) Moench (Στόμιο, Σουσνίτσα)
Calamintha nepeta (L.) Savi (Σουσνίτσα)
Calamintha sylvatica Bromf. (Κάμενικ)
Clinopodium vulgare L.
 Subsp. *arundanum* (Boiss.) Nyman (Στόμιο, Κόνιτσα, Πάδες, Δίσπρατο)
Lamiaeum galeobdolon (L.) Ehrend & Pol. (Αμάραντος)
Lamium maculatum L. (Μπουραζάνι)
Lycopus europaeus L. (Κλειδωνιά)
Melissa officinalis L. (Μπουραζάνι)
Melittis melissophyllum L.
 Subsp. *albida* (Guss.) P.W. Ball (Μπουραζάνι, Στόμιο)
Mentha longifolia (L.) Hudson (Φούρκα, Σουσνίτσα)
Mentha microphylla Koch (Κλειδωνιά)
Micromeria juliana (L.) Benth (Στόμιο)
Nepeta cataria L. (Κόνιτσα)
Nepeta spruneri Boiss. (Κάμενικ)
Origanum heracleoticum L. (Αμάραντος, Στόμιο)
Origanum vulgare L. (Αμάραντος)
Prunella vulgaris L. (Μπουραζάνι, Στόμιο, Βασιλίτσα)
Salvia candidissima Vahl (Κόνιτσα, Δίσπρατο)
Salvia nemorosa L. (Φούρκα, Κόνιτσα, Σουσνίτσα, Πάδες)
Salvia officinalis L. (Μπουραζάνι, Στόμιο)
Salvia sclarea L. (Αμάραντος, Μπουραζάνι, Πάδες)
Salvia verticillata L. (Αμάραντος)

Η ΒΟΤΑΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

(συνέχεια Φυτοκαταλόγου)

Dipsacaceae

- Cephalaria ambrosioides (Sibth. & Sm.) Roemer & Schultes (Αμάραντος)
 Cephalaria leucantha (L.) Schrader (Πάδες)
 Knautia drymeia Heuffel
 Subsp. nympharum (Boiss. & Heldr.) Ehrend (Σουσιτίσα, Πάδες)
 Morina persica L. (Κάμενικ, Φούρκα)
 Pteroccephalus perennis Coulter
 Subsp. bellidifolius (Boiss.) Vierh. (Κάμενικ, Βίγλα, Στόμιο)
 Scabiosa atropurpurea L. (Στόμιο)
 Scabiosa columbaria L.
 Subsp. ochroleuca (L.) Celak (Στόμιο)
 Scabiosa crenata Cyr. (Αμάραντος, Άρματα)
 Scabiosa tenuis Spruner (Αμάραντος, Δίσπρατο)
 Scabiosa webbiana D. Don (Αμάραντος)

Ericaceae

- Arbutus adrachne L. (Στόμιο)
 Arbutus unedo L. (Στόμιο)

Euphorbiaceae

- Euphorbia amygdaloides L. (Μπουραζάνι, Στόμιο)
 Euphorbia deflexa Sibth. & Sm. (Δίσπρατο)
 Euphorbia epithymoides L. (Σουσιτίσα)
 Euphorbia falcata L. (Αμάραντος)
 Euphorbia glabriflora Vis. (Άρματα, Δίσπρατο)
 Euphorbia heldreichii Oerh. (Κάμενικ)
 Euphorbia myrsinites L. (Μπουραζάνι)
 Euphorbia seguierana Necker
 Subsp: niciniana (Borbas) Rech. fil. (Αμάραντος, Φούρκα, Στόμιο, Κόνιτσα, Σούσιτίσα, Πάδες)
 Mercurialis ovata Sternb. & Horpe (Μπουραζάνι)
 Mercurialis perennis L. (Στόμιο)

Fagaceae

- Fagus sylvatica L. (Κάμενικ, Σουσιτίσα)
 Quercus cerris L. (Εξοχή, Πάδες)
 Quercus frainetto Ten. (Εξοχή)
 Quercus ilex L. (Στόμιο)
 Quercus pubescens Willd. (Κάμενικ)
 Quercus trojana Webb. (Αμάραντος, Εξοχή, Μπουραζάνι)

Gentianaceae

- Blackstonia perfoliata (L.) Hudson (Αμάραντος)
 Centaurium erythraea Rafn. (Στόμιο)
 Gentiana cruciata L. (Αμάραντος, Κόνιτσα)

Geraniaceae

- Geranium columbinum L. (Αμάραντος)

- Lathyrus venetus* (Miller) Wohlf. (Στόμιο, Σουσνίτσα)
Lembotropis nigricans Gris. (Εξοχή)
Lotus corniculatus L. (Αμάραντος, Μπουραζάνι, Πάδες)
Lotus uliginosus Schkuhr (Κόνιτσα)
Medicago lupulina L. (Μπουραζάνι)
Medicago minima (L.) Barta. (Μπουραζάνι)
Medicago polymorpha L. (Μπουραζάνι)
Melilotus alba Medicus (Αμάραντος, Δίστρατο)
Melilotus neapolitana Ten. (Στόμιο, Πάδες)
Melilotus officinalis (L.) Pallas (Κόνιτσα, Σουσνίτσα, Δίστρατο)
Onobrychis alba (Waldst. & Kit.) Desv. (Κάμενικ, Φούρκα, Πάδες)
Ononis arvensis L. (Αμάραντος, Εξοχή)
Ononis pusilla L. (Στόμιο)
Ononis spinosa L.
 Subsp. *antiquorum* (L.) Arcangeli (Μπουραζάνι)
Podocytisus caramanicus Boiss. & Heldr. (Πάδες, Αμάραντος, Βίγλα)
Psoralea bituminosa L. (Βίγλα)
Trifolium alpestre L. (Αμάραντος, Σουσνίτσα)
Trifolium arvense L. (Αμάραντος)
Trifolium campestre Schreber (Μπουραζάνι, Στόμιο)
Trifolium dalmaticum Vis. (Αμάραντος)
Trifolium hirtum All. (Μπουραζάνι, Βίγλα, Πάδες)
Trifolium medium L.
 Subsp. *balkanicum* Velen (Σουσνίτσα, Στόμιο, Δίστρατο)
Trifolium medium L.
 Subsp. *medium* (Κάμενικ)
Trifolium ochroleucon Hudson (Φούρκα, Μπουραζάνι)
Trifolium pallidum Waldst. & Kit. (Μπουραζάνι)
Trifolium patens Schreber (Εξοχή, Μπουραζάνι)
Trifolium patulum Tausch (Μπουραζάνι, Σουσνίτσα)
Trifolium phleoides Pourret (Ελεύθερο)
Trifolium physodes Steven (Μπουραζάνι)
Trifolium pignanii Fauche & Chaub. (Μπουραζάνι, Σουσνίτσα)
Trifolium pratense L. (Αμάραντος, Εξοχή, Φούρκα, Δίστρατο, Βασιλίτσα)
Trifolium repens L. (Αμάραντος, Εξοχή, Μπουραζάνι)
Trifolium scabrum L. (Στόμιο)
Trifolium speciosum Willd. (Μπουραζάνι, Βίγλα)
Trifolium stellatum L. (Μπουραζάνι, Σουσνίτσα)
Trifolium striatum L. (Μπουραζάνι)
Trigonella corniculata (L.) L. (Μπουραζάνι)
Trigonella monspeliaca L. (Αμάραντος)
Vicia barbazitae Ten. & Guss. (Μπουραζάνι, Δίστρατο)
Vicia cracca L. (Μπουραζάνι)
Vicia grandiflora Scop. (Μπουραζάνι)
Vicia hirsuta (L.) S. F. Gray (Μπουραζάνι, Σουσνίτσα)
Vicia lathyroides L. (Αμάραντος, Μπουραζάνι)

- Satureja montana* L. (Αμάραντος, Βασιλίτσα)
Scutellaria columnae All. (Μπουραζάνι, Στόμιο, Σουσνίτσα)
Scutellaria orientalis L.
 Subsp. *pinnatifida* Edmond. (Ελεύθερο)
Scutellaria rubicunda Hornem.
 Subsp. *adenotricha* (Boiss. & Heldr.) Rech. fil. (Αμάραντος, Στόμιο, Δίστρατο)
Sideritis montana L. (Κάμενικ, Αμάραντος)
Sideritis raeseri Boiss. & Heldr. (Κάμενικ, Αμάραντος, Φούρκα)
Stachys plumosa Griseb. (Κόνιτσα)
Stachys recta L.
 Subsp. *baldacii* (Maly) Hayek (Πάδες, Δίστρατο)
Stachys scardica (Griseb.) Hayek (Αμάραντος, Δίστρατο)
Stachys tymphaea Hausskn. (Φούρκα, Μπουραζάνι, Σουσνίτσα)
Teucrium chamaedrys L. (Κάμενικ, Στόμιο)
Teucrium flavum L.
 Subsp. *hellenicum* Rech. fil. (Στόμιο)
Teucrium montanum L. (Κάμενικ, Άρματα)
Teucrium polium L.
 Subsp. *capitatum* (L.) Arcangeli (Μπουραζάνι)
Thymus longicaulis C. Presl (Σουσνίτσα)
Thymus praecox Opiz
 Subsp. *polytrichus* (Kerner) Jalas (Μπουραζάνι)
Thymus teucrioides Boiss. & Spruner
 Subsp. *alpinus* Hartvig (Δίστρατο)
Thymus thracicus Velen. (Φούρκα)

Leguminosae

- Anthyllis vulneraria* L.
 Subsp. *bulgarica* (Sagorski) Cullen (Μπουραζάνι, Βίγλα)
Astragalus glycyphylloides D.C. (Εξοχή, Μπουραζάνι, Στόμιο)
Astragalus onobrychis L. (Ελεύθερο)
Astragalus sirinicus Ten. (Κάμενικ)
Astragalus spruneri Boiss. (Στόμιο)
Chamaecytisus eriocarpus (Boiss.) Rothm. (Σουσνίτσα)
Chamaecytisus polytrichus (Bieb.) Rothm. (Μπουραζάνι)
Coronilla coronata L. (Αμάραντος)
Coronilla emerus L.
 Subsp. *emeroides* (Boiss & Spruner) Hayek (Μπουραζάνι)
Coronilla scorpioides (L.) Koch (Αμάραντος, Μπουραζάνι, Βίγλα)
Coronilla varia L. (Αμάραντος, Σουσνίτσα, Άρματα)
Dorycnium hirsutum (L.) Ser. (Μπουραζάνι, Βίγλα)
Lathyrus aphaca L. (Μπουραζάνι)
Lathyrus digitatus (Bieb.) Fiori (Μπουραζάνι)
Lathyrus grandiflorus Sibth. & Sm. (Μπουραζάνι, Σουσνίτσα)
Lathyrus laxiflorus (Desf.) O. Kuntze (Μπουραζάνι, Σουσνίτσα)
Lathyrus pratensis L. (Αμάραντος, Μπουραζάνι, Κόνιτσα)

Polygonaceae

- Fallopia convolvulus (L.) A. Love (Αμάραντος)
 Fallopia dumetorum (L.) Holub (Πάδες)
 Polygonum arenarium Waldst. & Kit. (Αμάραντος)
 Polygonum persicaria L. (Κλειδωνιά)
 Rumex acetosella L. (Αμάραντος)
 Rumex alpinus L. (Κάμενικ)
 Rumex arifolius All. (Κάμενικ)
 Rumex kernerii Borbas (Κλειδωνιά)

Primulaceae

- Anagallis arvensis L. (Μπουραζάνι)
 Lysimachia punctata L. (Εξοχή, Μπουραζάνι, Κόνιτσα, Σουσνίτσα)
 Primula veris L.
 Subsp. columnae (Ten.) Maire et Petitmengin (Κάμενικ, Σουσνίτσα)
 Primula vulgaris Hudson (Μπουραζάνι)

Pyrolaceae

- Monotropa hypopitys L. (Σουσνίτσα)
 Orthilia secunda (L.) House (Σουσνίτσα)
 Pyrola chlorantha Swartz (Σουσνίτσα)

Ranunculaceae

- Anemone pavonina Lam. (Μπουραζάνι)
 Aquilegia nigricans Baumg. (Στόμιο, Δίσπρατο)
 Caltha palustris L. (Κάμενικ)
 Clematis viticella L. (Κλειδωνιά)
 Consolida ajacis (L.) Schur (Εξοχή, Μπουραζάνι, Βίγλα)
 Delphinium fissum Waldst. & Kit. (Αμάραντος, Σουσνίτσα)
 Delphinium peregrinum L. (Μπουραζάνι)
 Helleborus cylcophyllus Boiss. (Κάμενικ, Μπουραζάνι)
 Nigella arvensis L. (Εξοχή, Μόλισσα, Κόνιτσα)
 Ranunculus ficaria L. (Μπουραζάνι)
 Ranunculus monspeliacus L. (Μπουραζάνι)
 Ranunculus neapolitanus Ten. (Μπουραζάνι)
 Ranunculus nemorosus DC. (Κάμενικ)
 Ranunculus sprunerianus Boiss. (Μπουραζάνι)
 Thalictrum minus Jacq.
 Subsp. minus (Στόμιο)
 Thalictrum Subsp. olympicum (Boiss. & Heldr.) Strid (Αμάραντος, Στόμιο, Σουσνίτσα)

Resedaceae

- Rededa phyteuma L. (Πάδες)

Rhamnaceae

- Frangula rupestris (Scop.) Schur (Αμάραντος, Άρματα)
 Paliurus spina - christi Miller (Μπουραζάνι)
 Rhamnus alpinus L.
 Subsp. fallax (Boiss.) Maire et Petitmengin (Σουσνίτσα)
 Rhamnus saxatilis Jacq.

(Συνεχίζεται)

Vicia sativa L. (Μπουραζάνι)

Lentibulariaceae

Pinguicula crystallina Sibth. & Sm.

Subsp. *hirtiflora* (Ten.) Strid (Αγ. Παρασκευή, Δίστρατο)

Linaceae

Linum strictum L.

Subsp. *corymbosum* (Reich.) Rouy (Μπουραζάνι)

Linum tenuifolium L. (Αμάραντος, Στόμιο, Κόνιτσα, Άρματα)

Loranthaceae

Arceuthobium oxycedri (DC.) MB. (Αμάραντος)

Loranthus europaeus Jacq. (Μπουραζάνι)

Viscum album L.

Subsp. *abietis* (Wiesb.) Abrom. (Αμάραντος)

Malvaceae

Alcea pallida Willd. (Βοϊδομάτης)

Althaea hirsuta L. (Αμάραντος)

Lavatera arborea L. (Κόνιτσα)

Lavatera cretica L. (Κλειδωνιά)

Lavatera thuringiaca L.

Subsp. *ambigua* (DC.) Nyman (Εξοχή, Σουσνίτσα)

Moraceae

Morus nigra L. (Άνω Κόνιτσα)

Oleaceae

Fraxinus ornus L. (Αμάραντος, Μπουραζάνι)

Jasminum Fruticans L. (Μπουραζάνι, Βοϊδομάτης)

Onagraceae

Epilobium angustifolium L. (Αμάραντος, Σουσνίτσα, Πάδες)

Epilobium dodonaei Vill. (Αμάραντος, Βίγλα)

Epilobium montanum L. (Σουσνίτσα)

Orobanchaceae

Orobanche elatior Sutton (Κάμενικ)

Paeoniaceae

Paeonia peregrina Miller (Μπουραζάνι)

Parnassiaceae

Parnassia palustris L. (Δίστρατο)

Plantaginaceae

Plantago lanceolata L. (Φούρκα, Στόμιο)

Plantago media L.

Subsp. *pindica* (Hauskn.) Rech. (Κάμενικ)

Platanaceae

Platanus orientalis L. (Στόμιο, Βοϊδομάτης)

Plumbaginaceae

Armeria canescens (Host) Boiss. (Κάμενικ, Βίγλα)

Plumbago europaea L. (Μπουραζάνι, Κλειδωνιά)

Polygalaceae

Polygala nicaeensis Risso (Μόλιτσα, Αγ. Παρασκευή, Σουσνίτσα)

Εργάστηκα στο Αίγιο στην Ηλεκτρική μέχρι την κατοχή από τα Γερμανοϊταλικά στρατεύματα, που έκλεισε η Ηλεκτρική. Αποφάσισα να φύγω για το χωριό. Και άρχισε η Οδύσσεια της επιστροφής. Μέχρι την Πάτρα με τρένο, με καϊκι στο Κρουονέρι Μεσολογγίου, είχα τρόφιμα για το ταξίδι 4 οκάδες σταφίδα μαύρη. Από το

Κρουονέρι ξεκίνησα με τα πόδια φορτωμένος τα πράγματά μου. Στο δρόμο βρήκα κάποιον με κάρο που πήγαινε στο Μεσολόγγι, τον παρακάλεσα και με πήρε μαζί του ως το Μεσολόγγι. Τον ευχαρίστησα και άρχισα να ψάχνω για άλλο μέσο. Ρώτησα για πρακτορείο, μου είπαν πως δεν λειτουργεί τίποτα. Κάτι φορτηγά όμως πήγαιναν στο Αγρίνιο. Πράγματι βρήκα το φορτηγό, βοήθησα τον οδηγό να φουσκώσει το λάστιχο, κοιμήθηκα στο αυτοκίνητο και το πρωί πήγαμε μέχρι την Αμβρακία λίμνη. Από εκεί με τα πόδια στην Αμφιλοχία.

Μετά μια μέρα αναμονή στην Αμφιλοχία, με πήρε ένας Ιταλός στην καρότσα μέχρι την Φιλιππιάδα και με κάποιον άλλο στα Γιάννενα. Από εκεί στην Κόνιτσα, στο χωριό με τα πόδια περίπου 10 μέρες αυτή η περιπέτεια.

Στο χωριό βρήκα μια κατάσταση ελεεινή και τρισάθλια. Η μάνα με τα δυο αδέρφια μου, Τάκη και Τούλα έμεναν

Περικοπές από το βιβλίο μου "Ιστορίες από τη ζωή μου"

Γ. ΖΗΜΟΥΡΑΣ

συνέχεια από το προηγούμενο

μετά το κάψιμο του σπιτιού, στον σταύλο, χωρίς τζάμια, χωρίς ταβάνι και τζάκι εκεί έβγαλαν το χειμώνα 40-41.

Σε λίγες μέρες ήρθε και ο Νίκος από το Γιδά. Είχαμε κάτι χρήματα ακόμα. Συγκεντρώσαμε μερικά υλικά, πέτρες, κάτι ξύλα από τα καμένα. Πήγαμε στο δάσος και βγάλαμε πέταβρα. Πέταβρα είναι σκισμένα κούτσουρα

από πεύκο και κάναμε σανίδες. Αν το πεύκο ήταν καλό, δηλαδή τα νερά του ήταν ίσια, τότε χτυπούσαμε ένα ξίφος Ιταλικό για να κάνει αρχή, και μετά με σφήνες και βαριά, χτυπώντας τις σφήνες, σχίζονταν ως το τέλος με αποτέλεσμα ένα ισόπαχο σανίδι. Βγάλαμε και μερικά σανίδια 40 πόντους περίπου. Οι χωριανοί μας βοήθησαν στη μεταφορά με τα ζώα τους. Εμείς δεν είχαμε ζώο, μια γαϊδουρίτσα που είχε η μάνα, την έφαγαν οι Ιταλοί.

Βάλαμε μαστόρους και μεγαλώσαμε τον σταύλο, τον κάναμε δύο δωμάτια, οι χτίστες χτίσανε τους έξω τοίχους και τη σκεπή. Μετά μόνοι μας κάναμε το χώρισμα με "τσατμά" λεπτά ξύλα καρφωμένα σα φράχτη και το σοβατίσαμε με λάσπη από χώμα και άχυρα. Με αυτόν τον τρόπο φτιάξαμε και το ταβάνι. Κάτι ήταν και αυτό.

Στο μεταξύ ήρθε ο πατέρας από τη Δράμα. Η μάνα χειροτέρευε από την

Η άσκηση

Ο ήλιος στη δύση του, κατέβαινε σιγά-σιγά στην αγκαλιά των απαλών κορυφογραμμών.

Ακριβώς απέναντι φως άπλετο, χρυσό ως το πορτοκαλί, ξεθώριαζε το καταπράσινο της πλαγιάς με τα έλατα. Κομμένο στα δυό, με μια μαχαιριά σκούρα, βαθιά, σκοτεινή, από τη σκιά του σύννεφου που διέσχισε σαν υπερωκεάνειο στον ωκεανό, την δυτική πλευρά του ορίζοντα μπροστά από τον ήλιο.

Είναι η ώρα που παίζουν οι σκιές, που αναστατώνονται οι ψυχές, απο τις δύο φύσεις του φωτός και του σκοταδιού.

Ο δρόμος μας ήταν γεμάτος παιδιά, με τά το σχολείο είχαν σειρά τα παιχνίδια.

Σε κάθε κομμάτι αυτού του χωματόδρομου παιζόταν κι από ένα παιχνίδι. Είχε τόπο για καλόγερο με τις αμάδες, τόπο για την τσουλέγκα, τόπο για το σχοινάκι, για τις μπίλιες, και για διάφορα άλλα. Ήταν πεντακάθαρος και προπαντός δικός μας, όσο διαρκούσε το φως της ημέρας.

Το βράδυ δεν φωτιζόταν παρά από μια κολόνα του ηλεκτρικού. Από τη μέση και πέρα ήταν σκοτάδια και έρεβος.

Φαντάζει παράξενο, αλλά αυτή η σκοτεινή μαχαιριά στη φωτισμένη από τη δύση πλαγιά με τα έλατα, έκανε αναπόφευκτη την ανάπλαση της ανάμνησης.

Σ' αυτό το δρόμο ένα καλοκαίρι, κάθε βράδυ κάναμε άσκηση να νικήσουμε το φόβο μας για το σκοτάδι· κάναμε προόδους, κάθε φορά και καλύτερα. Κάποιος μας έδωσε θάρρος: πρέπει να νικήσουμε το φόβο μας για το φόβο. Τρέχαμε ένας-

ένας ως το κατασκότεινο τέλος του δρόμου και γυρίζαμε νικητές.

Είναι μια ανάμνηση αγωνίας παιδικότητας που βαδίζει στην ωριμότητα, γεμάτη άσκηση και λαχτάρα, με το λυγμό του φόβου να φουσκώνει στο λαιμό, ώσπου να πνιγεί από το θρίαμβο της νίκης. Μια ανάμνηση γεμάτη σκέψεις περίπλοκες φως και σκοτάδι.

Η άσκηση, πόσο μπορεί άραγε να μας βοηθήσει να νικήσουμε τα σκοτάδια που κάθε φορά μας κατακλύζουν ίσα σε αριθμό με τις μέρες μας, με τις φωτεινές μας στιγμές;

Καθένας έχει τη δική του άποψη για το σκοτάδι. Αυτό βέβαια, χάσκει αμετάβλητο, σταθερό, αναγκαίο, φυσικό, γεμάτο φόβους και τέρατα, αξιομνημόνευτο ταπεινό και ευκαταφρόνητο.

Αλλά ποιός βαδίζει μόνος στο σκοτάδι; Πάντα είμαστε δυό. Εγώ κι ο εαυτός μου. Και πάντα ο στόχος μου είναι ή νίκη ή παραίτηση!

Ο Τσέχωφ μέσα απ' τις νουβέλες του πάντα μου σφυρίζει "Ζείτε απαίσια κύριοι!".

Εγώ κι ο εαυτός μου κουβαλώντας το παρελθόν μου και το ολόιδιό του μέλλον μου προσπαθώ εναγωνίως να νικήσω τα σκοτάδια μου.

Κι αν μια Μαύρη Τρύπα είναι το τέλος μου, Ω!, τότε με το τρίτο μέρος από το κονσέρτο για βιολί του τρυφερού μου Brahms θα στροβιλιστώ ως τον παράδεισο.

Κίτσιου Ειρήνη
ΚΟΝΙΤΣΑ 10-7-1999

Με προσκάλεσαν και σε γάμο που θα γινόταν στα “κονάκια”, στη θέση “Μποτσενίσιο”.

Κατά σύμπτωση η ξαδέλφη μου, η Αθηνά, έραβε τα νυφικά και είχε και αυτή πρόσκληση. Ο γαμπρός ήταν από ένα βουνό κοντά στο Μέτσοβο, 2 μέρες με το άλογο.

Την Κυριακή πρωί, πολύ πρωί, φύγαμε από το χωριό. Η θεία Αλεξάνδρα, η Αθηνά και εγώ, μετά από τρεις ώρες ανηφόρα, αντικρίσαμε τα κονάκια, (καλύβες από φύλλα οξιάς), τα σκυλιά τα είχαν δεμένα. Ακούσαμε το κλαρίνο. Αντιλαλούσαν τα βουνά και τα λαγκάδια. Μόλις μας είδαν, ήρθαν να μα υποδεχτούν. Σε λίγο έμεινα μόνος. Τη θεία και την ξαδέλφη τις πήγαν στις γυναίκες. Έμεινα με τους βλάχους. Πήγαμε στο μέρος που ήταν τα όργανα. Κάτω από αιωνόβια πεύκα, είχαν καμιά δεκαπενταριά σαμάρια για καθίσματα, εκεί ήταν 4-5 βλάχοι, με τις σαρακατσανείκες φορεσιές τους και άλλοι δυό χόρευαν έναν Αρβανίτικο σκοπό. Κάθησα και εγώ σε ένα σαμάρι, με κέρασαν τσίπουρο με το παγούρι, ένα δοχείο από μολύβι, στην κορυφή έχει επιστόμιο και με την σειρά ρουφούσαμε όλοι, από τον ένα στον άλλο και πάλι απ’ την αρχή. Δεν καταλάβαινα τίποτα, γιατί μιλούσαν τα Αρβανιποβλάχικα. Σε λίγη ώρα χάρηκα που είδα να έρχεται ο Θύμιος Χήτας, ο έμπορος του τυριού. Τώρα είχα παρέα. Κατά τις 11 π.μ. ήρθαν κι άλλοι βλάχοι. Βάλανε εμπρός τη σημαία, η οποία είχε στις άκρες του σταυ-

ρού τρία μήλα, καθώς και ένα στεφάνι με λουλούδια.

Εμπρός ο σημαιοφόρος, πίσω τα όργανα και πιο πίσω όλοι οι υπόλοιποι. Πήγαμε στο κονάκι του τσέλιγκα, που ήταν και κουμπάρος. Μπήκαμε μέσα, καθήσαμε σε μαξιλάρια υφαντά, γεμάτα μαλλί. Άρχισε το παγούρι με το τσίπουρο να κάνει τις βόλτες του, με μεζέ τυρί και σταφίδες. Τραγούδια έλεγαν, τραγούδι εμείς δεν καταλαβαίναμε, τα έλεγαν στα Αρβανίτικα. Στο μεταξύ πήραν κάτι πράγματα από τον κουμπάρο, μόνο κάτι κουλούρες ψωμί είδα, τα άλλα τα είχαν σε κανίστρες.

Και πάλι η ίδια διαδικασία, σημαία, όργανα και μετά το “ψίκι”, οι καλεσμένοι. Καταλήξαμε στα σαμάρια, ο παπάς θα ερχόταν από το Πεκλάρι, ένα χωριό 7 ώρες μακριά από τα κονάκια. Ο χορός εξακολουθούσε τον ίδιο πάντα σκοπό.

Μας πήραν και μας στο χορό και τότε μας είπαν οι οργανοπαίχτες (δύο ήταν χωριανοί) να παίξουμε και κάτι άλλο, γιατί μπαφιάσαμε από το πρωί το ίδιο τραγούδι, και μάλιστα στο κοντρό δηλαδή το μπάσο.

Κατά της μία μας φώναξαν για φαγητό, περίπου 50 μέτρα μακριά από το χορό, είχαν ένα υπόστεγο-τραπεζαρία- πάλι από φύλλα οξιάς. Επίσης, κάτω είχαν στρώσει κλαδιά για τραπεζομάντηλο.

Καθήσαμε σταυροπόδι. Στην Κορυφή ο τσέλιγκας, δίπλα του και αριστερά ο γαμπρός με τον πατέρα του. Δεξιά ο Θύμιος και εγώ. Κόψανε ψωμί πάνω

αρρώστια της, σηκώνονταν λίγο, αλλά κάθε μέρα αδυνατίζε περισσότερο.

Ας μη ξαχνώ το γείτονα το Ζέλα. Όταν ήρθε ο πατέρας ήξερε ότι έφερε τσιγάρα από την Δράμα. Έρχονταν και του έκανε παρέα, του διηγόταν ιστορίες περισσότερο φανταστικές. Μιά από αυτές ήταν ότι στον πόλεμο ήταν κρυμμένος στο (Κοκκινάδι) μια τοποθεσία. “Τι με είδε τι ένα αεροπλάνο τι Παναγιώτ’ μου, τι μι βάζ μπρουστά τι κόσια ιγώ τι κόσια τι ταερόπλανο, τι έπεσα τι τσακσα το ποδάρ μου, τι εχς τι ένα τι τσιγάρο Παναγιώτ’ ;”. Εγώ του έμπαινα. “Γιατί Μπάρμπα Κώστα, δεν ζητάς τσιγάρο από την αρχή, παρά αραδιάζεις ένα σωρό κοτσάνες;” του έλεγα, Και αυτός: “αϊ στο διάβολο, τι πειρασμέ, τι αϊ στο διάβολο”. Και με κυνηγούσε με το μπασιούνι.

Πρέπει να αναφέρω ότι στο χωριό μας έγιναν μεγάλες μάχες μεταξύ Ελλήνων και Ιταλών. Οι Ιταλοί, με την κήρυξη του πολέμου, είχαν φθάσει μέχρι τη Βωβούσα.

Εκεί τούς βρήκε ο στρατός μας, από την επιστράτευση που έγινε, τους έκοψε την προέλαση. Άρχισαν οι Ιταλοί να υποχωρούν δίνοντας συνεχώς μάχες. Έτσι λοιπόν, το 1941 ήρθαν οι Ιταλοί και μάζεψαν τους νεκρούς Ιταλούς, κάνανε νεκροταφείο στην Παναγιά και τους έθαψαν. Μετρήσαμε κάπου 170 σταυρούς. Αλλά στα μέρη μας σκοτώθηκαν και 15 παλικάρια μας.

Στο βουνό είχαμε έναν τσέλιγκα. Είχε νοικιάσει το βουνό για όλο το καλοκαί-

ρι και όπως κάθε χρόνο, το νοίκι θα ήταν τυρί. Το βουνό ήταν κοινοτικό.

Το υπόλοιπο τυρί το είχε πάρει ένας έμπορος από την Κόνιτσα Χήτας το όνομά του.

Έρθε ο Χήτας στο χωριό, που κατά σύμπτωση ζητούσε, λευκοσιδηρουργό, να του κολλάει τα δοχεία με καλάι, (κασσιπεροκόλληση). Κάτι είχα μάθει από τον Σαμψών. Του είπα, τα κολλάω εγώ. Μόνο να μου φέρει από την Κόνιτσα εργαλεία και υλικά. Συμφωνήσαμε και την πληρωμή 50 δράμια τυρί τον τενεκέ. Έφερε τα εργαλεία και τα υλικά και πήγαμε παρέα στην σάνη, 2,1/2 ώρες ανήφορο σε υψόμετρο 2.000 μέτρα, σε 10 μέρες έφερα στο σπίτι 30 οκάδες τυρί. Καλοπερνούσα στους βλάχους, είχα και απρόοπτα. Ο τυροκόμος είχε ένα καζάνι του στρατού, χωρητικότητος περίπου 100 κιλών, το γέμιζε γάλα, έβαζε χαμηλή φωτιά, ανακάτευε με μια σανίδα, κάθε τόσο έβαζε το δάκτυλό του στο γάλα για θερμομέτρο. Γύρω του γύριζαν 3-4 μαντρόσκυλα, έγλυφαν τα δοχεία (καρδάρες), ο βλάχος τους φώναζε: “τιπιι έξω”.

Τίποτα εκείνα. Θύμωσε ο βλάχος έβγαζε την σανίδα που ανακάτευε το γάλα, τα χτυπούσε μ’ αυτήν και χωρίς να την καθαρίσει την ξανάβαζε στο γάλα. Εγώ παρακολουθούσα από μακριά γελούσα από μέσα μου, έλεγα θα φάω κι εγώ από αυτό το τυρί;

Τελείωσε η Στρούγκα, πήρα τον κόπο μου και έφυγα. Είχα γνωριστεί με τους βλάχους, καθώς και με τον τσέλιγκα.

να “κύριε ελέησον”, ή “αλληλούια”. του υποσχέθηκα να κάνω ό,τι μπορώ.

Άρχισε το μυστήριο άλλαξαν δακτυλίδια, σε κάποια στιγμή ο παπάς ενώνει τα χέρια των νεονύμφων, ήταν αδύνατο να δώσει η νύφη το χέρι της, ο πατέρας της θύμωσε τόσο που της έδωσε μια γερή με την γκλίτσα.

Εγώ βοηθούσα τον παπά, τα ήξερα όλα απ’ έξω. Όταν άρχισε το “Ησαΐά χόρευε” οι βλαχοπούλες άρχισαν το τραγούδι στη γλώσσα τους. Έγινε πανδαιμόνιο. Ο παπάς έλεγε τα δικά του, οι βλάχοι ούρλιαζαν, εγώ τραγουδούσα “το μόνο μου παράπονο” έγινε το σώσε.

Κάποτε τελείωσε ο παπάς, άρχισε ο κόσμος να βγαίνει έξω, ήρθε και η σειρά μου, βγάζοντας το κεφάλι μου είδα απ’ έξω δίπλα στην πόρτα δύο βλάχους, που κρατούσαν από ένα ξύλο σηκωμένο, μέγεθος στυλιαριού, έδωσα ένα πήδημα, γιατί λειπούργησε ένα ρελέ αυτοπροστασίας, σκέφτηκα κινηματογραφικά, ότι κατάλαβαν που στο “Ησαΐα τραγουδούσα και τώρα θα με τιμωρούσαν. Όμως τα στυλιάρια δεν ήταν για μένα. Κάθησα απέναντι από την πόρτα, σε λίγο είδα το γαμπρό, μέσα από την πόρτα να παίρνει φόρα. Δίνει ένα σάλτο και βγαίνει 2 μέτρα έξω από το κονάκι. Στο μεταξύ οι μαγκουροφόροι κατέβασαν τα στυλιάρια με όλη τους τη δύναμη, στο μέρος που πέρασε ο γαμπρός. Αλλαλαγμός από τους συγγενείς του γαμπρού, τον σήκωσαν στα χέρια και τον φιλούσαν, γιατί στάθηκε άξιος και πέ-

ρασε χωρίς να τον χτυπήσουν. Εγώ εκτιμώντας τις στυλιαριές είπα, αν έπαιρνε έστω και μιά στυλιαριά τον γαμπρό, η βλάχα αυτομάτως θα είχε γίνει χήρα.

Ξανά η κουστωδία, σημαία, όργανα, νιόγαμπρα, κουμπάρος και όλοι οι άλλοι. Πήγαμε σε μια βρύση από φλοιό δέντρου. Κάτω είχαν στρώσει ένα διάδρομο από λευκό υφαντό δίμιτο (από μαλλί). Επάνω πέρασαν οι νεόνυμφοι, ως την βρύση. Εκεί περίμενε η μάνα του γαμπρού. Αφού τους φίλησε, πρώτα τον γαμπρό και μετά την νύφη, τους ένωσε τα κεφάλια, και επάνω κράτησε ένα χάλκινο μαστραπά, (δεν ξέρω αν είχε μέσα νερό ή κρασί). Μια κουλούρα ψωμί και μια τουλούπα άσπρο μαλλί. Είπε μερικές ευχές, στη γλώσσα τους και μετά πήρε τα πράγματα που είχε επάνω. Κατόπι τους έδωσε την κουλούρα, έπιασαν από την τρύπα της κουλούρας με ένα χέρι ο γαμπρός και η νύφη. Μόλις η πεθερά έδωσε το σύνθημα, τραβήξανε ο καθένας προς το μέρος του, μέχρι που έσπασε η κουλούρα. Η νύφη πήρε περισσότερο κομμάτι, πανζουρλισμός από το σόϊ της νύφης. Μετά ήρθαν δύο παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι. Αφού τα φίλησε η νύφη, τους κρέμασε στη μέση από μια δεκάρα τρύπια. Όλα αυτά από τα έθιμά τους. Ξαναπήγαμε στο χορό με τα σαμάρια. Εκεί ξαναείδα τη θεία και τη ξαδέλφη μου.

Άρχισε ο χορός, πρώτα ο γαμπρός, τον κρατούσε η νύφη. Το κεφάλι της το είχε γυρισμένο προς τον κουμπάρο. Πίσω α-

στα κλαδιά και άρχισε το τσίπουρο να κάνει τον κύκλο του. Σε λίγο από την είσοδο του υπόστεγου, άρχισε το σερβίρισμα των ψητών. Πεταχτά, πρώτα στον τσέλιγκα, εγώ είδα τον τρόπο σερβιρίσματος και περίμενα σαν τερματοφύλακας. Κάποτε είδα το γκαρσόνι που σημάδευε εμένα, έκανα ένα μικρό μπουζών και το μπουτι ήταν γεγονός. Το ίδιο έγινε και στους άλλους. Τρώγαμε εντελώς φυσικά, δαγκώνοντας το μπούτι που μοσχοβολούσε βουνό. Το παγούρι δε σταματούσε να γυρίζει από στόμα σε στόμα, εγώ έπινα μετά το Θύμιο (αλίμονο αν δεν έπινες, το θεωρούσαν προσβολή).

Σαν αποφάγαμε θέλησα να βγώ έξω. Δεν με άφησαν, μου είπαν ότι θα ερχόταν ένας τραγουδιστής από τα πρόβατα, τσομπάνος. Πράγματι σε λίγη ώρα ήρθε και αυτά που έγιναν δεν περιγράφονται, με πένα, παρά με τα μάτια και τα αυτιά. Ο τύπος ήταν σαν τον Βελιγκέκα του Καραγκιόζη. Αξούριστος, βρώμικος, με μακρύ λαιμό. Άρχισε να τραγουδάει ένα τραγούδι στη γλώσσα τους, κάθε στίχος τελείωνε σε ένα ωωωω, αυτό το μετέδιδε ο ένας στον άλλο, κάποιος δίπλα μου, μου φώναξε στο αυτί ωωω, εγώ στο αυτί του Θύμιου ωωω και αντιλάλούσε ο τόπος από ωωω. Κάποτε τελείωσε. Τον παρακάλεσα να πει ένα τραγούδι πιο χαρούμενο στα Ελληνικά. Δεν μου χάλασε το κατήρι. Είπε τη Βασίλω Αρχόντισσα, αλλά δεν είχε καμιά σχέση με το τραγούδι που ήξερα, στο χωριό, το κακοποίησε χωρίς έλεος ο τραγουδι-

στής, κουνώντας το λαιμό του τόσο, που έλεγες θα του φύγει το κεφάλι, ευτυχώς κουράστηκε και διαλύθηκε το φαγοπότι.

Συνεχίστηκε ο χορός, μέχρι τις τρεις το απόγευμα, που ήρθε ο παπάς από το Πεκλάρι. Ο παπα Κώστας Κατής, ήταν χωριανός μας, αλλά διορισμένος στο Πεκλάρι. Πάλι η σημαία μπροστά, τα όργανα, τον γαμπρό και τον κουμπάρο, πήγαμε σ' ένα κονάκι, μεγαλύτερο από τα άλλα και μάλιστα κυκλικό.

Στο κέντρο είχαν ένα κούτσουρο πεύκου για να χρησιμεύει για τραπέζι. Το κονάκι είχε δύο πόρτες, η μιά απέναντι από την άλλη, το ύψος τους δεν ήταν περισσότερο από ένα μέτρο, έπρεπε να σκύψει κανείς πολύ για να περάσει. Μπήκαμε μέσα.

Έφεραν τη νύφη, ντυμένη με βαριά Σαρακατσανείκη στολή, το στήθος ήταν σκεπασμένο με φλουριά και τσαπράζια, επίσης στο μέτωπο μια αρμαθιά από χρυσές λίρες, μακριά, ασημένια σκουλαρίκια στα αυτιά.

Την έβαλαν δίπλα στο γαμπρό. Αυτή όμως γύριζε το κεφάλι της από την άλλη πλευρά, σαν να μην ήθελε να αντικρίσει τον γαμπρό. Την υποβάσταζαν δύο βλάχοι. Ο πατέρας την απειλούσε με την γκλίτσα φωνάζοντας: "σετς γκινη λάει". Δηλαδή κάθισε καλά καλέ. Ρώτησα έναν δίπλα μου γιατί κάνει έτσι η νύφη, "ντρέπεται", μου απάντησε, "πρώτη φορά βλέπει γαμπρό".

Ο Παππακώστας, με παρακάλεσε να τον βοηθήσω όσο μπορούσα, σε κανέ-

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ, ΤΑ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΑ ΠΟΥΛΙΑ

Ολοι γνωρίζουμε την εξαιρετική κοινωνοφελή και Φιλάνθρωπη ευαισθησία, την ανεπτυγμένη σε τέτοιο βαθμό που τους καθιέρωσε ως άξιους της δικής μας ευγνωμοσύνης. Όπως λέει και ο αγωνιστής Μακρυγιάννης.

“ΦΥΓΑΝΕ ΑΠΟ ΤΟ ΕΓΩ ΚΑΙ ΠΗΓΑΝΕ ΣΤΟ ΕΜΕΙΣ”.

Από τις αρχές του 17ου αιώνα, οι Ηπειρώτες Ευεργέτες γίνονται οι υποστηρικτές του Ελληνικού Διαφωτισμού έχοντας ως πρότυπο την ηγετική μορφή του Αδαμαντίου Κοραή.

Στους νεώτερους χρόνους, οι Ηπειρώτες με την δύναμη του Πνεύματος και σε πείσμα των δύσκολων χρόνων της σκλαβιάς, ξενιτεύονται γίνονται μετανάστες στις παραδουνάβιες χώρες, Αυστρία, Ρουμανία, Ρωσία, Βενετία, Τεργέστη, Αίγυπτο, Αφρική. Χάνουν τον εθνικό τους χώρο, υποδουλώνονται, μα όπου κι αν βρίσκονται, έχουν μέσα τους την ηπειρωτική γη που ποτέ δεν ξεχνούν.

Ξεκινούν από το μικρό χωριό ή την πόλη, γνωρίζοντας τη σκληρή δοκιμασία της ξενιτιάς που τόσο πικρά τραγούδησε ο λαός, κι αυτή γίνεται πηγή μεγάλης δύναμης που μεταπλάθεται σε έργα ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΥΠΟΙΙΑΣ για την ανύψωση του πνευματικού και πολιτισμικού επιπέδου χιλιάδων μαθητών.

Χτίζουν σχολεία, οικοτροφεία, νοσοκομεία, εκκλησίες, τυπώνουν αμέτρητα βιβλία, καθώς πιστεύουν ότι η παιδεία θα φέρει τη λευτεριά.

- Υπήρξαν ευεργέτες όπως οι Ζωσιμάδες που προτίμησαν να μην κάνουν οικογένεια, για να διαθέσουν όλη την περιουσία τους σε κοινωνοφελή ιδρύματα στη χώρα που τους φιλοξενούσε τη Ρωσία, στην ιδιαίτερη πατρίδα τους την Ήπειρο και στη νέα πρωτεύουσα την Αθήνα.

- Υπήρξαν ευεργέτες όπως ο Αρσάκης, που δεν γνώρισε ποτέ την Αθήνα και όμως δώρισε σ' αυτή τ' Αρσάκεια σχολεία, αντάξια της φήμης και της ιστορίας της.

Ας μην τολμήσουμε να φανταστούμε, την πρωτεύουσα χωρίς τα περίτεχνα νεοκλασσικά οικοδομήματα των Ηπειρωτών, όπως το Ζάππειο, την Ακαδημία το Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Στάδιο, το Αστεροσκοπείο κ.α.

- Υπήρξαν γυναίκες ευεργέτιδες που δεν γνώριζαν γραφή και ανάγνωση, όπως η Ελένη Τοσίτσα και η Ελισσάβη Καστρισίου, κι όμως φρόντισαν ώστε να μορφωθούν οι Ελληνίδες.

- Υπήρξαν ευεργέτες που πέθαναν φτωχοί, όπως ο Ιωαν. Μπάγκας, αφού διέθεσε όσο ζούσε όλα τα περιουσιακά στοιχεία στο ελληνικό κράτος.

Πριν εκατό χρόνια, ο μεγάλος ευεργέτης της επαρχίας Κόνπσας, Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος από το Πάπιγκο, αφού αποφοίτησε από την Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων, και τελείωσε με άριστα την Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών, βρέθηκε στη Βοστώνη της Μασσαχουσέτης για να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο Ινστιτούτο των τυφλών ΠΕΡΚΙΝΣ, σε άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως θα λέ-

κολουθούσαν εκτός του κουμπάρου, όλα τα πεθερικά. Όταν τελείωσε ο γαμπρός, πέρασε μπροστά η νύφη, αλλά τώρα το κεφάλι της το γύρισε δεξιά να μην βλέπει το γαμπρό. Μετά συνέχεια χόρεψε το σόι του γαμπρού και της νύφης.

Όσπου να χορέψουν όλοι οι κοντινοί συγγενείς, οι νεόνυμφοι είχαν φύγει. Αφού τελείωσε ο χορός, σχηματίστηκε πάλι η κουστωδία, μπροστά η σημαία, όργανα κτλ. Πήγαμε έξω από ένα κονάκι τετράγωνο 3x3 περίπου.

Τα όργανα παίζανε το γνωστό σκοπό. Οι βλάχοι χόρευαν γύρω από την καλύβα. Χαλούσε ο κόσμος από τα σφυρίγματα γύρω από την καλύβα, και τις φωνές. Παρέλειψα να σας πω ότι οι πυροβολισμοί έπεφταν βροχή, από την αρχή της μέρας. Μπορεί στην Ελλάδα να είχαμε κατοχή, αλλά εδώ στα απάτητα βουνά ήταν από τότε ελεύθερη Ελλάδα. Ας γυρίσουμε όμως στο τετράγωνο καλύβι. Ο χορός εξακολουθούσε, το ίδιο

και οι φωνές. Κάποτε άνοιξε λίγο η πόρτα της καλύβας και ένα χέρι έβγαλε ένα λευκό ύφασμα. Δεν πήρα είδηση τι ήταν, αλλά όταν το έβαλαν σε ένα καλάμι και το ανέμιζαν, είδα ότι ήταν ματωμένο. Αυτοί οι αλλαλαγμοί πρέπει να ακούστηκαν σε όλα τα βουνά.

Αφού έγινε και η διαπίστωση της παρθενικότητας της νύφης, δεν έμενε τίποτε άλλο, εκτός από την επιστροφή μας στο χωριό.

Αποχαιρέτησαμε τους συμπεθέρους, οι νεόνυμφοι δεν ξαναφάνηκαν, κατηφορίσαμε για το Ελεύθερο, όπου φθάσαμε νύχτα, σχολιάζοντας τα γεγονότα της ημέρας.

Μετά από μια βδομάδα, πέρασαν τα νιόγαμπρα από το σπίτι της θείας μου, τους είδα αγκαλιασμένους. Είπα στη νύφη: "εσύ είσαι που σε κρατούσαν με το ζόρι στα στέφανα"; γέλασε και μου είπε: "Έτσι πρέπει να κάνει μια καθώς πρέπει Σαρακατσάνα".

RADIO-TAXI
A 84

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ
ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ

0 9 4 - 6 8 0 6 4 2

ΛΑΡΙΣΑ

ΟΙΚΙΑ ΤΗΛ. 5 5 2 4 2 2

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ
ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421B
ΠΛ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 6 3 9 0 0 4 9

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου δ. 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 105 64

τηλ.: 3242626
τηλ. - Fax: 3244988
κιν.: 094-676109

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

Πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα την Κυριακή 27-6-1999, το ετήσιο μνημόσυνο του Ευεργέτη και ιδρυτού της Αναγνωστοπούλειου Γεωργικής Σχολής Κονίτσης Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου, καταγομένου από το Πάπιγκον.

Μετά το μνημόσυνο στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου Κονίτσης (Μητρόπολη), ετελέσθη τρισάγιο στον εντός του κτήματος της Σχολής τάφο του, όπου φυλάσσονται τα οστά του ευεργέτη.

Μετά το πέρας του θρησκευτικού περιεχομένου εκδηλώσεων, στην αίθουσα τελετών - συγκεντρώσεων της σχολής, έλαβε χώρα η βράβευση των αριστούχων αποφοίτων, για το σχολικόν έτος 1998-1999, από το Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο, το Γενικό Λύκειο και το Γυμνάσιο Κονίτσης.

Η ενέργεια αυτή της Σχολής, είναι ένας θεσμός που καθιέρωσε από περίπου η Σχολή και θα πραγματοποιείται κάθε χρόνο, σαν αναγνώριση και επιβράβευση των προσπαθειών των αριστευσάντων αποφοίτων των σχολείων Μέσης βαθμίδος εκπαίδευσης Κονίτσης, με την ελπίδα και ευχή να συνεχίσουν να αριστεύουν και στην μετέπειτα ακαδημαϊκή τους ζωή.

Οι βραβευθέντες αριστούχοι ήταν:

1) Από το Τεχνικό Επαγγελματ.

Λύκειο:

Μωυσίδου Ελένη του Νικολάου

2) Από το Γενικό Λύκειο Κονίτσης:

Κυρίτσης Σωτήρης του Ιωάννου

3) Από το Γυμνάσιο Κονίτσης:

Γκόη Ουρανία του Ηρακλή.

Σκούρα Σπυριδούλα του Δημητρίου.

Τα βραβεία ήταν:

1) Ειδικό έντυπο αριστείου

2) Βιβλιάριο με κατάθεση 100.000 δρχ. στην Εμπορική Τράπεζα - υπ/μα Κονίτσης στο όνομά τους, για τους αριστούχους των Λυκείων και των 70.000 δρχ. για τους αριστούχους του Γυμνασίου και

3) Ένα βιβλίο με τίτλο "Ήπειρος. Αισθητική περιπλάνηση στο χώρο" του Νικ. Δεσύλλα.

Στην εορτή απονομής των βραβείων στους αριστούχους αποφοίτους παρέ-

γαμε σήμερα.

Την κύρια προσοχή και προσπάθειά του, έστρεψε στην τελειοποίηση του εκπαιδευτικού συστήματος των τυφλών και Κωφαλάλων, ιδρύοντας τυπογραφείο προς εκτύπωση ειδικών βιβλίων μουσικής και γενικής μόρφωσης.

Χιλιάδες μαθητές του χρωστούν ευγνωμοσύνη.

Στην ιδιαίτερη πατρίδα του, ιδρύει τα Καλλίνεια Σχολεία, στη μνήμη της μπέ-

ρας του Καλλίνας.

Στην Κόνιτσα η Γεωργική Σχολή, είναι δικό του δημιούργημα και σ' αυτήν εκπαιδεύτηκαν τ' αγροτόπαιδα της περιφέρειας.

- Υπήρξαν τέλος και συγχωριανοί μας ευεργέτες που άφησαν κληροδοτήματα, προίκισαν άπορα κορίτσια και κείνοι οι άλλοι, οι μη επώνυμοι που έδωσαν από το υστέρημα τους για την κατασκευή έργων, χρήσιμων στη μικρή κοινότητα.

Λένα Γαλάνη, Φιλολόγος

ΜΟΝΙΜΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Το Σάββατο 29 Μαΐου εγκαινιάστηκε στην Κόνιτσα η μόνιμη φωτογραφική έκθεση των μνημείων της πόλης και της περιοχής.

Η έκθεση στεγάζεται στο αναστηλωμένο, μέσω του Γραφείου Προγραμματικής, παραδοσιακό κτήριο (Παλιό Νηπιαγωγείο) του αρχαιολογικού χώρου Κόνιτσας, κοντά στο πέτρινο γεφύρι και αποτελεί χώρο υποδοχής του Υπουργείου Πολιτισμού και προβολής των αρχαιοτήτων της πόλης και της περιοχής. Μέσα από έγχρωμες φωτογραφίες καλύπτεται μια πολύ μεγάλη χρονική περίοδος της ανθρώπινης πολιτισμικής δραστηριότητας στην περιοχή, από το 15.000 π.Χ. μέχρι τα τέλη του 19ου αι. μ.Χ.

Η έκθεση υλοποιήθηκε μετά από συνεργασία της 8ης Ε.Β.Α. με τον Δήμο Κόνιτσας, μέσω του Γραφείου Προγραμματικής Σύμβασης ΥΠ.ΠΟ. - Τ.Α.Π. - ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, που λειτουργεί και δραστηριοποιείται τρία χρόνια στην περιοχή.

Οι φωτογραφίες προέρχονται: 1) από την παλαιολιθική ανασκαφή της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας στην βραχοσκεπή Μπούλα κοντά στη γέφυρα του Βοιδομάτη, 2) από ανασκαφές της ΙΒ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων στο λόφο του Λιατοβουνίου και 3) από τα σημαντικότερα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία της πόλης και της ευρύτερης περιοχής Κόνιτσας.

Την έκθεση συνοδεύουν χάρτης της περιοχής με τις αρχαιολογικές θέσεις και τα μνημεία, χρονολόγιο με τα σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα, κείμενο για την ιστορία της πόλης της Κόνιτσας και κείμενο αφιερωμένο στους ζωγράφους από τους Χιονιάδες.

Για την έκθεση η Δ./νση Δημοσιευμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού έχει εκδώσει ειδικό φυλλάδιο που διατίθεται στο χώρο.

Η έκθεση λειτουργεί Δευτέρα-Τρίτη και Πέμπτη - Κυριακή. Το πρωί από 9:00 π.μ. - 14:00 μ.μ. και το απόγευμα από 18:30 μ.μ. - 21:00 μ.μ.

Κάθε Τετάρτη η έκθεση παραμένει κλειστή.

Αξίζει τον κόπο, να την επισκεφτεί όποιος έρχεται στην πόλη μας, αλλά και οι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής μας που θέλουν να γνωρίσουν την ιστορία του τόπου. (Βλέπε εικόνες εξωφύλλου).

Κόνιτσα (ΤΕΙ Αθήνας)

10) Τζάλλα Χριστίνα του Κων/νου, από Κόνιτσα (ΤΕΙ Άρτας)

11) Ντίνος Χρήστος του Πασχάλη, από Καλλιθέα (ΤΕΙ Σερρών)

Ακολούθησε μικρή δεξίωση των παρευρεθέντων, οι οποίοι επισκέφθηκαν τις εγκαταστάσεις της Σχολής, τις αίθουσες διδασκαλίας και τα Εργαστήρια Αγροτικής Οικοτεχνίας (Κοπτικής-Ρα-

πικής και Κεντήματος Μηχανής και Τεχνολογίας τροφίμων), την εκπαίδευση 20 γυναικών στο Κέντημα Μηχανής και τέλος έγιναν, τα εγκαίνια της μόνιμης έκθεσης - μουσείου με ενθυμήματα από την ζωή του Ευεργέτη και ιδρυτού της Αναγνωστοπούλειου Γεωργ. Σχολής, Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου.

Από την Αναγνωστοπούλειο Γεωργ. Σχολή Κονίτσης

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Κ. ΛΕΥΘ. (ΚΛΑΙΡΗ) Α. ΔΕΣΚΑ - ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ (ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΟΣ)

ΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΔΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ
LOGY DEPT. ΤΟΥ UNIVERSITY HOSPITAL OF GENT, BELGIUM.
ΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΒΙΟΧΗΜΙΚΕΣ, ΟΡΜΟΝΙΚΕΣ
ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ.
ΠΙΝΕΤΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ.

Χ Ιατρείου: 47447
Κείας: 47124

ΔΩΔΩΝΗΣ 24 ,45221
ΙΩΑΝΝΙΝΑ (έναντι ΞΕΝΙΑ)

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Τηλ.: 426.951 ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22 ΠΑΤΡΑ

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ

Σε όλη την Ελλάδα, τιμές προσιτές, πακετάρισμα, αμπαλάρισμα. Δωρεάν αποσυνδέσεις - συνδέσεις ηλεκτρικών συσκευών.

ΤΡΟΜΠΟΥΚΗΣ ΣΠΥΡΟΣ

Τηλ. οικ. 4512904 κιν. 093-458032

Π Ε Ι Ρ Α Ι Α Σ

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡ. ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.

Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8 ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30
και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

στησαν:

1) Ο πανοσιολογώτατος Αρχιμανδρίτης Πατήρ Κοσμάς, ως εκπρόσωπος του Μητροπολίτη κ. Ανδρέα.

2) Ο Πληρεξούσιος του κληροδοτήματος, ομότιμος καθηγητής Γ.Π.Α. κ. Χαρ. Σούτερ.

3) Ο Δήμαρχος Κονίτσας Πρόδρομος Χατζνεφραιμίδης

4) Οι Στρατιωτικές και Πολιτικές αρχές της πόλεως Κονίτσας

5) Η Διοικούσα Επιτροπή του αδελφού Κληροδοτήματος "Καλλίνειου" Παπίγκου.

6) Οι γονείς και κηδεμόνες των βραβευμένων παιδιών και

7) Πλήθος κόσμου-φίλων της Αναγνωστοπουλείου Σχολής.

Στον απουσιάζοντα, για λόγους ανωτέρας βίας, Πρόεδρο του Κληροδοτήματος κ. J. BR. POTTS, η Σχολή θα αποστείλει στις Η.Π.Α. (Βοστώνη) ένα αντίτυπο του βιβλίου που εδόθη στους βραβευθέντας, στην αγγλική γλώσσα, για να γνωρίσει τις ομορφιές αυτής της περιοχής της πατρίδος μας, που λέγεται Ήπειρος και που η τύχη το έφερε να συνδεθεί μαζί της, μέσω της Σχολής μας.

Την επίδοση των βραβείων και λοιπών δώρων στους αριστεύσαντας, έκαναν οι ανωτέρω αναγραφόμενοι επίσημοι, που παρευρέθησαν στην εορταστική αυτή συγκέντρωση, στην μνήμη του ευεργέτη και ιδρυτή της Σχολής, Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου.

Μετά την ομιλία του Διευθυντού της Σχολής, ομίλησαν δι' ολίγων: Ο Πληρεξούσιος της Σχολής κ. Χαράλ. Σούτερ

και ο Δήμαρχος Κονίτσας κ. Προδρ. Χατζνεφραιμίδης.

Ακολούθησε, στην συνέχεια, η χορήγηση των υποτροφιών, που ύστερα από πρόταση της Σχολής ενέκρινε του Δ.Σ. του Κληροδοτήματος στις Η.Π.Α. (Βοστώνη) και καθιέρωσε για αγόρια κι κορίτσια της ευρύτερης Επαρχίας Κονίτσας, που από το ακαδημαϊκό έτος 1998-99 επέτυχαν και φοιτούν σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της πατρίδος μας και που είναι τα εξής:

Α Σε Α.Ε.Ι.

1) Κατσάρη Μαρίνα του Βασιλ., από Κόνιτσα (Πανεπ. Πειραιά)

2) Κυρτσόγλου Μαρία του Αποστ., από Κόνιτσα (Πανεπ. Αθήνας)

3) Μουλαΐδης Θεοχάρης του Θωμά, από Κόνιτσα (Πανεπ. Ιωαννίνων)

Β Σε Τ.Ε.Ι.

1) Χήρα Ιουλία του Θωμά, από Καλλιθέα, (ΤΕΙ Λαμίας)

2) Παπαγιάννη Παρασκ. του Κων/νου από Αγ. Παρασκευή (ΤΕΙ Πατρών)

3) Βλαχάβα Αικατ. του Παύλου, από Χρυσή Καστοριάς (ΤΕΙ Κοζάνης)

4) Γιαννούλη Ειρήνη του Σωτηρ. από Επαχώρι Καστοριάς (ΤΕΙ Μεσολογγίου).

5) Δημόπουλος Χρήστος του Μαθ., από Καλλιθέα (ΤΕΙ Λαμίας)

6) Κίτσιου Δέσποινα του Ιωαν., από Κόνιτσα (ΤΕΙ Μεσολογγίου)

7) Λύτου Καλλιρόη του Δημ., από Κόνιτσα (ΤΕΙ Αθηνών)

8) Πασσιάς Χρήστος του Παναγ., από Κόνιτσα (ΤΕΙ Κοζάνης)

9) Σιάρκου Βασιλική του Ιωαν., από

φιλοσοφία της ελεγχόμενης στάθμευσης, εκμηδενίζεται ο δημοτ. τροχονόμος και μειώνονται σε μεγάλο βαθμό η αποτελεσματικότητα του συστήματος και η προσδοκώμενη βελτίωση του κυκλοφοριακού.

2. Τοποθέτηση πινακίδων κ.λ.π.

α. Πινακίδες ελεγχόμενης στάθμευσης, με υποπινακίδια για τις ώρες ισχύος (08.00' - 21.00') και τα επιτρεπόμενα οχήματα ΕΙΧ και ΦΙΧ μ.β. μεχ. 2,5 τον).

β. Μεγάλη πινακίδα στην Κ. Πλατεία με τις τιμές των καρτών/ώρα, τα σημεία πώλησης και το προβλεπόμενο πρόστιμο.

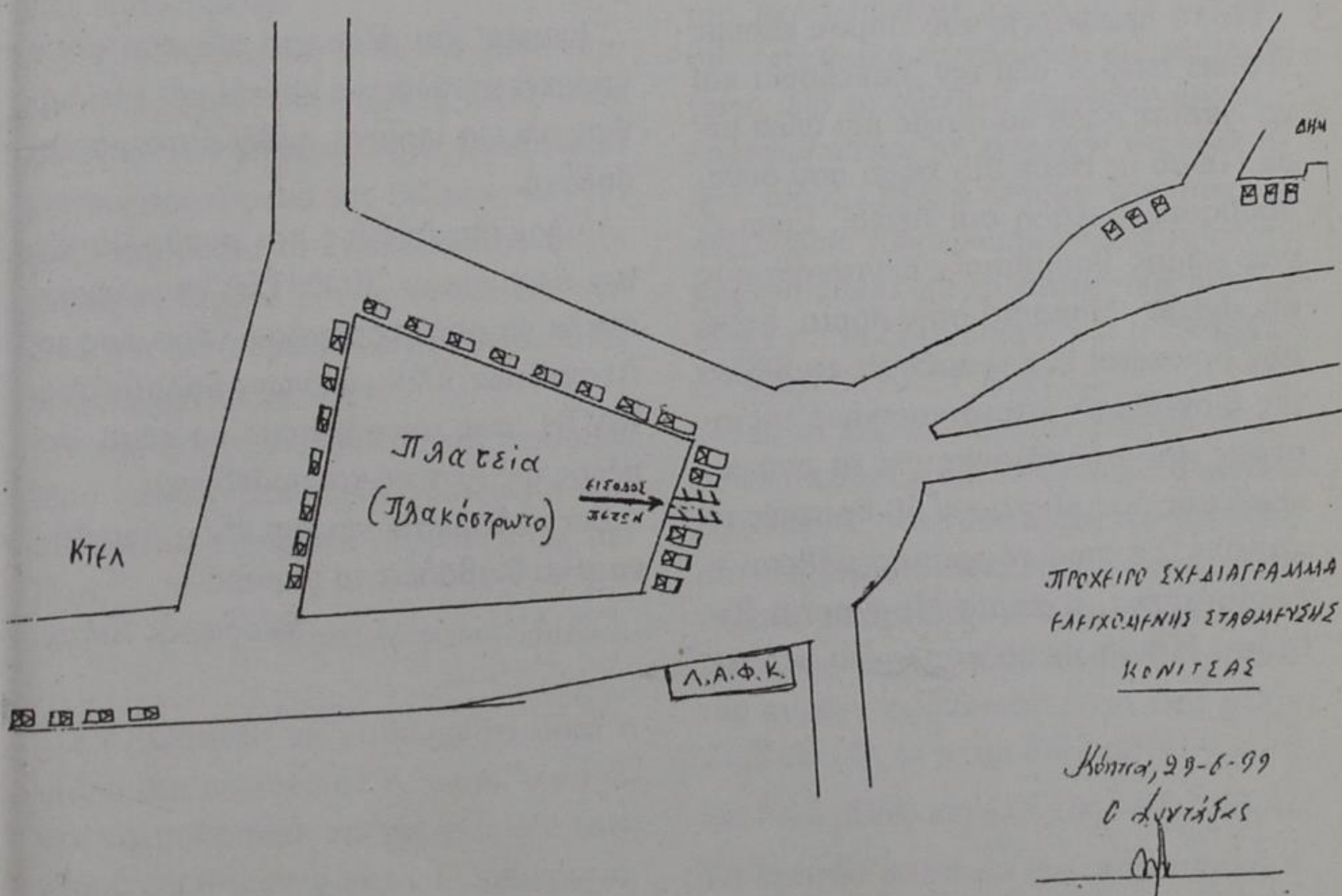
γ. Μεγάλες πινακίδες έξω από το Δημαρχείο και στην Κ. Πλατεία, οι οποίες

θα πληροφορούν ότι υπάρχει ελεύθερο πάρκινγκ στα 50 (;) μέτρα (χώρος παζαριού).

δ. Τοποθέτηση σιδερένιων καλαίσθητων σύλων, επί του οδοστρώματος, που θα εξασφαλίζουν διάδρομο - είσοδο 1 μ. πλάτους, στην πλακόστρωτη πλατεία, των πεζών, όπου δεν θα μπορούν να παρκάρουν αυτ./τα.

ε. Στους υπόλοιπους δρόμους, πλην της ελεγχόμενης στάθμευσης να αντικατασταθούν οι κατεστραμμένες πινακίδες και να συμπληρωθούν με πινακίδες απαγόρευσης στάθμευσης, στάσης ΤΑΞΙ κλπ.

Νικόλαος Μπούγιας
Υπαστ. Τροχαίας

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΥΤΑΞΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Για την αντιμετώπιση του κυκλοφοριακού προβλήματος της Κόνιτσας, που κάθε μέρα διογκώνεται και μερικές φορές φτάνει στα όρια της κυκλοφοριακής ασφυξίας, προτείνονται τα εξής:

1. Καθιέρωση του συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης στους κεντρικούς δρόμους όπως στο συνημμένο σχεδιάγραμμα εμφανίζεται.

Η στάθμευση στους δρόμους αυτούς θα επιτρέπεται με κάρτες, κατά τις ώρες 08.00-21.00, μόνο για τα ΕΙΧ και τα ΦΙΧ μέχρι 2,5 τον (μικτ. βάρους) και υπολογίζεται ότι θα δημιουργηθούν 40 περίπου τέτοιες θέσεις.

Οι κάρτες θα διατίθενται από τα περίπτερα και θα είναι αξίας α) για 1 ώρα = 100 δρχ., β) για την επόμενη ώρα = 300 δρχ. και γ) για την αμέσως επόμενη = 500 δρχ. Αυτό επιβάλλεται να γίνει ώστε να εξασφαλίζεται η ολιγόωρη στάθμευση των σχημάτων και να δημιουργούνται κενές θέσεις για τους επισκέπτες, εκείνους που θέλουν να κάνουν για λίγο τα ψώνια τους κλπ. Σήμερα παρατηρείται ότι οι περισσότερες από αυτές τις θέσεις, είναι κατειλημμένες από υπαλλήλους ή καταστηματαρχές για πολύ χρόνο.

Ο έλεγχος του συστήματος πρέπει να γίνεται από ένα (1) τουλάχιστον δημοτικό τροχονόμο, με στολή (προσοχή η μπλέ στολή, σύμφωνα με πρόσφατη νο-

μοθεσία απαγορεύεται), ο οποίος θα διατίθεται εκ περιτροπής πρωί-απόγευμα ή μισό ωράριο εργασίας τις πρωινές ώρες και μισό τις απογευματινές (όχι σε σπάνταρ ώρες, ώστε να μη γνωρίζουν οι οδηγοί τις ακριβείς ώρες ελέγχου). Οι ώρες κυκλοφοριακής αιχμής υπολογίζονται οι 10.00'-13.00' και 19.00' - 21.00'.

- Για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του συστήματος πρέπει να ιδρυθεί δημοτική αστυνομία με δύο (2) τουλάχιστον αστυνομικούς.

Έτσι, και το σύστημα στάθμευσης θα αστυνομεύεται καλύτερα, αλλά οι αστυνομικοί αυτοί θα χρησιμοποιούνται και για άλλες εργασίες αστυνόμευσης, δεδομένου ότι τελευταία δια νόμου έχουν παραχωρηθεί (και υπάρχει πρόθεση να παραχωρηθούν ακόμα περισσότερες) αρμοδιότητες στις δημοτικές αστυνομίες από την κρατική Αστυνομία π.χ. έλεγχος καταστημάτων, καθαριότητας κοινής ψυχίας, πολλές αρμοδιότητες της τροχαίας κλπ.

- Το πρόστιμο για τους παρανομούντες θα είναι 5.000 δρχ. Γι' αυτό, πρέπει να ληφθεί απόφαση από το Δημοτ. Συμβούλιο, από το οποίο είναι αναγκαία η λήψη απόφασης για μη ακύρωση των προστίμων, όπως έγινε με τον Δήμο Ιωαννιτών *Επισημαίνεται ότι εάν δεν ληφθεί απόφαση ώστε να μη σβήνονται τα πρόστιμα, ανατρέπεται όλη η*

ΟΙ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΤΕΣ ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

• Στις 26 Μαΐου 1999 ορκίστηκε διδάκτορας του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, η Χρυσούλα Τσίου του Κωνσταντίνου που γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Κεφαλοχώρι (πρώην) Λυκόρραχη Κονίτσας.

• Η Χρυσούλα Τσίου που είναι απόφοιτη του πρώην μικτού εξατάξιου γυμνασίου Κόνιτσας τιμά ιδιαίτερα την γενέτειρα της πατρίδας της και τους δασκάλους της.

• Το θέμα της διατριβής της είναι “Διερεύνηση του προβλήματος της πχορύπανσης στα χειρουργεία των ελληνικών νοσοκομείων”.

• Η διδακτορική αυτή διατριβή που είναι ανάμεσα στις πρώτες λίγες στον ελληνικό νοσηλευτικό χώρο διακρίνεται για την πρωτοτυπία του θέματος και για την ευαισθησία του ηπειρώτικου πνεύματος σε θέματα που αφορούν την υγιεινή και την εύρυθμη λειτουργία στους χώρους εργασίας.

• Για όσους ενδιαφέρονται περισσότερο για το ερευνητικό αυτό θέμα επισυνάπτεται η ακριβής περίληψη της μελέτης.

Μαρία Παγάνη-Σδούκου

Υ.Γ. Θάθελα να καθιερωθεί αυτή η στήλη στο περιοδικό “Κόνιτσα” έτσι ώστε να μπορούμε να γνωρίζουμε τους νέους επιστήμονες και να ενημερωνόμαστε για τις προόδους των συμπατριω-

τών μας στην επιστήμη και στην έρευνα.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η αξιολόγηση του προβλήματος της πχορύπανσης στα χειρουργεία των ελληνικών νοσοκομείων.

Το ερευνητικό υλικό προέρχεται από 9 μεγάλα νοσοκομεία ευρισκόμενα σε 5 μεγάλες ελληνικές πόλεις. Κατά τη διάρκεια 43 εγχειρήσεων πραγματοποιούνται μετρήσεις θορύβου και ταυτόχρονες παρατηρήσεις για τον εντοπισμό των πηγών θορύβου. Οι απόψεις 684 ατόμων, που εργάζονται στα χειρουργεία του δείγματος, μελετώνται σε σχέση με το θόρυβο στο εργασιακό περιβάλλον του χειρουργείου. Για τη συλλογή των πληροφοριών χρησιμοποιείται το πχόμετρο *Bruel & Kjaer*, τύπος 2231, η επιτόπια στατιστική επεξεργασία των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε με το στατιστικό πακέτο *SPSS* και τη δοκιμασία X^2 test (*PEARSON FESHER'S EXACT TESTS*).

Από τη μελέτη διαπιστώνεται ότι τα ελληνικά χειρουργεία είναι πολύ θορυβώδεις χώροι. Αιτίες ανάπτυξης του θορύβου στα χειρουργεία είναι το κτίριο, τα μηχανήματα, τα εργαλεία και οι άνθρωποι. Η υψηλότερη στάθμη θορύβου στη διάρκεια της κυρίως εγχείρισης είναι L_{eq} μέχρι 71,9 dB (A), L_1 μέχρι 84,7 dB(A), L_{10} μέχρι 76,2 dB(A) και L_{99} μέχρι 56,7 dB(A). Τα επίπεδα του ήχου ανά χειρουργική επέμβαση ποικίλλουν και είναι συνάρτηση

Από τη Λέσχη Ηλικιωμένων

Η Λέσχη ηλικιωμένων στην Κόνιτσα ιδρύθηκε την 1/1/1997.

Φίλοι της Λέσχης ηλικιωμένων, θα ήθελα να αναφερθώ στο διάστημα των τριών χρόνων που πέρασαν και πάμε για τον τέταρτο χρόνο.

Καταρχήν αναφέρομαι στη μεγάλη γνωριμία μεταξύ μας. Σε όποιο μέρος της πόλης μας γυρίζουμε συναντάμε και κάποιον ή κάποια κυρία και αλλάζουμε την καλημέρα μας ή και κάποιο καλαμπούρι. Μετά, στην πλατεία γίνονται και τα γνωστά πηγαδάκια και περνάμε την ημέρα μας ευχάριστα. Από εκδρομές κατά τη γνώμη μου, πάρα πολλές.

Με το λεωφορείο του Δήμου έχουμε γυρίσει σχεδόν όλη την Μακεδονία και να είμαστε καλά θα δούμε και άλλα μέρη. Τώρα ας πάμε στο χώρο που συναντιόμαστε, δηλαδή στη Λέσχη. Είναι ένας χώρος θαυμάσιος, πεντακάθαρος και άνετος, Μπροστά στην πόρτα, δεξιά μας βρίσκεται ένα τραπέζι με τα βιβλία της διαχείρισης και τα κουπόνια της ημέρας που αγοράζουμε για τα αναψυκτικά μας που κοστίζουν 50 δραχμές το καθένα. Σε αυτό το τραπέζι κάθεται η προϊσταμένη, η κυρία Μαργαρίτα Κιτσάτη. Πάντα με το χαμόγελο και τις

γλυκές κουβέντες μας ενημερώνει για διάφορα προγράμματα που μπορούμε να πραγματοποιήσουμε όλοι μαζί. Επίσης υπάρχουν άλλες δυο κυρίες, η κυρά Ζωή και η κυρά Λαμπρινή και αυτές πάντα χαμογελαστές μας σερβίρουν τους καφέδες και τα αναψυκτικά. Υπάρχουν πολλά τραπέζια στα οποία κάθονται οι πιο πολύ ηλικιωμένοι που λένε τις ιστορίες από τη ζωή τους και ενημερώνονται από τις εφημερίδες.

Υπάρχει ένα τραπέζι με περιοδικά και διάφορες φωτογραφίες από εκδρομές.

Σε αυτό το τραπέζι κάθονται οι κυρίες.

Έχουμε και άλλη μια αίθουσα όπου υπάρχει μεγαλύτερη ψυχία και εκεί πηγαίνουν για ντομινο, τάβλι ή ακόμα και δηλωτή.

Φίλοι της Λέσχης και συνδρομητές του περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ" εν ολίγοις ήθελα να σας ενημερώσω γύρω από τη Λέσχη των ηλικιωμένων, δηλαδή του ΚΑΠΗ, που συνηθίζουμε να λέμε, σα μέλος της Λέσχης και πρόεδρος.

Σας ευχαριστώ για τον κόπο που κάνατε να διαβάσετε τα παραπάνω.

Θεόδωρος Κήτας

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Έκητι πατρίδα ασπίδα μου

Φρίντα Μιράμππα, εκδ. Ι. Σιδέρης, 1999

Απ' τις εκδόσεις Σιδέρη κυκλοφόρησε το βιβλίο της Φρίντας Μιράμππα Έκητι (=τη χάρτι του Θεού) πατρίδα ασπίδα μου.

Μια συλλογή ποιημάτων, με παρεμβολές μικρών πεζών κειμένων, συνυφασμένων γύρω από τον ίδιο θεματικό άξονα: τη φωνή της πρόγονης φύτρας, μέσα από την ιστορική μνήμη και το αίσθημα της συνειδητοποιημένης υποκειμενικότητας μέσα στο Χρόνο.

Σ' όλη τη συλλογή, η πάτρια φύση, οι προγονικές ρίζες, η πορεία του λαού στον ιστορικό χρόνο, είναι στοιχεία παρόντα και ζωντανά, όχι ως μια στατική περιγραφή, αλλά μετασχηματισμένα σε ποιητικές φόρμες, μ' έναν άκρατο λυρισμό που -μερικές φορές- παρασύρει την ποιήτρια σε μεγαλόστομη έκφραση, δικαιολογημένη -εν μέρει- από το βάρος των προσωπικών βιωμάτων και εμπειριών και από την ανάγκη της να διατρανώσει το χρέος της (μας) απέναντι στην πολύπαθη πατρίδα. Παραθέτουμε δυο χαρακτηριστικά αποσπάσματα απ' τη γραφή της.

"...Ο τόπος μου τριθάλασσος

ο τόπος των παππούδων μου πανάρχαιος, κερασένιος τόπος ποντιακός.

Ανήκουε τώρα σε μένα οι νύχτες του,

αφού τις φωτεινές του μέρες

τις κρέμασαν στις κερασιές..."

Και

"... Ένα λιθόστρωτο αλώνι είν' η ψυχή μου

για τη σοδειά που μέσα στο αράγιστο πιθάρι μου

εγώ θα ορίζω

αντικρυστά στη νύχτα που φτάνει επικούρεια

κληρονόμος κάθε γενναίας άρνησης..."

T.K.

Αναβάπτισμα στην προγονική κολυμβήθρα, στα βιώματα, την ιστορία και παράδοση της Πυρσόγιαννης

Νικολάου Ι. Τσίπα

Ο τίτλος του πέμπτου στη σειρά βιβλίου του Ν.Ι. Τσίπα παραπέμπει ευθέως στο περιεχόμενό του που δεν μπορεί να είναι άλλο από λεπτομερείς και γεμάτες αγάπη και νοσταλγία αναφορές στη γενέθλια γη, την Πυρσόγιαννη, και τη γύρω περιοχή.

Η παράθεση μερικών από τους επιμέρους τίτλους του συγγράμματος ελπίζω να βοηθήσει τους εκλεκτούς αναγνώστες του περιοδικού μας σε μια πρώτη προσέγγιση, που στη συνέχεια δεν είναι δυνατόν παρά να οδηγήσει στην ίδια την πηγή:

- Πυρσογιαννίτικο ιστορικό θαύμα: Συνετελέσθη Πνευματικό Κέντρο στην καρδιά της Αθήνας, Ζήνωνος 27.

- Διάφορα ιστορικά χωριανά διαλέγματα
- Σύλλογοι και αδελφότητες Πυρσόγιαννης

- Ιστορική αναδρομή της δράσης, της προσφοράς έργων

- Φορτσάτα ποτάμια κι ατσαλένια γεφύρια

- Μέσα στην καρδιά της χωριανής παράδοσης ο Γέφυρας

- Το γεφύρι Δίκορφο (τσοντήλα) Ζαγορίου, Γιάννη και Αλέξη Τσίπα Ευεργέτες, Σωτήρες και Δωρητές.

Είναι πολύ σημαντικό άνθρωποι που αγάπησαν και αγαπούν τον τόπο τους, να αφήνουν τη γραφή τους μαρτυρία, που θα αποτελέσει σημαντική πηγή άντλησης πληροφοριών από τις επερχόμενες γενιές.

I.T.

πολλών παραγόντων. Οι πιο θορυβώδεις εγχειρίσεις είναι οι ορθοπεδικές. Η ένταση του θορύβου μέσα στις χειρουργικές αίθουσες συνήθως ξεπερνά τα 50dB (A), και θεωρείται υψηλή για χώρους όπου πραγματοποιείται πνευματική εργασία. Τα μειρηθέντα επίπεδα του ήχου ενοχοποιούνται για ακουστικές και εξωακουστικές επιδράσεις.

Από τη στατιστική του ερωτηματολογίου προκύπτουν χρήσιμα ευρήματα: 1) Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (71,3%) υποστηρίζει ότι "το χειρουργείο έχει θόρυβο" και ότι "ο θόρυβος στο χειρουργείο επηρεάζει αρνητικά την εργασιακή απόδοση" (69,6%). 2) Οι εργαζόμενοι δείχνουν ενοχλημένοι από το θόρυβο μέσα στις χειρουργικές αίθουσες (53,7%). 3) Οι ανθρώπινες ομιλίες, με το υψηλότερο ποσοστό έναντι των άλλων πηγών (73,1%), υποδεικνύονται ως πηγή θορύβου μέσα στις χειρουργικές αίθουσες. 4) Όσοι πιστεύουν ότι το χειρουργείο έχει

θόρυβο διακατέχονται παράλληλα από μεγαλύτερη ενόχληση, σε σχέση με τα προβλήματα του εργασιακού περιβάλλοντος ($P < 0,05$). 5) Οι απόψεις των εργαζομένων για το θόρυβο στο χειρουργείο διαφοροποιούνται ανάλογα με την παλαιότητα του κτιρίου, το μέγεθος του πληθυσμού της πόλης, τον εργασιακό φόρτο του χειρουργείου το μέγεθος του νοσοκομείου και τα χαρακτηριστικά των μελών της χειρουργικής ομάδας. 6) Η ενόχληση από τον εργασιακό θόρυβο πιθανόν διαμορφώνεται από το είδος της εργασίας που εκτελεί κάθε άτομο.

Το σύνολο των αποτελεσμάτων και παρατηρήσεων δείχνει ότι στα χειρουργεία υπάρχει περιττός θόρυβος που πρέπει να καταπολεμηθεί. Για το σκοπό αυτό η βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών κρίνεται απαραίτητη, ενώ ταυτόχρονα προτείνεται η εφαρμογή αποτελεσματικών συστημάτων διοίκησης και η ενδυνάμωση της χειρουργικής ομάδας.

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΙΟΖΙΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΞΥΣΤΡΟΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΡΕΤΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ 5178315

ΚΥΡΙΤΣΗ ΕΛΕΝΗ

Επίσημος Αντιπρόσωπος
Κινητής Τηλεφωνίας
MOBITEL PANAFON

Κόνιτσα Τηλ. (0655) 22.434

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 88
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3802 988 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 296

εκείνων χρόνων με τα σημερινά φρικιαστικά γεγονότα που διαπράττονται στη γειτονική μας Σερβία και στο Κόσοβο.

Αδόλφος Χίτλερ τότε, ο μεγάλος σφαγέας της εποχής του, Κλίντον, Σολάνα, Μπλέρ, Σρμέντερ και οι συν αυτώ σήμερα. Βλέπετε ο Χίτλερ άφησε μαθητές για να συνεχίζεται το μακάβριο έργο του, με Χιροσίμες και Λαγκασάκι με Βιετνάμ και Κορέα, με ΙΡΑΚ, με περσικό κόλπο με Κύπρο και Βόρειο Ήπειρο, με Σεράγιεβο, Βοσνία, Κόσοβο τώρα και ποιός ξέρει ακόμα τι άλλο να σκαρφίζονται και ποιός έχει τη σειρά του; Και όλα αυτά έγιναν και γίνονταν για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αμ, δεν προστατεύονται αυτά με βομβαρδισμούς, αμάχων βέβαια κατά λάθος με βομβαρδισμούς εκκλησιών, σχολείων, νοσκομείων, με ιδρύματα αναπήρων, γεφυρών καταυλισμών, έργων πολιτισμού, διεθνών δρόμων και άλλων αξιόλογων έργων.

Το μόνο που δεν ειπώθηκε ακόμη είναι πως λάθος κάναμε τον πόλεμο στη Σερβία και στο Κόσοβο. Να πω ακόμη εδώ πως και ο Μιλόσεβιτς δεν είναι άμοιρος ευθυνών έκανε κι αυτός τις ζαβολιές του. Το φινάλε όμως είναι ένα, ότι ο λαός της Σερβίας και του Κοσόβου τα πλήρωσε.

Ήταν ίσως αυτή τη φορά η καλύτερη ευκαιρία ενωμένοι οι Ευρωπαίοι σαν μια γροθιά να πουν στον παραπλανητάρχη, άντε μάζεψέ τα και φύγε, από εδώ, πήγαινε να κυβερνήσεις στην απέναντι όχθη του Ατλαντικού. Εμείς μπορούμε μόνοι

μας να χτίσουμε το νοικοκυριό μας και δεν χρειαζόμαστε προστάτες άλλους.

Τελειώνω αγαπητοί μου και εκλεκτοί μου παραβρισκόμενοι αφού τονίσω για μια ακόμη φορά προς όλες τις κατευθύνσεις ότι τα μαύρα εκείνα χρόνια κανένα καλό δεν έφεραν στον τόπο μας αλλά αντίθετα πολλά δεινά σε ανθρωπίνες ζωές και υλικές καταστροφές επεσώρευσαν.

Χρέος λοιπόν όλων μας είναι να εργαστούμε όλοι μαζί χέρι με χέρι για την ΕΙΡΗΝΗ λησμονώντας πάθη και κακίες- και που είναι το πολυτιμότερο αγαθό και που μόνο στην πρόοδο και την προκοπή οδηγεί.

Μ' αυτή την ευχή και υπόσχεση που είναι το καλύτερο μνημόσυνο όπως είπα και πιο πάνω προς τους σήμερα τιμώμενους (15) αείμνηστους αδελφούς μας, κλείνω το μικρό αυτό λογίδριο, αφού για μια φορά ακόμα ευχαριστήσω για το ανέμβασμα της εκδήλωσης αυτής το καλό μας δήμαρχο, τους επίσης καλούς μας Νομαρχιακούς συμβούλους, τους Παρέδρους, δημοτικούς συμβούλους και όλους τους παραβρισκόμενους".

Στη συνέχεια κατατέθηκαν στεφάνια από τους επισήμους και ανθοδέσμες από τους συγγενείς των θυμάτων. Κρατήθηκε ενός λεπτού σιγή και τέλος όλοι μαζί με κατανυκτική ατμόσφαιρα ψάλλαμε τον Εθνικό ύμνο.

Στη συνέχεια ακολούθησε δεξίωση και έτσι έκλεισε το όλο πρόγραμμα της εκδήλωσης.

B.N.

Μνημόσυνο στην Καλόβρυση

Στις 18-7-99 ημέρα Κυριακή και ώρα 11 π.μ. τελέσθηκε για δέκατη συνεχή χρονιά επιμνημόσυνη δέηση από τον Ιερέα της Ενορίας πατέρα Αντώνιο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών αυτών που φονεύθηκαν από τα κατοχικά γερμανοιταλικά στρατεύματα και από τη μαύρη χρονική περίοδο του εμφυλίου πολέμου, ανεξάρτητα από ιδεολογίες και φρονήματα.

Την όλη εκδήλωση επίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος; του διευρυμένου Δήμου Κόνιτσας κ. Χατζνεφραιμίδης Πρόδρομος, η Νομαρχιακή σύμβουλος κ. Ελένη Παπαμιχαήλ, πάρεδροι δημοτικοί σύμβουλοι, οι συγγενείς των θυμάτων και πολλοί από τα γύρω χωριά.

Μετά το πέρας της επιμνημόσυνης δέησης τον λόγο πήρε ο συν/χος δάσκαλος του χωριού κ. Νίκου Βασίλειος ο οποίος μεταξύ των άλλων είπε "Αγαπητοί μου παραβρισκόμενοι, μνημονεύουμε σε τούτον τον ιερό χώρο τα ονόματα δεκαπέντε νέων ανθρώπων ανεξάρτητα από κομματικές διακρίσεις και πιστεύω πως είναι μεγάλη τιμή για το μικρό μας χωριό που πήρε ίσως τη μοναδική πρωτοβουλία απ' όλα τα χωριά της επαρχίας μας και δεν καταδέχτηκε να ξεχωρίσει τα παιδιά του σε ήρωες και μιάσματα. Περιμένουμε κι άλλους να μιμηθούν το παράδειγμα, γιατί με τον τρόπο αυτόν κάνουμε πράξη την ομόφωνη απόφαση της Βουλής των Ελλήνων που προβλέπει την κατάργηση των

εορτών, του μίσους και την λήθη του αλληλοσπαραγμού των δύσκολων για την εποχή εκείνων χρόνων.

Αυτό όμως που πρέπει να τονίσω ιδιαίτερα εδώ, είναι ότι οι αδικοχαμένοι αυτοί άνθρωποι, όλοι τους νέοι στην ηλικία, άλλοι με οικογενειακές υποχρεώσεις κι άλλοι με όνειρα κι ελπίδες για τη γλυκιά ζωή, βρίσκονται καθημερινά κοντά μας και κάθε μέρα επικοινωνούμε νοερά μαζί τους εδώ (10) χρόνια και αισθανόμαστε και αισθάνονται την παρέα μας και είναι νομίζω τούτο γι' αυτούς το καλύτερο μνημόσυνο.

Τι να πρωτοθυμηθώ καλοί μας παραβρισκόμενοι; Να θυμηθώ το μεγάλο μακελειό που τέτοια ώρα περίπου γίνονταν κάτω στον κάμπο; Να θυμηθώ τις τραγικές στιγμές όπου μανάδες και σύζυγοι μέσα στο λιοπύρι του καλοκαιριού, μανάδες ζαλώθηκαν τα σκοτωμένα παιδιά τους και σύζυγοι τους άνδρες τους για να πάνε να τους θάψουν μέσα στο λόγγο να μη τους φάνε τα κοράκια χωρίς Παπά και λιβάνι; ή τέλος να θυμηθώ τη μαύρη λαίλαπα του καταραμένου εμφυλίου πολέμου, όπου σκοτώθηκαν αδέρφια με αδέρφια συγγενείς με συγγενείς έλληνες με έλληνες, γιατί έτσι το ήθελαν οι μεγάλοι της τότε εποχής, όπως και στη Σερβία σήμερα για να πετύχουν το διαίρει, και βασίλευε μοιράζοντας συγχρόνως και στις δύο αντίπαλες παρατάξεις χρυσάφι και ντουφέκια.

Κι αλήθεια τι ομοιότητα των μαύρων

τα χείλη κι απορούσαν τα μάτια. Γιατί πάλι να δεχτεί τέτοια μέρα τέτοιο χτύπημα η Οξυά; Γιατί η μέρα ονείρων και χαράς να γίνει μέρα πένθους και δακρύων; Γιατί;

Έτσι όλες οι προετοιμασίες της χαράς συνόδεψαν τη θλίψη. Το πλήθος κόσμου, που ήρθε για το αντάμωμα της χαράς, έγινε αντάμωμα πένθους και συ-

νόδεψε τον εκλιπόντα στον τελευταίο του ταξίδι. Πλήθος κόσμου τον αποχαιρέτησε. Όλοι με παράκληση ψιθύρισαν: "Θεέ, ας μη ξαναζήσει η Οξυά τέτοια συμφορά. Έχει κι εκείνη το δικαίωμα στη χαρά. Αιωνία σου η μνήμη αξέχαστε μπάρμπα-Τόλη".

Κ.Α.Α.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ
ΚΙΝΗΤΟ 093 771060
☎ ΟΙΚΙΑΣ: 22113
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ
ROOMS FOR RENT
(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)
Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ
Τηλ. 22065

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ερμού 73 - Πλατεία Αγ. Σοφίας
Τηλ. 269342 - Θεσ/νίκη.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ
(Πάνω στον Εθνικό Δρόμο) Τηλ. 0655/22867

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

1071 1071 1071

Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

ηλ. (0655) 23288

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΑΡΙΚΑΓΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ - ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
"THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN"
BIRMINGHAM ΑΓΓΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ "ΛΗΤΩ"

ΔΕΧΕΤΑΙ: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ 6-8 Μ.Μ. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΕΒΟΥ

ΛΙΤΣΕΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΓΚ 15128 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΣΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 803152

Η ΛΥΠΗ ΖΗΛΕΨΕ ΤΗ ΧΑΡΑ

Οξυά, 16-8-99. Οι πυρετώδεις προετοιμασίες είχαν τελειώσει. Όλα ήταν έτομα με την ενεργό και πρόθυμη συμμετοχή μελών του Συλλόγου μας.

Η πλατεία καμάρωνε πλακοστρωμένη και φρεσκοπλυμένη. Τα καινούργια τραπέζια και τα καθίσματα (που έγιναν με ευγενική προσφορά του Παντ. Τσούμπανου και Ν. Βαδάση και συμβολή της Αδελφότητας), έτοιμα να φιλέψουν τη χαρά και την αγάπη, περίμεναν να δεχτούν του κόσμου το αντάμωμα. Τα φώτα ανυπομονούσαν να νυχτώσει, για να φωτίσουν τη χαρά. Τα πλατάνια κλάδεψαν τα κλαδιά τους για να ομορφύνουν πιότερο και να βλέπουν το γλέντι καλύτερα. Οι δρόμοι στολίστηκαν με πάστρα.

Οι νιοί και οι νιές ετοίμασαν τις όμορφες παραδοσιακές στολές τους και προετοίμασαν τέλεια το χορευτικό τους πρόγραμμα. Περίμεναν τη μεγάλη στιγμή, που καιρό λαχταρούσαν, να χορέψουν και να δείξουν τους κόπους και την τέχνη τους, να χαρούν και να ξεφαιτώσουν όπως μόνο εκείνοι ξέρουν. Ονειρεύονταν να ζήσουν μια αξέχαστη βραδιά. κι οι μεσήλικες και οι γεροντότεροι περίμεναν κι εκείνοι να γλεντήσουν, μα περισσότερο να καμαρώσουν τα νιάτα, τα βλαστάρια τους, το γλέντι τους και τη χαρά τους. Κι οι κυρές ζωσμένες τις ποδιές, ήταν έτοιμες να φτιά-

ξουν πίτες, σαραγλί και λαγγίτες, για να φιλέψουν χωριανούς και επισκέπτες. Οι μεζέδες ετοιμάζονταν και τα ποτά ψύχονταν, για να δροσίσουν το ξεφάντωμα της ζωής και της χαράς. Οι κοντοχωριανοί και φίλοι ονειρεύονταν κι εκείνοι μαζί μας να περάσουν μια ξεχωριστή βραδιά στη φιλόξενη Οξυά, που ξέρει να γλεντάει, ξέρει να οργανώνει. Κι εμείς με λαχτάρα τους περιμέναμε, για να μοιραστούμε μαζί τους τη χαρά μας και μεγαλύτερη να γίνει.

Όλοι, όλες κι όλα ήταν έτοιμα κι ονειρεύονταν και λαχταρούσαν. Όμως όλα αυτά με μιας διαλύθηκαν, έγιναν γκρίζα, έγιναν μαύρα. Ο ξαφνικός κι απρόσμενος θάνατος του μπάρμπα-Τόλη Αθανασόπουλου σκόρπισε στο χωριό λύπη, πένθος, δάκρυ. Έφυγε όρθιος και περήφανος όπως έζησε. Μόνο που ο θεός βιάστηκε μια μέρα να τον πάρει από κοντά μας. Κι εκείνος ήθελε πολύ να ζήσει, να δει, να καμαρώσει τη ζωή εκείνο το βράδυ, όμως τον πρόδωσε η καρδιά του. Δεν πρόλαβε να ζήσει ακόμη μια χαρά.

Η θλιβερή είδηση έκανε όλους να πικραθούν, να παγώσουν. Τα λαμπερά πρόσωπα έγιναν κλωμά και σκυθρωπά. Τα φωτεινά μάτια σκοτεινίασαν και κοιτούσαν απορημένα και βουρκωμένα. Τα βλέμματα έγιναν απλανή. Τα χείλη έγιναν άχρωμα. Οι καρδιές πέτρωσαν και μαύρισαν. "Γιατί; Γιατί;" ψιθύριζαν

Σήμερα λειτουργεί γυμνάσιο, κλασικό Λύκειο και τεχνικό Λύκειο.

Από το Σχολαρχείο διεκρίθησαν πολλοί σχολάρχες. Ανάμεσά τους διέπρεψε ο συμπατριώτης μας Νίκος Παπακώστας.

Στο σχολαρχείο όπως μου τα εδιηγείτο ο συμπατριώτης μας Αναστάσιος Πηγαδάσεφοίτησαν μεταξύ των άλλων και οι πιά κάτω Κοντσιώτες. Ο Γεώργιος Πατέρας, οι αδελφοί Κλεάνθη και Χαρίλαος Πατέρας, η Αγλαΐα Ντόκου και άλλοι.

Πολλούς αποφοίτους του Σχολαρχείου τους στέλνανε κατ' ευθείαν δασκάλους στα χωριά της Κόνιτσας.

Ε.Λ.

* * *

Με πολλές συζητήσεις και αισιόδοξα μηνύματα για ανάπτυξη της Ηπείρου έληξε το τριήμερο Παγκόσμιο-Πανηπειρωτικό συνέδριο στην Ηγουμενίτσα.

Η Ήπειρος θεωρείται η πιο φτωχή περιοχή της Ευρώπ. Ένωσης, δικαιολογημένα λοιπόν οι Ηπειρώτες περιμένουν με αγωνία ν' αλλάξει κάποτε η μοίρα τους.

Από συνέδρια πάντως και (Ημερίδες) έχουν χορτάσει πια...

- Το ότι ασυνείδητοι "κυνηγοί" ντυφούν σε απαγορευμένο Δρυμό (Βίκου-Αώου), απαγορευμένο και προστατευόμενο; ζώο, σε απαγορευμένες εποχές, με απαγορευμένα όπλα (πολεμικά) είναι γνωστό και παραδεκτό και από το Δασαρχείο. Εκείνο που είναι απαράδεκτο, είναι το ότι μέχρι σήμερα δεν πιάστηκε κανένας για να τιμωρηθεί παραδειγματικά!

- Όταν γίνονται διάφορες εκδηλώ-

σεις στην πόλη μας, καλό είναι ο Δήμος ή όποιος άλλος φορέας τις κάνει, να ενημερώνει αρκετά πριν τον κόσμο με ανακοινώσεις "ντουντούκες" κ.λπ. για να γεμίζουν οι αίθουσες και να μην απογοτεύουν τους ομιλητές, μουσικούς, ηθοποιούς κ.α. που κουράζονται να προσφέρουν τη γνώση ή την ψυχαγωγία στο κοινό.

Και κάτι άλλο. Να φροντίζουμε ώστε να μη γίνονται δυο εκδηλώσεις ταυτόχρονα γιατί η μια θα είναι εις βάρος της άλλης.

- Περιμέναμε μεγαλύτερη συμμετοχή συγχωριανών στην κηδεία του Τάσου Ευθυμίου στη Βούρμπιανη.

Επίσης κάποιοι από τους δυο Δήμους της Επαρχίας θα'πρεπε να τους αντιπροσωπεύσουν για να φανεί ότι αυτούς που προσφέρουν, πρέπει να τους τιμούμε ζωντανούς και πεθαμένους...

- Πολύ καλό το σύστημα των προληπτικών περιπολιών που εφάρμοσε φέτος το καλοκαίρι η Πυροσβεστική Υπηρεσία σκορπίζοντας τα οχήματά της σε διάφορα σημεία της περιοχής. Μ' αυτόν τον τρόπο οποιαδήποτε πυρκαγιά μπορεί να προληφθεί εν τη γεννέσει.

Πάντως, παρ' όλη την αναβροχιά και το μεγάλο καύσωνα του φετινού καλοκαιριού γλιτώσαμε από τις πυρκαγιές που είχαμε άλλα χρόνια.

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ιούλιος, μήνας ζέστης και πανηγυριών.

- Στη Φούρκα έγιναν οι καθιερωμένες εκδηλώσεις στις 20 Ιουλίου.

- Στις 17/7 στη Γέφυρα Αώου η Ορ-

ΣΧΟΛΙΑ

Το Κέντρο υγείας Κόνιτσας πληγή που δεν κλείνει

Επιστημονικώς όταν έχουμε κάποιο τραύμα που ο θεράπων Ιατρός δεν έκαμε την δουλειά του σωστά από την αρχή, βλέπουμε το τραύμα αυτό να κλείνει για λίγο διάστημα και μετά να ανοίγει ξανά και να βγάζει υγρά μολυσμένα, όταν δε πάμε καθυστερημένα στον αρμόδιο χειρουργό για να μας εξετάσει, μας δίνει την εξής συμβουλή, μας λέει πως η πληγή αυτή έχει δημιουργήσει σύριγγιο πλέον και θα χρειαστούν πολλές χειρουργικές επεμβάσεις για να κλείσει.

Μια τέτοια πληγή αγαπητοί μου έγινε και το Κέντρο Υγείας στον τόπο μας που χρόνια τώρα μας βασανίζει και υποφέρουμε, τόσο η Κόνιτσα όσο και τα περίχωρά της. Παρά τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που γίνονται από τους φορείς του τόπου μας και τη συνεχή επαγρύπνηση όλων των κατοίκων δυστυχώς δεν μπορέσαμε να επουλώσουμε το σύριγγιο αυτό γιαυτό θα παρακαλέσω πολύ όλους μας να το σκεφθούμε το θέμα με αγάπη και ομόνοια και να πάρουμε δυναμικές αποφάσεις.

Γιατί με τις αλλαγές που κάναν στο τραύμα μας οι αρμόδιοι, μέχρι τώρα δεν έγινε τίποτα και η αιμορραγία συνεχίζεται.

Πολλές φορές έχουμε αναφερθεί για αυτό το ζήτημα και εγώ και άλλοι συμπατριώτες μας, και πάντα θα διαμαρ-

τυρόμεθα διότι το θέμα μας καίει.

Καλόν θα είναι όταν έρχονται εκλογές να μην κοιτάζει ο καθένας τα ατομικά του συμφέροντα, αλλά να προσπαθούμε ενωμένοι για τα συμφέροντα του τόπου μας.

Ας μην απελπίζώμεθα, πως αγωνίζεται ο καθένας με τον τρόπο του συνεχώς μήπως από τα πολλά ευαισθητοποιθούν οι αρμόδιοι και βάλουν νυστέρι στο σύριγγιο αυτό που μας βασανίζει.

Εζνεπίδης Λουκάς

Η Εκπαίδευση στην Κόνιτσα

Παλαιότερα τα πράγματα που αφορούσαν την εκπαίδευση στην Κόνιτσα ήταν τα εξής:

1. Από πολύ παλαιά λειτουργούσε στην Κόνιτσα μετά το Δημοτικό, το Σχολαρχείο μέχρι το 1929. Γύρω στα 1930-31 άρχισε να λειτουργεί εξατάξιο Δημοτικό και Ημιγυμνάσιο.

Το γυμνάσιο είχε δυο τάξεις με το πτυχίο του οποίου όποιος ήθελε μπορούσε να συνεχίζει εγγραφόμενος στην τρίτη γυμνασίου άνευ εξετάσεων (εκτός Κονίτσας).

Τις παραμονές του πολέμου του 1940 καταργήθηκε το ημιγυμνάσιο και ιδρύθηκε η Αστική Σχολή.

Μετά την απελευθέρωση καταργήθηκε η Αστική σχολή και ιδρύθηκε κανονικό γυμνάσιο (εξατάξιο).

Το γυμνάσιο με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση έγινε τριτάξιο και ιδρύθηκε το Λύκειο.

Παράλληλα λειτουργούσε και καλύτερη τεχνική σχολή.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Θωμάς και η Ευαγγελία Μπούνα στα Γιάννινα απόκτησαν στις 15/4 αγοράκι.

- Στις 16/7 ο Δημήτρης και η Ευαγγελία Ευαγγέλου απόκτησαν κοριτσάκι στο Ηράκλειο Κρήτης.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στο Μάζι, ο Βαγγέλης και η Ευαγγελία Ευαγγέλου βάπτισαν στις 17/7 την κορούλα τους. Όνομα Πανωραία - Φωτεινή.

- Ο Χρήστος Ντίνος, βάπτισε την κόρη του στην Κόνιτσα στις 17/7. Όνομα Πολυξένη.

- Στην Κόνιτσα ο Σπύρος και η Μαρία Γαϊτανίδη, το αγοράκι τους στις 27/6. Όνομα Αθανάσιος.

- Ο Δημήτρης και η Κατερίνα Κίτσιου στις 4/7 το αγοράκι τους. Όνομα: Κωνσταντίνος.

- Ο Θωμάς και η Μαρία Βαγενά στις 11/7 την κορούλα τους. Όνομα Σοφία.

- Ο Λευτέρης και η Μάρθα Μπέχλη στις 25/7 το αγοράκι τους. Όνομα Νικόλας.

- Ο Δημήτρης και η Μόνικα Τσιγκούλη την 1/8 το αγοράκι τους. Όνομα: Νικόλαος.

- Ο Βασίλης και η Μαρία Διαμάντη στις 8/8 την κορούλα τους. Όνομα: Αφροδίτη.

- Στο Κεράσοβο ο Νίκος και η Βάσω Εξάρχου βάπτισαν το αγοράκι τους στις 21/8. Όνομα Βασίλειος.

- Στην Πηγή ο Αχιλλέας και η Σταυρούλα Βαζούκη βάπτισαν στις 22/8 το αγοράκι τους. Όνομα: Απόστολος.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

- Στην Κόνιτσα αρραβωνιάστηκαν ο Αποστόλης Μ. Βλάχος και η Ελπίδα Γαϊτανίδη στις 12/6.

- Στις 26/6 αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα ο Δημήτριος Νανούρης και η Πηνελόπη Γκοτσοπούλου.

ΓΑΜΟΙ

Ο Παναγιώτης Πανουσάκος και η Λίτσα Παπαδοπούλου παντρεύτηκαν στην Κοζάνη στις 8/3/99.

- Στις 26/6 έγιναν στο Μάζι οι γάμοι του Μιχάλη Κουρούτη και της Μάγδας Γ. Αθανασίου.

Στις 4/7 παντρεύτηκαν στα Γιάννινα ο Γιώργος Στουρνάρας και η Δέσποινα Ν. Θώμου από το Δίστρατο.

- Στις 17/7 έγιναν στο Μικρό Πάπιγκο οι γάμοι του Κων/νου Στέφα και της Κλεοπάτρας Αποστόλου.

- Στην Κόνιτσα παντρεύτηκαν στις 17/7 ο Βασίλης Ράγγας και η Κατερίνα Πανταζή.

- Στις 24/7 έγιναν στα Γιάννινα οι γάμοι του Θανάση Ματσό και της Ολυμπίας Ματσό από το Ελεύθερο.

- Στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Στυλιανού Αναστασόπουλου και της Παρασκευής Δ. Τάση στις 25/7.

- Στην Κόνιτσα, επίσης, παντρεύτηκαν στις 31/7 ο Μιλτιάδης Λ. Βλάχος και η Μερόπη Π. Λάκκα.

- Στο Γιάννινα έγιναν στις 31/7 οι γάμοι του Αλέξη Μάστορα και της Μαρίας Σ. Γκόγκου από το Δίστρατο.

- Στο Λαγκαδά έγιναν στις 15/8 οι γάμοι του Θεοφάνη Δ. Τάση και της Πολυξένης Μιχαλοπούλου.

χήστρα της ΕΡΤ 3 πραγματοποίησε συναυλία ελαφράς και λαϊκής μουσικής.

- Εκατοντάδες είναι οι λουόμενοι που επισκέπτονται καθημερινά τα ιαματικά λουτρά Καβασίλων και Αμαράντου.

- Αυτόν το μήνα άρχισε να αυξάνει ο αριθμός των επισκεπτών στα χωριά μας από τις πόλεις και το Εξωτερικό.

- Μεγάλη κίνηση παρατηρείται αυτόν το μήνα στους εθνικούς δρόμους από τα καραβάνια αυτοκινήτων που έρχονται από Ηγουμενίτσα προς Μακεδονία και Τουρκία.

- Με υψηλές θερμοκρασίες και μεγάλη ξηρασία μας αποχαιρέτησε ο Ιούλιος δίνοντας τη σκυτάλη στον Αύγουστο με το θερμόμετρο να φτάνει τους 40.

- Στις 11/8 η ολική έκλειψη του ήλιου ήταν ορατή και στην περιοχή μας κατά τις ώρες του μεσημεριού.

Πολλοί παρακολούθησαν το φαινόμενο με μαυρισμένα γυαλιά και άλλοι από την τηλεόραση.

- Τις μέρες του Δεκαπενταύγουστου μεγάλη κίνηση παρατηρήθηκε στην Κόνιτσα και τα χωριά της. Κίνηση και στα καταστήματα φρούτων και τροφίμων, ταξί, ταβέρνες ξενοδοχεία κ.λ.π.

Αδιαχώρητο υπήρξε φέτος στην Κόνιτσα και από τα πολλά αυτοκίνητα, κάτι που πρέπει να προβληματίσει το Δήμο για το μέλλον.

- Με κανονικό ρυθμό συνεχίζεται η κατασκευή της Δημοτ. Αγοράς με τον υπόγειο χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων.

- Μεγάλος σεισμός έπληξε την Τουρκία στις 17/8 με χιλιάδες θύματα και

πολλές ζημιές. Οι Κονιτσιώτες έχουν κακή εμπειρία από το σεισμό του 96 και γι' αυτό το λόγο αισθάνονται πιο έντονα τις τραγικές συνθήκες και τη δυστυχία που επικρατούν αυτή τη στιγμή στη γειτονική χώρα.

- Στις 21/8 στην αίθουσα συνεδρίων του Δήμου Κόνιτσας έγινε η παρουσίαση έκδοσης από το Π.Κ.Δ. της επιστημονικής διατριβής της κ. Ρέας Κακάμπουρα, επιστ. συνεργάτιδας του Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστ. Αθηνών, με τίτλο "Ανάμεσα στο Αστικό Κέντρο και τις τοπικές κοινωνίες".

Οι Σύλλογοι της Επαρχίας Κόνιτσας στην Αθήνα".

- Το βράδυ της 23/8 παραμονή εορτής του Αγ. Κοσμά έγινε με συμμετοχή του Μητροπολίτη Καστοριάς, πολλών ιερέων και πλήθους κόσμου η καθιερωμένη λιτανεία από το Ναό του Αγ. Κοσμά ως την κεντρική πλατεία της πόλης.

Στις 24/8 έγινε πανηγυρική λειτουργία στο Ναό του Αγ. Κοσμά.

- Ρεσιπάλ κιθάρας έδωσε η Βασιλική Λεοντάρη στην αίθουσα του Δημαρχείου.

- Μετά από ξηρασία και μεγάλο καύσωνα μας αποχαιρέτησε ο Αύγουστος με μια βροχούλα που δρόσισε τον τόπο.

- Στις 17/8, στην Ι. Μονή Αγ. Αρσενίου Χαλκιδικής, χειροτονήθηκε διάκος και στις 18/8 ιερέας ο καθηγητής Χρήστος Μήτσιος από την Κόνιτσα. Του ευχόμαστε Καλή ιερωσύνη.

- Στην Πουρνιά η Γεωργία Βρυζώνη ετών 91 στις 13/8.
 - Στις 17/8 στην Κόνιτσα ο Ανδρέας Β. Μουρεχίδης ετών 28.
 - Στην Κόνιτσα η Ελευθερία Τζέτη ετών 81 στις 18/8.
 - Στις 20/8 στην Καλλιθέα ο Χρήστος Γκούντας ετών 42.
 - Στην Οξυά ο Απόστολος Αθανασόπουλος ετών 86 στις 16/8.
 - Στην Πηγή στις 21/8 η Βασιλική Τσιλίφη ετών 90.
 - Στην Κόνιτσα ο Γεώργιος Κενανίδης ετών 80 στις 22/8.
 - Στις 22/8 στο Μάζι ο Αριστοτέλης Ράππος ετών 79.
 - Στις 28/8 πέθανε στην Κόνιτσα η Αικατερίνη Κορτσινόγλου 77 ετών.
 - Στις 14/5 πέθανε στην Τράπεζα Κόνιτσας η Αλεξάνδρα Θ. Τσιλίφη ηλικίας 67 ετών.
- Η μητέρα της και τα αδέρφια της Δημήτριος, Θεοφάνης, Αρετή, Ελευθέριος και Παλαγία καθώς και τ' ανήψια της στη μνήμη της, προσφέρουν 3.000 δρχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ". Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο του Αντώνη Λύτα από την Τράπεζα, η αδελφή του Ανδρομάχη Σπανού στη μνήμη του προσφέρει 3.000 δρχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".
- Με τη συμπλήρωση 3 χρόνων από το θάνατο του δασκάλου και πρώην διευθυντή του περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ" Λάμπρου Βλάχου οι συγγενείς του τέλεσαν μνημόσυνο στην Ηλιόραχη και στη μνήμη του η σύζυγός του Ελένη προσφέρει 10.000 στο περιοδικό.

- Η ΈΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΕΙΩΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ στην μνήμη του Αναστασίου Ευθυμίου προσφέρει στο περιοδικό Κόνιτσα το ποσό των 30.000 δρχ. (αντί στεφάνου).

- Η κ. Ελένη Σαράφη - Δικηγόρος δωρίζει στο Εκκλησιαστικό Γηροκομείο Κόνιτσας "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ" τα ακόλουθα ποσά:

α) 50.000 δρχ. για τριετές μνημόσυνο της μητέρας της Ερμηνείας συζύγου Σπυρίδωνος Σαράφη (το γένος Αποστόλου και Μαρίας Μάλιακα) και για τη μνήμη του πατέρα της Σπυρίδωνος Σαράφη.

β) 20.000 δρχ. για ετήσιο μνημόσυνο του θείου της Ιωάννη Σαράφη.

ΣΕ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Στις 8 Αυγούστου 1999 τελέστηκε στην Ηλιόραχη επιμνημόσυνη δέηση της Δήμητρας Χρ. Κώστα ή Καφειτζή για τη συμπλήρωση τριών ετών από την εις Κύριον εκδημία της.

Στη μνήμη της, καθώς και του αιμνήστου πατρός και παππού Χρήστου Κώστα ή Καφειτζή τα παιδιά και τα εγγόνια τους προσφέρουν 20 χιλιάδες δραχμές στο ίδρυμα ανημπόρων γερόντων (Γηροκομείο) Κόνιτσας το οποίο επιτελεί επιστήμη Ζωής και Ορθοπραξίας. Και στο Περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 5 χιλιάδες δραχμές, έπαλξη της ακριτικής αυτής γωνιάς σε κάθε κατεύθυνση.

Τα παιδιά τους ευχαριστούν πολύ όλους όσους παραβρέθηκαν στο μνημόσυνο.

Αιωνία τους η μνήμη.

• Στις 20/8 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Κώστας Καρακατσάνης και η Παναγιώτα Κυρτσόγλου.

• Στις 21/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Νίκου Κ. Ντεντοπούλου και της Ειρήνης Λάρου.

• Στις 22/8 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Κοσμάς Νικολάου με την Γιαννούλα Μήτση.

• Στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Περικλή Λιόκα και της Λευκοθέας Καλλιντέρη στις 28/8.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 12/5 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στην Κόνιτσα ο Βασίλειος Ράγγας ετών 87.

• Στην Τράπεζα πέθανε στις 14/5 η Αλεξάνδρα Τσιλίφη ετών 69.

• Στις 17/5 πέθανε στο Μάζι η Αριστούλα Σιράτου ετών 87.

• Στις 21/5 πέθανε στην Δροσοπηγή ο Νικόλαος Τσιγκούλης 63 ετών.

• Στην Κόνιτσα πέθανε η Ελισάβετ Χατζνεφραιμίδη ετών 89 στις 25/5.

• Στις 3/6 πέθανε η Ανδρομάχη Κωνσταντινίδη ετών 79.

• Την ίδια μέρα πέθανε στο Αηδονοχώρι ο Ντέμος Κων/νος 90 ετών.

• στις 5/6 στην Πουρνιά πέθανε η Ανδρονίκη Καφφέ ετών 79.

• Στις 7/6 πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε στο χωριό του Πουρνιά ο Λάζαρος Παπαχρησιτίδης ετών 71.

• Στις 8/6 πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε στο χωριό του Κεφαλοχώρι ο Παναγιώτης Φασούλης ετών 38.

• Στις 13/6 πέθανε σε ηλικία 83 ετών

στην Αειόπετρα ο Φώτιος Ιωσήφ.

• Στις 19/6 πέθανε στην Καλλιθέα η Αθηνά Πασχάλη 80 ετών.

• Στις 16/5 πέθανε στην Τράπεζα Κόνιτσας η Αλεξάνδρα Θ. Τσιλίφη ηλικίας 67 ετών. Η μητέρα της και τα αδέρφια της Δημήτριος, Θεοφάνης, Αρετή, Ελευθέριος και Παλαγία καθώς και τ' ανήψια της στη μνήμη της προσφέρουν 10.000 δρχ. στο Περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

• Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο του Αντώνη Λύτα από την Τράπεζα η αδελφή του Ανδρομάχη Σπανού προσφέρει στη μνήμη του 3.000 δρχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

• Στις 24/6 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό της Οξυάς η Ειρήνη Στ. Βαδάση

• Πέθαναν: Στην Αγ. Παρασκευή η Βασιλική Ζήκα ετών 75 στις 3/7.

• Στις 4/7 στο Παλιοσέλι ο Στέφανος Τζήμας ετών 83.

• Στην Καλλιθέα ο Πολυχρόνης Τσίλος ετών 89 στις 16/7.

• Στον Πύργο Σιράτσιανης ο Λεωνίδας Δέδος ετών 72, στις 17/7.

• Στο Αηδονοχώρι η Όλγα Αναστασίου ετών 85 στις 30/7.

• Στο Μάζι η Φωτεινή Πανταζή ετών 73 στις 30/7.

• Στη Γερμανία ο Αθανάσιος Πρόκος ετών 48 στις 30/7 και κηδεύτηκε στο χωριό του Μολυβδοσκεπάστη στις 7/8.

• Στις 31/7 η Παρασκευή Πέτσιου ετών 81 στην Εξοχή.

• Στην Κόνιτσα η Αικατερίνη Καραμουράτη ετών 81 στις 8/8.

• Στην Καλλιθέα ο Αθανάσιος Γκούντας ετών 70 στις 11/8.

την Πολυξένη θυγατέρα Κωνσταντίνου
ωγράφου και απέκτησαν 4 παιδιά.

Διετέλεσε για πολλά χρόνια πρόεδρος
του χωριού, οικογενειακή παράδοση α-
ου πρόεδρος ήταν και ο πατέρας του
και πριν την απελευθέρωση ο παππούς
του Γιάννης ήταν μουχτάρης.

Από νωρίς ασχολήθηκε με το εμπό-
ριο, διαδέχτηκε τον πατέρα του στο μα-
γαζί που είχε στους Χιονιάδες και αργό-
τερα στην Κόνιτσα ασχολήθηκε με το ε-
μπόριο ξυλείας και στην συνέχεια άνοι-
ξε εστιατόριο, καφενείο και παντοπω-
λείο.

Ακολουθώντας το ρεύμα της εσωτερι-
κής μετανάστευσης της δεκαετίας του
60, πήγε στην Αθήνα και άνοιξε μαζί με
το γιό του Αναστάσιο παντοπωλείο στα
Σεπόλια από όπου και συνταξιοδοτήθη-
κε.

Ο Αλέξανδρος Σκούρτης, τρία χρόνια
μετά το θάνατο της αγαπημένης του Πο-
λυξένης έφυγε ήσυχος- όπως έζησε- από
τη ζωή, στο σπίτι του, ανάμεσα στα παι-
διά τα εγγόνια και τα δισέγγονά του.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΝΑΤΣΗ

Τον Απρίλιο του 1998 απεβίωσε σε η-
λικία 74 χρονών η Ευφροσύνη (Φωφώ,
Έφη) Νάτση Coughanowr. Η Φωφώ α-
γαπούσε πολύ τα γράμματα. Όταν τε-
λείωσε το ημιγυμνάσιο σε ηλικία 14
χρονών κήρυξε τριήμερη απεργία πεί-
νας, γιατί ο πατέρας της Βασίλειος Νά-
τσης δεν την άφηνε, μόνο κορίτσι, να
πάει στο γυμνάσιο στα Γιάννενα. Η Κό-

νιτσα δεν είχε τότε γυμνάσιο. Τα αγόρια
πήγαιναν για ανώτερες σπουδές, αλλά
όχι τα κορίτσια. Την Τρίτη μέρα της α-
περγίας ο κυρ. Βασίλης υποχώρησε κι
έτσι η Φωφώ πήγε στο γυμνάσιο Ιωαν-
νίνων και δεν διέψευσε τις προσδοκίες
των γονέων της. Ήταν πάντα πρώτη
στην τάξη της.

Με την Κατοχή η Φωφώ εργαζόταν
ως γραμματέας στο Πανεπιστήμιο
Θεσ/νίκης, όπου συγχρόνως σπούδαζε
φιλολογία. Όταν αποφοίτησε δίδαξε
φιλολογία για ένα διάστημα στο γυμνά-
σιο Νιγρίτας, βοηθώντας συγχρόνως
και τα τέσσερα μικρότερα αδέρφια της,
Μαρίνα, Καλλιρρόη, Τηλέμαχο και
Χρήστο να τελειώσουν το γυμνάσιο και
το Πανεπιστήμιο.

Ακολουθώντας η Φωφώ πήγε με υποτρο-
φία Fullbright στην Αμερική όπου πήρε
το διδακτορικό πτυχίο στην Κλασική
Φιλολογία και στην γλωσσολογία. Δίδα-
ξε για τριάντα χρόνια στο Πανεπιστήμιο
Villanova της Φιλαδέλφειας όπου οι
συνάδελφοί της είχαν γι' αυτήν μεγάλη
εκτίμηση και θαυμασμό. Η Φωφώ ήταν
πρωτοπόρος. Άνοιξε την πόρτα και πολ-
λά κορίτσια από τότε ακολούθησαν α-
νώτερες σπουδές.

Αιωνία σου η μνήμη Ευφροσύνη.

με άπειρη αγάπη και ευγνωμοσύνη τα
αδέρφια σου, Μαρίνα, Καλλιρρόη και
Χρήστος Νάτσης. Στη μνήμη της προ-
σφέρουμε 10.000 στο περιοδικό "ΚΟ-
ΝΙΤΣΑ" και 10.000 στο Γηροκομείο
Κόνιτσας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Έφυγε ένας πνευματικός άνθρωπος της Βούρμπιανης

Την 1η Ιουλίου μετά από πολυετή σοβαρή περιπέτεια με την υγεία του, έφυγε για πάντα από κοντά μας ο Αναστάσιος Ευθυμίου, μοναδική προσωπικότητα για τον τόπο μας και την ιστορία του.

Έφυγε ο λογοτέχνης, ο ερευνητής, μελετητής, λαογράφος, δημοσιογράφος, ο ιστοριοδίφης, αφήνοντας πίσω του ένα μεγάλο κενό που κάνει την επαρχία μας φτωχότερη από ανθρώπους που εργάζονται ακούραστα και ανιδιοτελώς, για τον τόπο τους.

Οι Βουρμπιανίτες, μέσω του Συνδέσμου Αθηνών και του Πολιτιστικού Συλλόγου, στις εκδηλώσεις τον Αύγουστο του 1996, τον τίμησαν για την ανεκτίμητη προσφορά του, απονέμοντάς του αναμνηστικές πλακέτες αλλά και ο Δήμος της Κόνιτσας, τον τίμησε ιδιαίτερα με μεγάλη εκδήλωση που οργάνωσε στις 3-12 1995 στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου.

Στην αγαπημένη του στοργική σύζυγο Χρυσάνθη και στα παιδιά του, Σταυρούλα και Παύλο απευθύνουμε εγκάρδια συλλυπητήρια.

Καλέ μας Μπάρμπα-Τάσο

Στο ταξίδι που δεν έχει γυρισμό, σαν ύστατο χαιρετισμό, θέλουμε να σε συνοδεύουν τούτα τα λίγα λόγια, βγαλμένα μέσα από την καρδιά όλων των Συγκωριανών σου, δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ, όχι μόνον εμείς, αλλά και οι επόμενες γενιές, για το πολύτιμο έργο που

μας άφησες κληρονομιά. Θα παραμείνεις στις μνήμες μας, οδηγητής, πρωτόπóρος και φωτεινό παράδειγμα.

Θα φυλάξουμε σαν ακριβές υποθήκες τις μεγάλες ανιδιοτελείς προσφορές σου και θα προσπαθήσουμε να γίνουμε πιστοί ακόλουθοι του παραδείγματός σου κάνοντας ο καθένας μας ό,τι μπορεί, αλλά και αυτό που νομίζει ότι δεν μπορεί για να σου μοιάσει.

Καλό ταξίδι Μπάρμπα-Τάσο κι ας είναι ελαφρύ το χώμα της Βουρμπιανίτικης γης που σε σκεπάζει.

Στη μνήμη του, ο Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών αντί στεφάνου προσφέρει 5.000 δρχ. στο περιοδικό "Κόνιτσα" και 5.000 δρχ. στην εφημερίδα "Ηπειρωτικό Μέλλον".

Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΚΟΥΡΤΗΣ (1904-1999)

Ανήμερα του Ευαγγελισμού απεβίωσε στη Λυκόβρυση Αττικής ο Αλέξανδρος Σκούρτης υπέργηρος αλλά σε καλή σωματική και πνευματική κατάσταση.

Ο Αλέξανδρος Σκούρτης γεννήθηκε στους Χιονιάδες στις 19.2.1904 από το Χριστόδουλο και την Ευφροσύνη το γένος Νικολάου Φίλη. Παντρεύτηκε

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δρχ.	Ζήκος Χρήστος	2.000
Πηγαδάς Πέτρος Αυστραλία	6.000	Μπάκας Βασ.	2.000
Μωυσίδης Χαραλ. Γερμανία	6.000	Σκίρτα Κυριακούλα	2.000
Πρόκος Αθαν. Γερμανία	10.000	Σκίρτα Νίκη	5.000
Ντίνος Μάνθος Γερμανία	Μάρκα 50	Ψύλλας Γεωργ.	2.000
Προοδ. Ένωση Πυρσόγιαννης	5.000	Παπαχρήστος Νικ.	2.000
Ζιούλης Κων. Αθήνα	5.000	Τράντας Αντ.	2.000
Κυπαρίσσης Αντ.	3.000	Χατζής Βασ.	4.000
Μήτσος Αποστ.	5.000	Τσίπης Αποστ. Γιάννινα	2.000
Κόφας Λευτέρης	2.000	Βέργος Ευάγγ.	2.000
Αδαμαντίδου Μερόπη	2.500	Παΐσιου Ευδοκία	2.000
Μπούσμπουλας Κων.	5.000	Γεωργιάδης Χαραλ.	2.000
Στεργίου Ελευθ.	2.000	Σίμος Ιωαν.	2.000
Αδ/τα Μολυβδοσκεπάστης	2.000	Πέτσιος Αντ.	2.000
Γκιώκας Γεωργ.	3.000	Ιατρού Ανέστης	2.000
Σύνδεσμος Βούρμπιανης	3.000	Κυργιάννη Πηνελόπη	5.000
Παπαγεωργίου Βασ.	2.000	Γιάκκας Ανδρ.	2.000
Ρήγας Κων.	2.000	Σιώζου Βασιλική	5.000
Τζουμέρκας Νικ.	2.000	Λέτσιος Στεφ. Πουρνιά	2.000
Τζουμέρκας Παναγ.	2.000	Παπαγεωργίου Λάμπρος Καστανέα	2.000
Κυρίτσος Σωτ.	3.000	Πρωτοσυγγέλου Χρ. Καλλιθέα	2.000
Νάτσος Αριστ.	2.000	Τσινός Θωμάς Πρωτόπαππα	2.000
Κήτας Πασχάλης	2.500	Πίσπας Ηλίας Δίστρατο	2.000
Κίτσιου Φωτεινή	2.500	Κοντοδήμος Δήμος Κεράσοβο	3.000
Μαργαρίτης Κων.	5.000	Γαζώνα Ερασμία Άρτα	2.000
Φούντου Μαρίνα	10.000	Πορφύρης Λάμπρος Εξοχή	2.000
Καρανίκας Αναστ.	2.000	Κόντος Ευαγγ. Πηγή	5.000
Γκότζος Δημ.	2.000	Παπαχρησιτίδης Γεωργ. Κόνιτσας	5.000
Κυριάκης Κων.	2.500	Βλάχος Μάνθος Κόνιτσα	3.000
Κυριάκης Αναστ.	2.500	Μπιδέρης Αντ.	2.000
Γαλάνης Νικ.	3.000	Μπάρμπα Χριστίνα	2.000
Καλύνης Δημ.	4.000	Μάλιακας Θωμάς	2.000
Ζιώγας Παύλος	3.000	Βαγενάς Η. Βασ.	2.000
Ζδράβος Χαρ.	5.000	Ρόμπολος Κων.	2.000
Εξάρχου Αλεξάνδρα Πειραιάς	2.000	Ρόμπολος Ιωαν.	2.000
Νικόπουλος Ευτυχ. Θεσ/νίκη	2.000	Σέρρας Παύλος	2.000
Γιάκκας Ιωαν.	2.000	Γαϊτανίδης Σπυρ.	2.000
Καραγιάννη Ερμιόνη	5.000	Νικολάου Ευφροσύνη	5.000

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Κεραυνός εν αιθρία έπεσε στη Φούρκα με την είδηση της απώλειας την 22.9.1999 ενός πραγματικού αδάμαντος του γιατρού Χαρίλαου Γάκη. Ο αιφνίδιος και αδόκητος θάνατός του που ωφείλετο σε τυχαίο περιστατικό μας εβύθισε σε βαθιά θλίψη και μας έκανε να αναλογιστούμε για μια ακόμα φορά την ματαιότητα της πρόσκαιρης αυτής ζωής. Ο αείμνηστος Χαρίλαος γεννήθηκε στη Φούρκα το 1935 από γονείς Φουρκιώτες. Η οικογένειά του πατριαρχική, προυχόντων και τσελιγκάδων της Φούρκας έγραψε ιστορία σ' αυτό το χωριό. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο της Φούρκας και εν συνεχεία αποφοίτησε από τη γεραρά Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων.

Το ανήσυχο πνεύμα του και ο ζήλος για τα γράμματα τον ωδήγησαν στη γείτονα Ιταλία όπου με πολύ κόπο και στερήσεις απεφοίτησε από το Πανεπιστήμιο του Σάσαρι της Σαρδηνίας και στο οποίο σταδιοδρόμησε ως Πανεπιστημιακός γιατρός με μια λαμπρά σταδιοδρομία. Υπήρξε αυτοδημιούργητος και χάρις στο καλώς εννοούμενον πείσμα του επέτυχε άριστα τον προορισμό του ως ανθρώπου και ως επιστήμονος. Οι πληροφορίες από την Πανεπιστημιακή κοινωρία του Σάσαρι και γενικότερα

της πόλεως αυτής μας λένε ότι ήταν τόσο αγαπτός και συμπαθής χάρις στον ήπιο χαρακτήρα του και την απέραντη καλοσύνη του που τους ελύπησε βαθύτατα.

Παντρεύτηκε στην Ιταλία, αλλά δεν παρέλειπε κάθε χρόνο να επισκέπεται την Ελλάδα, το χωριό Ασπροκλήσι των Φιλιατών που είναι εγκατεστημένα τα αδέρφια του, τα οποία υπεραγαπούσε, για να καταλήξει εν συνεχεία στο χωριό του τη Φούρκα, στην οποία φιλοσοφούσε στο ωραίο περιβάλλον και την φυσική της ομορφιά, στις μακρινές μοναδικές διαδρομές στα παρθένα δάση της. Αλησμόνητε Χαρίλαε όσο ζούσες δεν θα ξεχάσουμε τον ακέραιο χαρακτήρα σου και την αγάπη σου στο συνάνθρωπο. Ο πόνος είναι ακόμη περισσότερος γιατί οι οικογένειές μας συνδέθηκαν επί ένα αιώνα περίπου με άρρηκτο συγγενικό και συναισθηματικό δεσμό. Ευχόμαστε το κώμα της φιλόξενης Ιταλίας που τόσο αγάπησες και που σε σκέπασε να είναι ελαφρύ. Την αγαπητή σου σύζυγο, τ' αγαπημένα σου αδέρφια και τους λοιπούς συγγενείς, θερμά συλληπούμεθα και ευχόμεθα να έχουν υγεία για να θυμούνται έναν αγαπητό σύζυγο και αδελφό που τόσο απρόσμενα τους εγκατάλειψε.

Αιωνία σου η Μνήμη

Στέργιος Παπακώστας